

Estera

Chemarea datoriei

Daniel Brânzei

Cuprins

1. Introducere

1. O scurtă prezentare 11

2. Estera - O carte a providenței 51

2. Estera - O lecție de casnicie 91

4. Anexe

Contextul istoric (Ezra, Neemia) 104

Haremul în civilizațiile vechi 117

Horoscopul 127

Cosmogonia biblică 137

Introducere

Decembrie 2006 - În America, vânzătoarele din marile magazine în care ne facem cumpărăturile au fost instruite să nu mai salute clienții cu tradiționalul „Merry Christmas“ (Crăciun fericit), ci cu un neutru și cenușiu: „Sărbători fericite“. Noi, românii, ne-am simțit „ca acasă“, pe vremea când comunismul era în floare și se crea un om nou și o societate multilateral dezvoltată doar pe orizontală, fără nici o referință la verticala cerului. Ateului Nicolae Ceaușescu și prealeasa lui doamnă Elena vegheau la aceasta. Din pricina lui ne-am mutat în America. Acum ... Măcar acolo trecuse necontestat deghizatul „pom de Crăciun“. Aici, în aeroportul din Seattle, Washington, „cineva“ a ordonat ca sutele de brăduleți care decorau terminalele să fie înlăturați de urgență. Au fost reasezați la loc numai după câteva zile, sub presiunea unei adevărate revolte populare.

Octombrie, 2007 - Din ce în ce mai multe districte școlare din America marilor metropole hotărâse să renunțe la sărbătoarea Nașterii Domnului Isus (Christmas), preferând să numească celebrările: sărbători de iarnă sau festivaluri de iarnă. În Illinois, în școlile publice copiii nu au voie să citească din Biblie și să se roage lui Dumnezeu. Aceasta în timp ce același district școlar a introdus ore de rugăciune pentru arabi pe perioada Ramadanului.

Europa, 2007 - Cancelarul german Angela Merkel, după ce a câștigat alegerile pe o platformă care promitea germanilor că va lupta pentru o Europă unită în jurul valorilor istorice creștine ale țării ei, s-a declarat învinsă și neputincioasă să convingă celelalte state europene, în special Franța,

să accepte ca în preambulul noii Constituții să fie amintită și moștenirea creștină care stă la baza acestui continent. Constituția europeană va fi un document pur umanist care vrea să marcheze ruptura definitivă cu trecutul și inaugurarea unei noi ere sociale. Documentul nu va cuprinde nici măcar o singură referire la numele lui Dumnezeu.

Afară cu tradițiile! La gunoi cu valorile și terminologiile creștine! Vrem să fim moderni! Ba nu, am depășit până și „modernismul“! Suntem în „postmodernism“, societatea fără valori absolute, în care toate lucrurile sunt, cum se spunea pe vremuri, „fără nici un Dumnezeu“.

Cum ne vom descurca noi, creștinii, în societatea acestei „noi ordini mondiale“ unde nu va mai fi voie să pomenim Numele lui Dumnezeu?

Paradoxal, răspunsul ni-l dă o carte din Biblie în care nu este pomenit nici măcar o singură dată ... Numele lui Dumnezeu! Este vorba despre cartea Esteri. Deși este scrisă acum aproape două mii cinci sute de ani, ea este cea mai potrivită pentru vremuri ca acestea. Cartea Esteri cuprinde „evanghelia zilei“, ghidul și manifestul copiilor lui Dumnezeu exilați vremelnice în condițiile unui imperiu puternic și ostil. La prima vedere, lucrul acesta nu se vede. Puțină atenție însă și ... cartea va așeza înaintea ochilor noștri uimiți comoara unui mesaj extraordinar, etern și extrem de practic pentru viața noastră cotidiană.

Petrecri, concursuri de frumusețe, lui exorbitant, o lovitură de stat, un atentat deșecat în ultima clipă, bani, foarte mulți bani, sume exorbitante, elemente de religii primitive mistice, fulgerătoare schimbări de situație, o întreaga națiune în pericol de holocaust, lupte de stradă, execuții publice .... Rețeta ideală pentru o năvălă de mare succes? Prima pagină a unui ziar occidental de mare tiraj? Nici una nici cealaltă. Toate elementele de mai sus se găsesc în ... cartea Estera din Biblie!

Preocuparea mea cu această carte a început după o vizită făcută în adolescență la Templul Coral din București, pe paisprezece sau pe cincisprezece Martie. Era Purim și evreii participau cu tot entuziasmul la o re-actualizare dramatică a evenimentelor pentru care cu ..... de ani înainte. M-a prins mai ales vraja unei melodii compuse de unul din cei mai cunoscuți compozitori de muzică ușoară românească, care-și ascunsese până atunci pentru mine apartenența la națiunea iudaică prin numele său românizat. Titul melodiei era: „Ceiu!alți îmi pot spune Estera, dar pentru voi rămân pentru totdeauna Hadasa.“

Includerea unei astfel de cărți în canonul Scripturii a ridicat nu puține sprâncene ... La prima vedere, cartea Estera își justifică foarte greu locul între celelalte cărți ale Bibliei. Ce caută în colecția de cărți sfinte o cronică în care nu apare nici măcar o singură dată numele divin? Cuvântul „împărat“ apare în carte de mai mult de o sută de ori, iar numele acestui împărat,

Ahașveroș, este pomenit cam de trei zeci de ori. Totuși, numele Suveranului universului, numele Dumnezeului evreilor nu este menționat nici măcar o singură dată!

Apoi, ce caută în biblioteca evreilor chemați la sfințenie și cumpătare o carte construită pe structura a patru banchete deșanțate pline de abuzuri de toate felurile? Ce caută în cartea Legii lui Dumnezeu această relatare despre beții notorii, despre haremuri cu mii de cadânc și despre un dictator vremelnice dezechilibrat lăuntric? Studiul acesta vă oferă răspunsuri al aceste întrebări. Unele din ele s-ar putea să vă surprindă.

Împreună cu cartea Rut, Estera este a doua carte din Biblie care poartă drept titlu un nume de femeie. Astfel, două tinere femei își dau mâna peste veacuri în dragostea lor pentru poporul evreu: Rut și Estera. Amândouă sunt minunate exemple pentru femeile care vor să se pună la dispoziția Domnului.

Binecunoscutele cuvinte rostite de Rut:

„Nu sta de mine să te las și să mă întorc de la tine! Încotro vei merge tu vei merge și eu, unde vei locui tu, voi locui și eu; poporul tău va fi poporul meu și Dumnezeul tău va fi Dumnezeul meu; unde vei muri tu, voi muri și eu și voi fi îngropată acolo. Facă-mi Domnul ce o vrea, dar nimic nu mă va despărți de tine decât moartea!“ (Rut 1:16-17)

își găsească corespondent în exemplara declarație a Esterei:

„... Și eu voi posti odată cu slujnicele mele; apoi voi intra la împărat, în ciuda legii; și, dacă va fi să per, voi peri“ (Estera 4:16).

Cartea Esterei ilustrează faptul că Dumnezeu își ține promisiunea făcută lui Avraam:

„Voi face din tine un neam mare și te voi binecuvânta; îți voi face un nume mare și vei fi o binecuvântare. Voi binecuvânta pe cei ce te vor binecuvânta și voi blestema pe cei ce te vor blestema; și toate familiile pământului vor fi binecuvântate în tine“ (Geneza 12:2-3).

Orice dușman care a încercat să-i exterminaze pe evrei a fost exterminat de Dumnezeu. La sărbătoarea „Paștelor“, evreii aniversează biruința lui Dumnezeu asupra egiptenilor. În fiecare Decembrie, la sărbătoarea „Hanuca“ (sărbătoarea luminilor), evreii aniversează biruința lui Dumnezeu asupra grecilor, victoria lui Iuda Macabeul și curățirea Templului. La „Purim“, în fiecare primăvară, evreii aniversează biruința lui Dumnezeu împotriva amalechitului Haman și a conspirației pe care o pusese el la cale în imperiul persan. Satan și agenții lui continuă să-i atace pe evrei, dar Dumnezeu va veghea asupra poporului Său și-l va păstra în comunitatea națiunilor până ce-și va împlini rolul în Împărăția mesianică care i-a fost rânduită.

Iată o reprezentare grafică a conținutului cărții. Cu ea în minte, vă propun să studiem împreună această carte. Trecutul este materia primă din care se construiește prezentul. Veți rămâne surprinși să constatați cât de contemporană sunt ideile acestei cărți.

Schița	PROMOVARE	PERICOL		PROCLAMARE
Împărțirea cărții	Înălțarea Esterei	Complotul lui Haman	Umilirea lui Haman	Înălțarea lui Mardoheu
Textul	1 - 2	3-5	5-7	8-10
Teme	Ospățul lui Ahașveroș	Mesajul lui Mardoheu	Ospățul Esterei	Ospățul de Purim
	PROMOVARE	PERSECUȚIE	PROVIDENȚĂ	PREZERVARE
Locul	Persia			
Autorul	Neindicat de text - probabil Mardoheu			
Timpul	Aproximativ 10 ani (483-473 î.Ch.)			

De ce am numit acest comentariu la careta Esterei „Chemarea datoriei“?

Pentru că această cronică istorică arată ce poate face Dumnezeu prin niște „mici și neînsemnați“, mereu în pericol și mereu biruitori copiii ai Săi care i se pun la dispoziție. Estera și Mardoheu sunt doi oameni obișnuiți aruncați în vârtejul unor evenimente neobișnuite. Ceea ce li s-a întâmplat lor li s-a întâmplat unui șir întreg de „eroi“, aproape involuntari prin care Suveranul și-a dus la îndeplinire planurile.

Mesajul acestei cărți este că Dumnezeu este și astăzi în căutarea unor oameni care să-L ia în serios și care să I se dedice în întregime:

„Căci Domnul Își întinde privirile peste tot pământul, ca să sprijinească pe accia a căror inimă este întreagă a Lui“ (2 Cronici 16:9).

N-ai vrea ca să fi unul dintre aceștia în generația contemporană? N-ai vrea să-ți faci „datoria“? Cineva a spus că „lumea n-a văzut încă ce poate face Dumnezeu cu un om care I se predă Lui fără șovăire și fără rezerve“. În apatia generală, în decadența și în dezamăgirile devenite regulă, nu excepție: „El (Dumnezeu) vede că nu este nici un om, și Se miră că nimeni nu mijlocește“ (Isaia 59:16).

„Caut printre ei un om care să înalțe un zid și să stea în mijlocul spărturii înaintea Mea pentru țară, ca să n-o nimicesc, dar nu găsesc niciunul!“ (Ezechiel 22:30).

Cartea aceasta a fost scrisă nu doar pentru ca tu să vezi ce a putut face Dumnezeu cu alții, ci ca să te ajute să te întrebi: „Oare ce-ar putea face El

prin Mine, dacă m-aș preda Lui astăzi în întregime ca să-mi fac datoria?”

„A-ți face datoria” sau „a fi la datoric” sunt definite în dicționar în felul următor: „Un act sau un curs de acțiune cerut de la cineva de convențiile sociale, de religie, de lege, de conștiință sau de poziția lui socială”. Datoria este o „obligatie morală” sau înclinarea de a te simți responsabil de așa ceva.

Mecanismul lumii acesteia are niște roți uriașe care sunt însă mișcate în angrenajul istoriei de roțițe mici și, aparent, mult inferioare în importanță. În ultima instanță, mișcarea generală depinde în exact aceeași măsură de felul în care fiecare din roți, indiferent de mărimea ei, își face „datoria”.

Mă întorsesem oarecum descumpănit din orașul pe care-l tocmam vizitasem. Locul era foarte pitoresc, iar Biserica, în căutare de păstor, mă „curtase” cu toată dragostea și delicatetea unor foarte amabili prieteni. I-am spus toate acestea tatălui meu, care mi-a simțit în inimă predispoziția la o anticipată mutare acolo.

„Dar de când facem noi ceea ce ne place, Dane? Un lucrător al lui Dumnezeu n-are voie să facă ce-i place lui, ci ceea ce trebuie! Ceea ce-i place lui este voia lui, ceea ce trebuie e voia Domnului.”

Pentru ceu care s-au întors la Dumnezeu, această „voie a lui Dumnezeu” este elemental care-i readuce la „normalul” în care trăiește întregul univers, toată „lumea celor necăzute în păcat”. Uneori, voia lui Dumnezeu pare restrictivă, în realitate însă, ea este întotdeauna „prescriptivă”, punându-ne la dispoziție exact ceea ce ne trebuie pentru atingerea maximului de feicire și împlinire personală. Așa cum spunea Bill Gothard: „Voia lui Dumnezeu este ceea ce-am face și noi din proprie inițiativă, dacă am cunoaște toate lucrurile.”

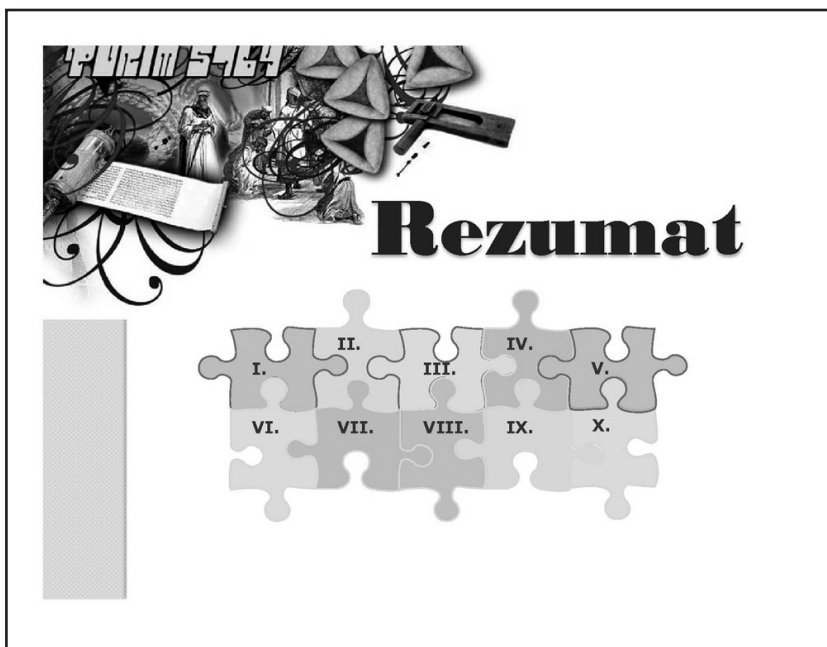
Pentru că ne scoate din mersul obișnuit la iluzorii noastre „libertăți” (voia noastră), împlinirea voiei lui Dumnezeu pare uneori că dă buzna peste noi dezzechilibrându-ne lăuntric. În astfel de momente de răscruce, ceea ce ne face să alegem într-un fel sau într-altul este sentimental datoriei. El măsoară calitatea ascultării noastre față de Suveranul acestui univers și dă pe față maturitatea credinței adevărate.

„Datoria” ne călăuzește întotdeauna pe cea mai bună din căile posibile. Este adevărat că la momentul alegerii credința pare că își asumă pe termen scurt riscuri mari, dar, pe termen lung, necredința își asumă niște riscuri și mai mari, catastrofale. La întrebarea: „Oare nu este riscant să fac cutare sau cutare lucru?” un mare evreu a răspuns: „Doamnă, este un risc și să te naști! Viața implică întotdeauna riscuri. Cel mai mare este că, riscând să nu ascultăm de Dumnezeu, s-ar putea să ajungem în pedecapsa veșnică.”

„Datoria” este prietenul neglijat și neprețuit care se străduiește toată viața să ne ferească de nenorocire, călăuzindu-ne spre ceea ce este bine și benefic atât pentru noi, cât și pentru cei din jurul nostru. Uneori, datoria ne dezmoștenește de „plăcerile mici și trecătoare din lumea aceasta”, dar o face

numai pentru că are de gând să ne facă părtași moștenirii veșnice.

Cronica Esterei vine la noi de pe vremea de după exilul Babilonian și în timpul reconstrucției Israelului reîntors în vatra strămoșească. Condițiile seamănă mult cu reconstruirea națiunii române după prăbușirile colective și personale de sub tirania comunismului. Acțiunea cărții s-a petrecut în paralel cu isprăvile unor alți oameni care „și-au făcut datoria”: Zorobabel, Ezra, Iosua, Neemia, Hagai și Zaharia. Vă propun să studiem împreună această carte și să remarcăm „măreția” unor oameni mici care au acceptat „să stea la datorie”.

Despre ce este vorba?

Istoria Esterei se desfășoară între capitolele șase și șapte ale cărții lui Ezra, într-un interval de timp de aproximativ doisprezece ani, între prima întoarcere condusă de Zorobabel și cea de a doua întoarcere condusă de Ezra. Cartea ne dă singura imagine biblică a majorității populației evreiești care a preferat să rămână mai degrabă în teritoriile imperiului decât să se întoarcă în Israel. Providența și protecția lui Dumnezeu continuă să se manifeste asupra acestui popor, deși numele lui Iehova nu apare nici măcar o singură dată în carte.

Planul distrugător urzit de Haman, dușmanul de moarte al evreilor (cap. 1-4) este contrabalansat de curajul frumoasei Estera și de înțelepciunea lui Mardoheu. Acțiunile acestora doi le aduce evreilor o mare biruință (Cap. 5-10), a cărei amintire trebuie permanentizată printr-o sărbătoare anuală numită: Purim. Istoria Esterei este frumoasă cum numai o istorie orientală poate să fie. Deși are accente de tragedie, întreaga întâmplare are un „Happy end” și este originea uneia dintre cele mai vesele sărbători ale evreilor. Este

o sărbătoare la care se mănâncă și se bea și în care, după cuvintele rabinului pe care l-am ascultat la Templul coral din București, chiar și unui rabin i se permite să fie puțin „amețit“.

Întreaga acțiune se desfășoară în jurul a trei oșpețe principale: ospățul dat de Ahașveroș în cinstea tuturor domnitorilor și slujitorilor lui (cap. 1 și 2), ospățul dat de Estera (cap. 7) și ospățul prilejuit de sărbătoarea Purim (cap.9). De fapt, cartea menționează nu mai puțin de zece banchete și mese de sărbătoare: There are ten banquets: (1) 1:3–4, (2) 1:5–8, (3) 1:9, (4) 2:18, (5) 3:15, (6) 5:5–6, (7) 7:1–10, (8) 8:17, (9) 9:17, (10) 9:18. Banchetul amintit în capitolul întâi conține de fapt trei banchete paralele. Există un banchet ocazionat de încoronarea Esterei (2:18), o masă de sărbătoare a lui Haman împreună cu împăratul (3:15), două banchete date de Estera pentru împărat și haman (cap. 5 și 7) masa la care au sărbătorit evreii după ce au auzit de darea legii în favoarea lor (8:17) și masa ceremonială a sărbătorii „Purim“ (9:17-19).

Chiar și o lectură superficială a cărții ne va arăta imediat că primele cinci capitole ale ei ne arată cum Dumnezeu a „anticipat“ criza prin care aveau să treacă copiii lui neascultători care au rămas în imperiul persan în loc să se întoarcă acasă după decretul dat de împăratul Cir. Celelalte cinci capitole ne arată cu a „rezolvat“ Dumnezeu această criză.

Estera a ajuns împărăteasă probabil prin 479 î.Ch. Pe atunci, perșii stăpâneau lumea, în timp ce o mână de exilați evrei reînforși acasă prin mărinimia imperială se străduiau din răsputeri să-și reconstruiască națiunea în Țara Sfântă (Ezra 1 - 6).

Capitolul 1

Când împărăteasa spune : „Nu!” -

(O ceartă familială ajunge o criză imperială)

„Bună dimineața, Vasti! Ce frumoasă ești în dimineața asta!“

Nimic nu anunța în aceste cuvinte furtuna care avea să vină. Ziua aceea se anunța una grea și plină de responsabilități. Palatul imperial găzduia familiile regale din imperiu. Totul trebuia să meargă „ca pe roate“.

Cartea Estera debutează cu o petrecere extravagantă de la curtea împăratului persan Ahașveroș (menționat în analele istorice sub numele de Xerxes). Susa, străvechea cetate în care s-a ținut această petrecere era

capitala de iarnă a imperiului.

„Era pe vremea lui Ahașveroș, al aceluia Ahașveroș care domnea de la India până în Etiopia peste o sută douăzeci și șapte de ținuturi. Împăratul Ahașveroș ședea atunci pe scaunul lui împărătesc la Susa, în capitală“ (Estera 1:1).

Nu-i de mirare că Iranul, Irakul, Arabia Saudită și Siria caută din răspuțeri să-și recâștige poziția și puterea pe care au avut-o altădată. Aceste țări trăiesc astăzi din amintiri și au melancolia gloriei în care se scaldau altădată sub soarele dogoritor al deșertului și la umbra uriașelor lor armate.

Împărații (sultanii) din orient cucureau prin cruzime, stăpâneau prin groază și se impuneau printr-un fast care rivaliza cu grădinile paradisului (cuvântul „paradis“ nu este o traducere, ci o transliterare a unui cuvânt stravechi dintr-o limba orientală, „Avestan“ (paradis, „pairidaeza“ înseamnă „îngrăditură“, „parc“, „grădină“. Este un termen compus din „pairi“ - împrejur și „dacezo“, zid).

„În al treilea an al domniei lui, a dat un ospăț tuturor domnitorilor și slujitorilor săi. Căpeteniile oștirii Perșilor și Mezilor, mai marii și capii ținuturilor, s-au strâns înaintea lui. El le-a arătat bogăția strălucită a împărăției lui și slava minunată a mărimii lui, în multe zile, timp de o sută optzeci de zile“ (Estera 1:3-4)

În capitolul unu al cărții Estera sunt menționate trei banchete: Unul dat pentru liderii militari și politici ai imperiului persan (1:1-4), unul pentru bărbații din cetatea Susa (1:5-8) și unul pentru femeile din Susa, prezidat de împărăteasa Vasti (1:9).

Veselia era mare și abundența era copleșitoare:

„Covoare albe, verzi și albastre, erau legate cu funii din in subțire și de purpură de niște verigi din argint și de niște stâlpi din marmoră. Paturi din aur și din argint stăteau pe o podcală de porfir, de marmoră, de sidex și de pietre negre. Iar de băut turnau în vase din aur, de felurite soiuri. Era belșug de vin împărătesc, mulțumită dărniceii împăratului“ (1:6-7)

Se vedea de departe că împăratul căuta să-i facă pe toți să se simtă bine și dăduse ordine ca fiecare să fie tratat exact așa cum dorește:

„Dar nimeni nu era silit să bea, căci împăratul poruncise tuturor oamenilor din casa lui să facă după voia fiecăruia“ (1:8).

Care să fi fost motivul acestei atât de afișate „bunăvoințe“ a împăratului? Scriptura nu ne spune, dar ne răspunde istoria seculară. Istoricul grec, Herodot (485-425 d.Ch.) scrie despre aceste banchete în „Istoria“ sa. El ne spune că Ahașveroș îi invitase pe liderii imperiului pentru a pune la

cale împreună o invazie a Greciei. Tatăl lui Ahașveroș, Darius I, invadase vremelnice Grecia, dar fusese învins în umilitoarea înfrângere de la Maraton (490 d.Ch.). Acum, fiul său se simțea dator să-și răzbune tatăl și să mărească în același timp granițele propriului imperiu. Herodot pretinde că Ahașveroș avea de gând să cucerească toată Europa și să „aducă tot pământul într-un singur imperiu“.

În cronică lui Herodot, cuvintele împăratului Ahașveroș ar fi fost următoarele: „Intenția mea este să fac un pod peste Helespont, să merg cu armata prin Europa împotriva Greciei și să mă răzbun împotriva ateniencilor pentru ceea ce au făcut împotriva persilor și împotriva tatălui meu“ (Herodotus, „The History“, cartea VII, secțiunea 8).

Unchiul împăratului, Artabanus, s-a împotrivit din toate puterile acestui plan, dar persistența și șiretenia lui Ahașveroș i-a convins pe mai marii peste ținuturi (numiți și „satrapii“) să-l urmeze. Banchetul dat în cinstea lor a fost parte din această strategie. Era important ca împăratul să-i impresioneze pe musafiri cu averea și dârnicia lui. În situația de atunci, Ahașveroș s-a asemănat foarte mult cu un „selsman“, un om de afaceri, care își duce clienții potențiali la unul din cele mai scumpe și mai exclusive restaurante. Atunci, ca și acum, „nu există nimic pe geaba“ („no free luncheons!). Nota de plată va trebui plătită peste nu prea multă vreme și încă ... foarte din greu.

Din nefericire, toată această cheltuială și sacrificiile care i-au urmat n-au putut aduce persanilor biruința și pe câmpul de luptă. În anul 480 d.Ch., armatele imperiului persan au fost zdrobite la Salamina, în timp ce împăratul privea neputincios de pe un tron improvizat, iar în 479 d.Ch, restul trupelor au fost înfrânte definitiv la Plataea. Visul personal al lui Ahașveroș de a deveni stăpânul lumii s-a sfârșit într-un coșmar colectiv.

Biblia ignoră toate aceste amănunte militare și politice pentru că intenționează doar să ne arate cum de s-a făcut că Estera, o tânără evreică, a ajuns să fie împărăteasă!

S-a întâmplat că la sfârșitul zilelor de banchet, Ahașveroș „cu inima veselă de vin“ (1:10), a poruncit împărătesei Vasti să vină „cu cununa împărătească, ca să arate frumusețea ei popoarelor și mai marilor săi, căci era frumoasă la chip“. Rabinii evrei sunt de parere că textul trebuie citit „numai cu cununa împărătească pe cap“, adică în pielea goală. Spre scandalizarea tuturor celor prezenți, împărăteasa Vasti a refuzat să vină.

Gestul ei a însemnat o triplă ofensă. Ea era o „femeie“ care îndrăznește să nu se supună unui bărbat, o soție care se împotrivesc dorințelor soțului ei și un supus care îndrăznește să sfideze porunca unui suveran. Nu-i de mirare că „împăratul s-a supărat foarte tare, s-a aprins de mânie“ (1:12).

Poate că aici s-ar cuveni să medităm puțin împreună la pericolul pe care-l reprezintă pentru fiecare dintre noi „alcoolul“ și „mânia“, două forțe nestăpânite care au produs mai multe victime în societatea umană decât vor

fi gată să arate vreodată statisticile.

Dacă Ahașveroș n-ar fi fost beat și nu s-ar fi enervat copilărește, criza ar fi putut fi evitată. Pentru că n-a fost așa, o ceartă familială a ajuns o veritabilă criză imperială! Toți cei prezenți l-au privit cu subînțeleles: „Cum va putea conduce un imperiu cel ce nu reușește să-și conducă nici propria lui nevastă?“ Ahașveroș s-a văzut silit să facă ceva ca să-și salveze reputația și mândria jignită. Împăratul a ajuns prozonierul propriului său orgoliu.

Fapta împărătesei Vasti cerea o răsplată urgentă și pilduitoare. Altfel, tot eșafodajul imerial putea să se clatine:

„Ce trebuie“ a zis el „să se facă împărătesei Vasti, după lege, pentru că n-a împlinit ce i-a poruncit împăratul Ahașveroș prin fameni?“ Memucan a răspuns înaintea împăratului și domnitorilor: „Nu numai față de împărat s-a purtat rău împărăteasa Vasti; ci și față de toți domnitorii și toate popoarele care sunt în toate ținuturile împăratului Ahașveroș. Căci fapta împărătesei va ajunge la cunoștința tuturor femeilor și le va face să-și nesocotească bărbații. Ele vor zice: „Împăratul Ahașveroș a poruncit să i se aducă înaintea împărăteasa Vasti și ea nu s-a dus.“ Și în ziua aceasta crăiesele Persiei și Mediei, care vor afla de fapta împărătesei, vor vorbi tot așa tuturor căpeteniilor împăratului: de aici va veni mult dispreț și mânie“ (1:15-18).

Parerea aceasta a fost a „celor șapte fameni-sfetnici“ ai împăratului persan. Ahașveroș avea șapte oameni de încredere cu care se consulta atât în problemele personale, cât și în problemele juridice ale imperiului. Aceștia erau specialiști care „cunoșteau obiceiurile vremii“ (1:13). Numai ei aveau dreptul să se apropie de împărat fără să fie invitați în prealabil. Despre existența și activitatea acestor șapte sfetnici imperiali putem citi și în Daniel 1:20; 2:2, 10, 17; 4:7; 5:7, 11,17).

Tot celor șapte sfetnici le-a revenit și dreptul de a face recomandări împăratului în cazul împărătesei Vasti. Primul lucru pe care-l fac ei este să exagereze puțin importanța celor întâmplare și să adâncească și mai mult criza. Pronosticul lor a fost că fapta lui Vasti va produce o răsturnare a relațiilor din toate familiile din imperiu. Comentatorii remarcă iscusința acestor sfetnici care folosesc în 1:17 termenul general de „femei“, dar în 1:18 folosesc termenul „doamnele“ („crăiesele“ - în traducerea română), ca o referință la toate femeile din clasa aristocratică. Umflând puțin importanța incidentului, sfetnicii reușesc să-și mărească propria lor importanță în rezolvarea acestei probleme.

Sfatul lor este ca împărăteasa să fie alungată și în locul ei să fie aleasă o alta. Orbit de furia sa, împăratul dă curs acestei acțiuni (1:19-21) și dă pecetluiește hotărârea printr-un edict imperial:

„Dacă împăratul găsește cu cale, să se dea poruncă din partea lui și să se scrie în legile Perșilor și Mezilor, cu arătare că nu trebuie să se calce, o poruncă împărătească, după care Vasti să nu se mai arate înaintea împăratului Ahașveroș. Iar împăratul să dea vrednicia de împărăteasă alteia, mai bună decât ea. Porunca împăratului se va vesti astfel în toată împărăția lui, căci este mare-și toate femeile vor da cinste bărbaților lor, de la mare până la mic.“ Păreera aceasta a fost primită de împărat și de domnitori și împăratul a lucrat după cuvântul lui Memucan. A trimis scrisori tuturor ținuturilor din împărăția lui, fiecărui ținut după scrierea lui și fiecărui popor după limba lui; ele spuneau că orice bărbat trebuie să fie stăpân în casa lui și că va vorbi limba poporului său.

Biblia nu ne spune ce s-a întâmplat mai departe cu Vasti. Mulți scolari ai Bibliei cred că ea este „Amerstris“, mama lui Artaxerxes (464-425 după Christos). Unii cred chiar că împărăteasa era însărcinată atunci când Ahașveroș a vrut să o expună privirilor poficioase ale acelei mulțimi de bărbați beți. Vasti a crezut că este sub denitatea ei să accepte o asemenea înjosire. Soțul ei o trata mai degrabă ca pe o concubină, decât ca pe o împărăteasă.

În orice caz, alungarea ei de la tron, deschide scena pentru apariția celor două personaje principale ale dramei care va urma: Haman, omul care-a planuit exterminarea evreilor și Estera, evreica care și-a riscat viața pentru salvarea celor din neamul ei.

Capitolul 2

Estera ajunge împărăteasă

(O evreică ajunge la palat, iar un evreu de la poartă scapă viața împăratului)

Între capitolul întâi și capitolul doi al cărții Estera este un interval de patru ani. După alungarea lui Vasti, Ahașveroș a plecat în plănuita expediție militară împotriva grecilor. Acolo, în loc de triumf a avut parte de tragedie. S-a întors umilit, înfrânt și profund rănit în orgoliul său. Ahașveroș avea nevoie de cineva care să-l înțeleagă, care să-l mângâie și care să-l încurajeze. Persoana aceea însă lipsea. Împăratul n-vea acum împărăteasă. Mai grav, soțul n-avea acum o soție în brațele căreia să-și caute refugiu și alinare. Aceasta explică diferența dintre sex și dragoste, dintre pofță și parteneriat, dintre atracție și atașament. Ahașveroș avea o mulțime de concubine în

haremul imperial și mai putea aduce încă pe atâtea, dar n-avea o ... soție. Concubinele erau pentru satisfacerea sexuală a trupului. O soție este cu mult mai mult decât aceasta, o parteneră pentru problemele complicate ale sufletului. Satisfacerile trecătoare, de moment nu sunt tot una cu împlinirile unei relații personale din care ne îmbogățim o viață întreagă.

„După aceste lucruri, când s-a potolit mânia împăratului Ahașveroș, s-a gândit la Vasti, la ce făcuse ea și la hotărârea luată cu privire la ea“ (Estera 2:1).

„Rau cu rău, dar mai rău fără rău“ spun o zicală românească. Ca orice „ceartă“ dintre un soț și o soție și neînțelegerea dintre Ahașveroș și Vasti ar fi trebuit să fie una trecătoare. Comportându-se asemenea altor milioane de soți, Ahașveroș a iertat-o foarte curând în inima sa pe Vasti și a început să-i ducă dorul. Simțind primejdia reînțarcerii împărătesei, cei șapte sfetnici se pun pe treabă și se grăbesc să-i facă împăratului o propunere căreia știau că nu-i poate să reziste:

„Să se caute pentru împărat niște fete, fecioare și frumoase. ... Și fata care-i va place împăratului, să fie împărăteasă în locul Vastii.“
Păreră aceasta a fost primită de împărat și așa a făcut“ (Estera 2:2-4).

Una din aceste fecioarele aduse în haremul împăratului a fost Hadasa, al cărei nume a devenit apoi Estera, o orfană crescută de Mardoheu, verișorul ei, care era un om evlavios:

„Când s-a auzit porunca împăratului și hotărârea lui, au fost strânse un mare număr de fete în capitala Susa, sub supravegherea lui Hegai. Odată cu ele a fost luată și Estera și adusă în casa împăratului, sub supravegherea lui Hegai, păzitorul femeilor. ... Estera, fata lui Abihail, unchiul lui Mardoheu, care o înfiase, ...“
(Estera 2:8, 15).

(Despre existența și raționalul haremului în societățile orientale puteți citi în anexa de la sfârșitul cărții.)

Pentru Estera au urmat douăsprezece luni de educație și pregătire în „casa femeilor“.

„Ficcare fată se ducea la rândul ei la împăratul Ahașveroș, după ce timp de douăsprezece luni împlinea ce era poruncit femeilor. În timpul acesta, aveau grijă să se gătească, ungându-se șase luni cu untdelemn de mirt și șase luni cu miresme de mirozne femeiești. Așa se ducea fiecare fată la împărat. Și, când trecea din casa femeilor în casa împăratului, o lăsau să ia cu ea tot ce voia. Se ducea seara; și a doua zi dimineața trecea în a doua casă a femeilor,

sub supravegherea lui Şaşaşgaz, famenul împăratului și păzitorul țitoarelor împăratului. Nu se mai întorcea la împărat, decât când ar fi dorit împăratul și ar fi chemat-o pe nume“ (Eстера 2:12-14).

Numărul mare de candidate a făcut ca vrenmea întâlnirii dintre Ahaşveroş și Eстера să întârzie. Când s-au întâlnit însă, împăratul a găsit în Eстера partenera pe care o dorește. Ochii și inima lui au fost într-uttul satisfăcute“

„Împăratul a iubit pe Eстера mai mult decât pe toate celelalte femei și ea a căpătat trecere și iubire înaintea lui mai mult decât toate celelalte fete. I-a pus cununa împărătească pe cap și a făcut-o împărăteasă în locul Vastii. Împăratul a dat un mare ospăț tuturor domnitorilor și slujitorilor lui, un ospăț în cinstea Esterei. Cu prilejul acesta a ușurat sarcinile ținuturilor și a împărțit daruri cu o dărnicie împărătească“ (Eстера 2:17).

Acesta este cel de al patrulea banchet pomenit în carte.

Mardoheu scapă viața împăratului

„Năravul din fire n-are lecuire“, spune proverbul românesc. Cel rău face rele, în timp ce acela care-i bun se ține cu facerile de bine. Ahaşveroş continuă în practicile lui deşănțate și ne mirăm că un păgân păcătos ca el este rânduit de providența divină să fie scăpat de la moarte de neprihănitul Mardoheu.

„A doua oară, când s-au strâns fetele, Mardoheu ședea la poarta împăratului“ (Eстера 2:19).

Această a doua „strângere a fetelor“ înseamnă probabil că demnitarii împăratului au continuat să adauge fete tinere și frumoase la haremul lui Ahaşveroş, că doar n-avea să el să treacă subit la monogamie și să-și petreacă tot restul zilelor sale numai alături de Eстера.

Textul ne mai spune că verişorul Esterei, Mardoheu, ajunsese să aibe acces „la poarta împăratului“. Aceasta este o numire generică pentru locul unde erau primiți privilegiații casei împărătești. Acești oameni „de la curte“ se bucurau de o anumită cinste și de o oarecare trecere în discutarea și hotărârea problemelor ivite în imperiu. S-ar prea putea ca Mardoheu să fi câștigata ceest acces prin bunăvoința lui Ahaşveroş în urma mijlocirii Esterei.

Despre existența acestui loc numit „poarta cetății“ și despre imprtanța lui în viața comunității putem citi în cartea Rut, unde Boaz conduce o tranzacție pentru răscumpărarea averii lui Naomi și a lui Rut (Rut 4:1-9), în cartea lui Iov, unde patrarhul își amintește de vremurile lui de glorie de la „poartă“ (Iov 29:7-25) și Amos, unde Dumnezeu acuză evreii pentru nedreptățile săvârșite în acest for al dreptății (Amos 5:10-15). Poporul român are o experiență

personală cu terminologia aceasta orientală. Sub stăpânirea clifatelor turcești, domnitorii români trebuiau să se suie la „poarta de la Constantinopol”. Toată adolescența mea am crezut chiar că în acea capitală orientală există o „înaltă poartă” din piatră ... Avem să înțeleg mai târziu că fusese vorba doar de o moștenire metaforică a unei realități de demult. La fel s-a păstrat în terminologia juridică occidentală, prin filiera greacă, numirea de „curte” pentru locul în care se adunau cei care administrau dreptatea. Până atăzi, chiar și în America, „agora” greacă supraviețuiește sub titulatura de „curtea supremă”. Bineînțeles că asta nu înseamnă că oamenii aceia se mai adună într-o ... curte.

În umbra „porților” împărătești se puneau la cale intrigi și se propuneau tranzacții de tot felul. Obiceiul acesta oriental este menționat și în cartea Rut (Rut 4) și în cartea lui Iov (Iov 29:7). Profetul Daniel a fost în pericol de moarte din cauza unui complot urzit de acești oameni cu aces la împăratul Darius (Daniel 6).

Este de remarcat că ni se spune a doua oară că Mardoheu și Estera trăiau ca „mari anonimi” între oamenii din Susa. Mardoheu hotărâse ca nu este potrivit pentru ei să-și facă cunoscută naționalitatea:

„Estera nu și-a făcut cunoscut nici poporul, nici nașterea, căci Mardoheu o oprise să vorbească despre aceste lucruri”

„Estera nu-și spusese nici nașterea nici poporul, căci o oprise Mardoheu. Și ea urma acum poruncile lui Mardoheu cu tot atâta scumpătate ca atunci când o creștea el” (Estera 2:10,20).

Cartea nu ne spune care a fost motivul pentru care a luat Mardoheu această hotărâre. Cert este că, la umbra anonimatului, Mardoheu a aflat din discuțiile de la poartă despre un asasinat pus la cale de dușmanii împăratului Ahașveroș:

„În același timp, pe când Mardoheu stătea la poarta împăratului, Bigtan și Tereș, doi fameni ai împăratului, păzitorii pragului, s-au lăsat biruțiți de o supărare și au vrut să întindă mâna împotriva împăratului Ahașveroș. Mardoheu a avut cunoștința de lucrul acesta și a dat de știre împărătesei Estera, care l-a spus împăratului din partea lui Mardoheu” (Estera 2:21-22).

Acțiunea din care Estera se petrece în vremuri tulburi și nu putem decât specula în privința anumitor detalii care nu ne sunt date în text. Anumite întrebări vor rămâne probabil fără răspuns. De exemplu, cum se împacă căsătoria Esterei cu un păgân sub incidența străbunei legi mozaice care interzicea cu desăvârșire astfel de însoțiri? Sau, cum s-a putut ca niște evrei practicanți, ca Estera și Mardoheu, să-și poată ascunde adevărata identitate față de toți oamenii din jur? Am putea pune chiar și o a treia, cum

de și-a ascuns identitatea un om a cărei „neprihănire religioasă“ era legată direct tocmai cu vocația lui națională de a fi „lumina lui Dumnezeu printre Neamuri“?

Revenind la ceea ce știm din text, s-ar prea putea ca acel complot menționat să fi fost pus la cale de niște suporteri ai fostei împărătese, Vasti, acum nemulțumiți că împăratul o înlocuise cu Estera. Tradiția imperială, e drept nu prea respectată, era ca împărăteasa să fie selectată din sânul celor șapte familii „nobile“ ale vremii. Estera era o „fată din popor“ și complotiștii s-ar fi putut să fie din „legaliștii“ care se credeau îndreptățiți să-l înlăture pe cel ce sfidase și rânduilele și privilegiile acestor aristocrați. Cert este că Mardoheu se arată suficient de preocupat de soarta ... soțului nepoatei lui și se grăbește să-i salveze viața. Gestul lui a intrat ... în istorie:

„Faptul fiind cercetat și găsit întocmai, cei doi fameni au fost spânzurați de un lemn. Și lucrul acesta a fost scris în cartea Cronicilor în fața împăratului“ (Estera 2:23).

Peste nu prea multă vreme, lucrul acesta va avea o importanță extraordinară peste patru ani când complotul dejucat acum de Mardoheu va păli în comparație cu un alt complot pe care va fi chemat să-l împiedice: holocaustul plănuit de Haman pentru asasinarea tuturor evreilor.

În providența lui Dumnezeu, nici o faptă bună nu își pierde răsplata. Uitat de cel căruia i-a făcut un bine, asemena lui Iosif în închisoarea Egiptului (Gen. 40:23; 41:1), Mardoheu va fi răsplătit de Dumnezeu cu vârf și îndesat. Totul se va întâmpla însă la vremea și în împrejurările rânduite de El.

Capitolul 3

Un dușman vechi cu un nume nou

(Un om rău atacă tronul Celui Atotputernic)

Trecuseră patru ani de liniște în Susa. Estera era împărăteasă, iar Mardoheu continua să fie în rândul oamenilor cu influență de la curtea împărătească. Era liniștea dinaintea furtunii ...

Un foc despre care se credea că a fost stins cu sute de ani mai înainte, mocnea viclean sub pojghița de zgură de la suprafața aparențelor. El avea să se reaprindă acum cu putere, iar pâlălaia lui risca să aprindă imperiul și să arunce iar în cuptorul persecuției închinătorii lui Dumnezeu, amenințați cu teribilul holocaust.

Ridicarea

Știați că există oameni care „au rău de înălțime“? Nu vorbesc despre înălțimile fizice, mulți, blocuri cu mai multe etaje, etc Vorbesc de „înălțimile funcțiilor, ale anumitor posturi politice sau administrative. Sunt între noi oameni cărora le-ai face o favoare dacă le-ai interzice accesul spre asemenea poziții, spre propriul lor bine. Ei „își pierd capul“ de îndată ce și-l ridică puțin deasupra celor din jurul lor. Un astfel de om a fost Haman, personajul cu care ne vom întâlni în cel de al treilea capitol al cărții lui Estera. Undeva între anul al patrulea și anul al doisprezecelea al domniei lui Ahașveroș, împăratul a decis ca Haman să cel mai important dregător din Imperiu. Nu ni se spune ce „merite“ a avut Haman, dar ni se spune că el a căpătat trecere înaintea împăratului Ahașveroș. Probabil că este adevărat ceea ce s-a zis: „Cine seamănă, se adună“:

„După aceste lucruri, împăratul Ahașveroș a ridicat la putere pe Haman, fiul lui Hamedata, Agaghitul. L-a ridicat în cinste și a pus scaunul lui mai presus de scaunele tuturor căpeteniilor care erau lângă el“ (Estera 3:1).

Mândria

Înălțat la curtea împărătească, Haman a ajuns foarte repede să se creadă și să se comporte ca un „Ahașveroș în miniatură“. Între el și ceilalți nu exista nici o posibilă colegialitate; numai o dominare mândră și umilitoare pentru toți cei din jur. Cei mai aroganți oameni sunt de obicei accia care își măsoară propria valoare după puterea și influența pe care o au asupra celorlalți. Haman a fost un lider extrem de arogant. El l-a recunoscut pe Ahașveroș ca suveran, dar n-a acceptat pe niciun altul ca și egal al lui. Ridicat în cinste alături de împărat, Haman a ajuns convins că este „fără pereche“:

„Toți slujitorii împăratului, care stăteau la poarta împăratului, plecau genunchiul și se închinau înaintea lui Haman, căci așa era porunca împăratului cu privire la el“ (Estera 3:2a).

Sfidarea

Nimeni n-ar fi îndrăznit să înfrunte autoritatea împărătească și să n-asculte de porunca dată de Ahașveroș cu privire la Haman. Nimeni ... cu o excepție: evreul Mardoheu. Oare ce l-a determinat să ia o asemenea atitudine?

„Dar Mardoheu nu-și pleca genunchiul și nu se închina“ (Estera 3:2b).

Cine vrea să înțeleagă dilema lui Mardoheu trebuie să meargă în arhivele istoriei evreilor și să citească despre existența unui conflict multiseclar cu

urmașii lui Agag, împăratul ameleciților (1 Sam. 15:8). De fapt, conflictul s-a născut cu alte câteva sute de ani înainte și este descris într-una din cele cinci cărți ale lui Moise, Exodus:

„Amalec a venit să bată pe Israel la Refidim. Atunci Moise i-a zis lui Iosua: „Alege niște bărbați și ieși și luptă împotriva lui Amalec. Iar eu voi sta mâine pe vârful dealului cu toiagul lui Dumnezeu în mână.“ Iosua a făcut ce-i spusese Moise și a ieșit să lupte împotriva lui Amalec. Iar Moise, Aaron și Hur s-au suit pe vârful dealului. Când își ridica Moise mâna, era mai tare Israel; și când își lăsa mâna în jos, era mai tare Amalec. Măinile lui Moise fiind trudite, ei au luat o piatră, au pus-o sub el și el a șezut pe ea. Aaron și Hur îi sprijineau mâinile, unul deoparte, iar altul de alta; și mâinile lui au rămas întinse până la asfințitul soarelui. Și Iosua a biruit pe Amalec și pe poporul lui, cu tăișul săbiei. Domnul i-a zis lui Moise: „Scrie lucrul acesta în carte ca să se păstreze aducerea aminte și spune lui Iosua că voi șterge

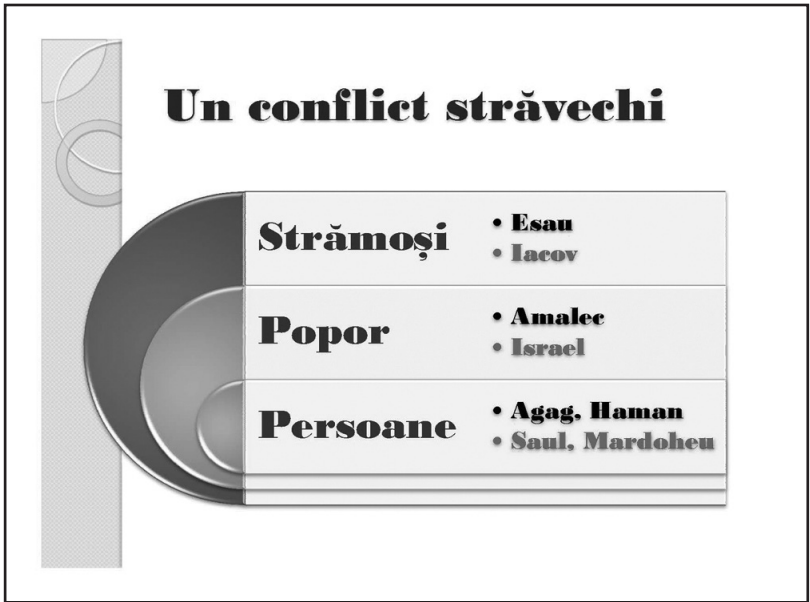
pomenirea lui Amalec de sub ceruri“ (Ex. 17:8-15).

Împlinirea acestei execuții a căzut în sarcina lui Saul, cel dintâi împărat al lui Israel.

Lipsa lui de ascultare în această sarcină venită din partea lui Dumnezeu l-a făcut să-și piardă cununa regală și să fie lepădat de Dumnezeu (1 Samuel 15). Și pentru că „pe cine nu-l lași să moară nu te lasă să trăierști, ironia a făcut ca cel care s-a grăbit aducă lui David vestea că Saul a murit și să se laude cu uciderea lui să fie tocmai un ... amalecic (2 Sam. 1:1-10). Unul din

urmașii amaleciților cruțați atunci de Saul ajunsese acum la Susa și nu-și mai încăpea în piele pentru acele promise favorul împărătesc. Ca un curcan umflat în pene, el privea în jur la mulțimea celor care-și plecau genunchiul atunci când trecea el. Ceea ce nu știa el era că tot un beniamit ca și Saul, de data aceasta beniamitul Mardoheu, îl privea cu dispreț și refuza să i se închine.

Pentru a înțelege cât de adânc era acest conflict străvechi este important să ne aducem aminte că amaleciții erau descendenți din Esau, dușmanul fartei lui Iacov. Despre acest conflict perpetuu între reprezentanții firii pământeste și reprezentanții duhului vom vorbi mai pe larg în capitolele asemănărilor tipologice.

Dumnezeu își întinsese mâna împotriva Egiptului și-i scosese de acolo pe evrei „cu mână tare“. Toate popoarele din jur auziseră ceea ce făcuse Dumnezeu egiptenilor și se temeau de poporul ieșit din Egipt și venit acum să ocule Canaanul. Crezând că i-a prins într-un ceas de slăbiciune din cauza teribilei lipse de apă, amaleciții i-au atacat, încercând să împiedice astfel planul divin. Decretul rostit atunci de Dumnezeu împotriva acestui popor trebuie înțeles în acest context al împotrivirii față de tronul ceresc. Atacul amaleciților a fost viclean și evreii au primit porunca de a-i nimici cu desăvârșire și în cartea Deuteronomul:

„Adu-ți aminte ce ți-a făcut Amalec pe drum, la ieșirea voastră din Egipt: cum te-a întâlnit pe drum, și, fără nici o teamă de Dumnezeu, s-a aruncat asupra ta pe dinapoi, asupra tuturor celor ce se târau la coadă, când erai obosit și sleit de puteri. Când îți va da Domnul, Dumnezeul tău, odihnă, după ce te va izbăvi de toți vrăjmașii care te înconjoară, în țara pe care Domnul, Dumnezeul tău, ți-o dă ca moștenire și spre stăpânire, să ștergi pomenirea lui

Amalec de sub ceruri: să nu uiți lucrul acesta,, (Deut. 25:17-19).

Vedeți dar că refuzul lui Mardoheu de a i se închina lui Haman nu era avea doar un caracter personal, ci și unul religios și istoric. Asta nu înseamnă că dacă Mardoheu s-ar fi închinat înaintea unui om ar fi călcat cea de a doua poruncă a Decalogului, cum susțin unii. A te pleca în semn de cinste nu este tot una cu a te proșterna în adorare religioasă. Avraam s-a plecat cu fața la pământ înaintea fiilor lui Het, când a negociat cu ei ca să cumpere un loc de înmormântare pentru Sara (Gen. 23:7), frații lui Iosif s-au închinat înaintea lui când îl credeau un demnitar al Egiptului (Gen. 42:6). David s-a închinat înaintea lui Saul (1 Sam. 24:8), iar Iacov cu întreaga lui familie s-au închinat înaintea lui Esau (Gen. 33:3,6-7). Același fel de închinare îl mai întâlnim și la femeia din Tecoa (2 Sam. 14:4) și la Ahimaaz care s-au aruncat cu fața la pământ înaintea lui David (2 Sam. 18:2).

Refuzul lui Mardoheu de a se închina în fața lui Haman a fost la început o mare surpriză pentru ceilalți demnitari. După un timp, surpriza s-a transformat în curiozitate, iar curiozitatea în ambiție. În fiecare zi erau mulțimi de oameni care se înghesuiau împrejurul lui Haman ca să-i ceară favoruri și intervenții. Se pare că Haman n-ar fi observat sfidarea unui evreu pierdut în anonimatul mulțimii, dacă acești demnitari intrigați nu l-ar fi dat pe față:

„Toți slujitorii împăratului, care stăteau la poarta împăratului, plecau genunchiul și se închinau înaintea lui Haman, căci așa era porunca împăratului cu privire la el. Dar Mardoheu nu-și pleca genunchiul și nu se închina. Și slujitorii împăratului, care stăteau la poarta împăratului, i-au zis lui Mardoheu: „Pentru ce calci porunca împăratului?“ Fiindcă ei îi spuneau în fiecare zi lucrul acesta și el nu-i asculta, l-au spus lui Haman, ca să vadă dacă Mardoheu are să se țină de hotărârea lui; căci el spusese că este Iudeu“ (Eстера 3:2-4).

Promovarea în primat imperial a scos la suprafață tot ce era mai rău în Haman. În același timp, confruntarea a scos la suprafață tot ce era mai bun în Mardoheu: „Dar Mardoheu nu-și pleca genunchiul și nu se închina“. Poziția lui va pune acum însă în pericol nu numai viața lui, ci și viața tuturor evreilor din imperiu!

Mânia

„Și Haman a văzut că Mardoheu nu-și pleca genunchiul și nu se închina înaintea lui. s-a umplut de mânie“ (Eстера 3:5).

Reacția lui Haman a fost definitivă. „Spune-mi care sunt lucrurile care reușesc să te enerveze și am să-ți spun cât de mare ești“. Un om mic se vede

însă cu mult mai mare decât este în realitate. Fumurile pe care și le dădea acest haman i-au întunecat mintea și i-au înegrit conștiința. Ca o tumoare canceroasă, ura lui Haman pentru Mardoheu a crescut necontrolabil într-o dușmănie de moarte pentru toți aceia din neamul evreiesc. Haman l-ar fi putut raporta pe Mardoheu împăratului și Ahașveroș l-ar fi aruncat în închisoare sau l-ar fi executat. N-ar fi fost însă de ajuns ca să sature setea de răzbunare a lui Haman. Mânia lui cerea ca tot neamul lui Mardoheu să fie dat la moarte. Mark Twain numea antisemitismul „invidia inflamată a celor lipsiți de inteligență“.

O răzbunare perfidă

„... dar a crezut prea puțin pentru el să pună mâna numai pe Mardoheu, căci i se spusese din ce popor era Mardoheu și a voit să nimicească pe poporul lui, Mardoheu, pe toți Iudeii care se aflau în toată împărăția lui Ahașveroș“ (Estera 3:6).

Neadreaptă și enorm de disproporționată, pedeapsa pe care o urzea orgoliosul Haman este parcă un ecou îndepărtat al cântării lui Lameh, unul din primii oameni în care a erupt răutatea firii pământești:

„Lameh a zis nevestelor sale: „Ada și Bila, ascultați glasul meu! Nevestele lui Lameh, ascultați cuvântul meu! Am omorât un om pentru rana mea și un tânăr pentru vânățile mele. Cain va fi răzbunat de șapte ori, iar Lameh de șaptezeci de ori câte șapte“ (Gen. 4: 23-24).

Urmăriți pașii pe care i-a făcut Haman ca să-și atingă scopul. Primul lucru pe care l-a făcut a fost să alegă o zi favorabilă. Haman era un păgân idolatru care credea în „astrologie“ și în ghicire. El a apelat la ajutorul magilor de la curte pentru a maximaliza șansele răzbunării sale:

„în luna întâi, adică luna Nisan, în al doisprezecelea an al împăratului Ahașveroș, au aruncat Pur, adică sorțul, înaintea lui Haman, pentru fiecare zi și pentru fiecare lună, până în luna a douăsprezecea, adică luna Adar“ (Estera 3:7).

Oamenii din antichitatea orientală făceau foarte puțini pași fără să-i consulte pe cititorii în stele și pe ghicitori. Cu o sută de ani înaintea lui Haman, pentru că împăratul Nebucadnețar nu putea cădea la înțelegere cu generalii săi în privința strategiei unei campanii militare, s-au oprit cu toți în loc și au cerut părerea zeilor:

„Căci împăratul Babilonului stă la răscruce, la capătul celor două drumuri, ca să dea cu bobii; el scutură săgețile, întrebă terafimii și cercetează ficatul“ (Ezec. 21:21).

Este interesant că Haman a aruncat zarurile în luna Nisan, lună în care evreii aniversau scoaterea lor din Egipt. Au aruncat zarul pentru fiecare lună și data favorabilă s-a dovedit a să fie doar în luna Adar, ceea ce le-a dăruit lui Mardoheu și Esterei aproximativ un an de zile ca să acționeze și să zădărnicească planurile lui Haman: „Se aruncă sorțul în poala hainei, dar orice hotărâre vine de la Domnul“ (Prov. 16:33).

După ce s-a asigurat de „bunăvoința“ zodiacului cerese și a „soartei“, Haman s-a dus să-i vorbească cu viclenie împăratului Ahașveroș. Prefăcându-se că este preocupat de binele și bunăstarea imperială, Haman i-a prezentat pe evrei drept o amenințare directă la pacea și armonia din interiorul imperiului:

„Atunci Haman a zis împăratului Ahașveroș: „în toate ținuturile împărăției tale este risipit un popor deosebit între popoare, care are legi deosebite de ale tuturor popoarelor și nu ține legile împăratului. Nu este în folosul împăratului să-l lase liniștit. Dacă împăratul găsește cu cale, să se scrie o poruncă pentru ca ei să fie nimicți și cu voi cântări zece mii de talanți din argint în mâinile slujbașilor, ca să-i ducă în visteria împăratului“ (Eстера 3:8-9).

Este normal ca fiecare popor să-și aibă specificul lui etnic, lingvistic și social. Faptul acesta nu era o noutate. Noutate era că Haman i-a identificat pe evrei ca fiind „altfel“ decât toate celelalte popoare din jur, prin faptul că este în natura lor să fie „împotriva“ ordinii sociale generale și împotriva păcii colective. Această învinuire este absurdă având în vedere principiile vieții de exilat recomandate de Dumnezeu pentru poporul Său prin proorocul Ieremia:

„Așa vorbește Domnul oștirilor, Dumnezeul lui Israel, către toți prinșii de război pe care i-am dus din Ierusalim la Babilon: „Zidiți case și locuiți-le; sădiți grădini și mâncați din roadele lor! Luați-vă neveste și faceți fii și fiice; însurați-vă fiii și măritați-vă fetele, să facă fii și fiice, ca să vă înmulțiți acolo unde sunteți și să nu vă împuținați. Urmăriți binele cetății, în care v-am dus în robie și rugați-vă Domnului pentru ea, pentru că fericirea voastră atârnă de fericirea ei!“ (Ieremia 29:4-7).

În plus, Haman îi identifică pe evrei ca pe unii care dețin averi considerabile, sume de bani care s-ar cuveni mai degrabă să fie în visteria împăratului, decât în mâinile lor dușmănoase. „Nu este nimic nou sub soare“, spunea Solomon și avea dreptate. Aceleași „justificări“ le-au avut toți accia care au fost antisemiți de-a lungul secolelor.

Aparent impresionat de grija pe care i-o purta Haman, dar neimpresionat de posibilitatea „sporirii“ imensei lui averi, împăratul face două lucruri: îi dă mână liberă lui Haman să-i omoare pe evrei, și-i dăruiește pe deasupra și

toate averile lor:

„ împăratul și-a scos inelul din deget și l-a dat lui Haman, fiul lui Hamedata, Agaghitul, vrăjmașul Iudeilor. Și împăratul i-a zis lui Haman: „îți dăruiesc și argintul și pe poporul acesta; fă cu el ce vei voi“ (Estera 3:10-11).

Pierzania

Și Haman s-a pus pe treabă:

„Logofeții împăratului au fost chemați în a treisprezecea zi a lunii întâi și au scris în totul cum a poruncit Haman, mai marilor oștirii, dregătorilor fiecărui ținut și căpeteniilor fiecărui popor, fiecărui ținut după scrierea lui și fiecărui popor după limba lui. Au scris în numele împăratului Ahașveroș și au pecetluit scrisorile cu inelul împăratului. Scrisorile au fost trimise prin alergători în toate ținuturile împăratului, ca să nimicească, să omoare și să piardă pe toți Iudeii, tineri și bătrâni, prunci și femei și anume într-o singură zi, în ziua a treisprezecea a lunii a douăsprezecea, adică luna Adar și să li se prade averile. Aceste scrisori cuprindeau porunca împăratului care trebuia vestită în fiecare ținut și îndemnau pe toate popoarele să fie gata pentru ziua aceea. Alergătorii au plecat în grabă mare, după porunca împăratului. Porunca a fost vestită și în capitala Susa. Și pe când împăratul și Haman stăteau și beau, cetatea Susa era îngrozită“ (Estera 3:12-15).

Fără să-i pună măcar o singură întrebare, Ahașveroș i-a dat în mână inelul cu sigiliul împărătesc (8:2,8) care-i permitea săș facă orice ca reprezentant al împăratului. Haman putea scrie acum orice fel de document gasca de cuvînță, îl putea trimte în toateterritoriile imperiale și putea fi sigur că cei de acolo se vor grăbi să pună în plicare ceea ce citeau în documentul oficial. Grestul pripit și ușuratic al lui Ahașveroș a fost îpe linia caracterului său impulsiv și superficial. A făcut-o „lată“ acum și va avea ocazia să „regrete“ puțin mai târziu, când se pare că este deja prea târziu ...

Deocamdată, Haman trece cu mare viteză la redactarea sdocumentului și la traducerea lui în toate limbile vorbite de națiunile din imperiu.

În contrast cu veselia lui Ahașveroș și a lui Haman era groaza care-i cuprinsese pe toți aceia care locuiau în cetatea Susa., evreii și neevrei deopotrivă. Oare de ce dăduse împăratul o asemenea poruncă? De ce fel de fapte grave se făcuseră vinovații evreii? Exista pe undeva vreo portiță descăpare pentru evrei? Situația părea desnădăjduită. Dumnezeu avea însă pregătit un plan și doi oameni providențiali la caracterul cărora lucrare deja de mulți ani de zile. Piese erau așezate pe tabla de șah. Haman îi dăduse

șah lui Dumnezeu și acum era rândul lui Dumnezeu să mute ...

Capitoul 4

Ziua marilor decizii

(Eстера află de complotul lui Haman și acceptă propunerea lui Mardoheu)

În imperiul persan se aflau pe atunci probabil în jur de 15 milioane de evrei. Din cauza bravadei lui Mardoheu, a mâniei lui Haman și a stupidității împăratului, toți acești evrei se aflau acum într-o foarte mare primejdie de moarte. Chiar dacă s-ar fi gândit să fugă undeva și să se ascundă, toate ținuturile „de la India la Etiopia“ (1:1), erau în stăpânirea și administrarea împăratului. Nu exista nici un singurul loc unde să se poată ascundă.

Reacțiile la holocaustul pus la cale de Haman era în straturi diferite.. Cei direct vinovați, împăratul și Haman n-aveau nici un fel de regret și o țineau într-o veselie a petrecerii. Cei ce locuiau în cetate erau perplexi și îngroziți de posibilitatea unei asemenea măcel pe timp de pace (3:15). Izolată în casa femeilor, alături de haremul imperial, Estera nici nu știa despre ceea ce se pusese la cale. În depărtări, evreii speriați începuseră deja zile speciale de post și rugăciune (4:3). Un singur om, Mardoheu simțea că trebuie să facă mai mult decât tot ce făceau toți ceilalți. El știa că Dumnezeu îl stărnise ca să înceapă această înfruntare și era convins că Dumnezeu avea un plan desăvârșit care va garanta biruința și binecuvântarea celor ce credeau în El. Mardoheu a trecut la lucru ...

„Mardoheu, aflând tot ce se petrecea, și-a sfâșiat hainele, s-a îmbrăcat cu un sac și s-a presărat cu cenușă. Apoi s-a dus în mijlocul cetății, scoțând cu putere strigăte amare, și a mers până la poarta împăratului, a cărei intrare era oprită oricui era îmbrăcat cu un sac. în fiecare ținut unde ajungea porunca împăratului și hotărârea lui, a fost o mare jale printre Iudei; posteau, plângeau și se boceau și mulți se culcau în sac și cenușă. Slujnicele Esterei și famenii ei au venit și i-au spus lucrul acesta. Și împărăteasa a rămas îngrozită. A trimis haine lui Mardoheu ca să-l îmbrace și să ia sacul de pe el, dar el nu le-a primit.“ (Eстера 4:1-4).

Felul în care a apărut în public Mardoheu era în linia strămoșilor lui care trecuseră prin suferințe asemănătoare (2 Sam. 1:11-12; 13-19). Lui Mardoheu nu-i era rușine și nici teamă să facă publică apartenența lui la

neamul evreiesc. El le spusese deja demnitarilor „de la poartă“ din ce neam este. Acum, întreaga cetate avea s-o afle. Strigătele lui de jale și tinuta lui ciudată l-a făcut repede remarcat în piața cetății. Drumul lui de jale s-a sfârșit la poarta împărătească, această combinație între o piață publică și un loc de adunare pentru parlamentari. Mai departe nu putea intra pentru că împărății orientului trăiau izolați într-un paradis artificial, izolat de realitățile vieții cotidiene.

Estera a aflat de la slujitorii ei despre comotia produsă de Mardoheu și, neștiind despre ce este vorba, i-a trimis niște haine să se îmbrace. Refuzul lui a făcut-o pe Estera să-l trimită la el pe Hatac, „unul din famenii pe care-i pusese împăratul în slujba ei“ (4:5). Prin Hatac, Mardoheu a informat-o pe Estera de tot ce se întâmplase, i-a dat și o copie a poruncii vestite în Susa în vederea uciderii evreilor și i-a „poruncit să se ducă la împărat“ ca să mijlocească pentru poporul său (Estera 4:8).

Țineți minte că Mardoheu nu putea să intre la Estera și nici Estera nu putea să iasă la Mardoheu. Hatac a devenit intermediarul dialogului dintre ei, fără să-și dea seama ce rol important va juca el în providența divină.

Răspunsul inițial pe care i-l trimite Estera prin Hatac este departe de a-l mulțumi pe Mardoheu:

„Toți slujitorii împăratului și poporul din ținuturile împăratului știu că este o lege care pedepsește cu moartea pe oricine, fie bărbat fie femeie, care intră la împărat, în curtea dinăuntru, fără să fie chemat. Numai acele scapă cu viață, căruia îi întinde împăratul toiagul lui împărătesc din aur. Și eu n-am fost chemată la împărat de trezeci de zile“ (Estera 4:11).

Cuvintele acestea nu conțin o încercare de a evita problema, ci o explicare a neputinței împărătesei de a se implica în rezolvarea ei. Prohibiția apropierei de împărat fără o chemare prealabilă scoate la iveală teama continuă de asasinat de care sufereau tiranii din vechime și antidotul găsit de Ahașveroș. Estera îi aduce aminte lui Mardoheu de protocolul de la curte, pe care îl cunoștea și el foarte bine. Faptul că nu mai fusese chemată la împărat de trezeci de zile putea însemna că nu se mai afla în grațiile lui Ahașveroș și sugestia lui Mardoheu de a merge înaintea lui risca să facă lucrurile chiar mai rele de cum erau. Mardoheu nu a înțeles sau nu a vrut să înțeleagă ce i-a spus Estera. Criza cerea acțiune și el insistă ca Estera să meargă la împărat. Din răspunsul trimis Esterei prin Hatac întrezărim parcă o bănuială a lui Mardoheu că Estera s-ar fi crezut scutită de primejdie așa cum era ea cu identitatea ascunsă față de cei de la curte:

„Să nu-ți închipui că numai tu vei scăpa dintre toți Iudeii, pentru că ești în casa împăratului. Căci, dacă vei tăcea acum, ajutorul și izbăvirea vor veni din altă parte pentru Iudei și tu și casa tatălui tău

veți peri. Și cine știe dacă nu pentru o vreme ca aceasta ai ajuns la împărăție?” (Eстера 4:13-14).

În această replică, Mardoheu îi aduce aminte Esterei de patru lucruri foarte importante. Mai întâi, el îi spune să nu creadă că dacă trăiește la palat nu este în primejdie de moarte. Erau probabil multe rudenii ale lui Vasti care ar fi fost foarte bucuroși să o vadă înlăturată de la tron. În al doilea rând, Mardoheu o asigură că refuzul ei de a se implica nu înseamnă că ajutorul nu va putea veni prin alte mijloace. Cu toate că nu este menționat numele lui Dumnezeu, aluzia este foarte străvezie. Bazat pe legământul făcut de Dumnezeu cu Avraam (Gen. 12:1-3), Mardoheu are credința că Israel va fi scăpat de la pierzare. În al treilea rând, Mardoheu o avertizează că refuzul de a-și risca viața înaintea împăratului o expune unui risc și mai mare, acela de a fi pedepsită de Dumnezeu. „Cine știe să facă un bine și nu-l face, săvârșește un păcat” (Iacov 4:17). În al patrulea rând, Mardoheu o îndeamnă pe Estera să nu creadă că „a ajuns la împărăție” doar printr-un accident al soartei. O scurtă privire în trecut o va ajuta să vadă că tot ce s-a întâmplat a fost rânduit pentru ca ea să poată ajunge acum să „mijlocească” pentru scăparea neamului ei. Sub amenințarea holocaustului, Mardoheu o îndeamnă pe Estera să se alătore celorlalți evrei din împărăție care „posteau, plângeau și se boceau”, iar „mulți se îmbrăcau în sac și cenușă” (Eстера 4:3). Deși nu este menționat numele lui Dumnezeu este limpede că toți acești evrei din împărăție apelau la Iehova.

Împărăteasa se supune dorinței lui Mardoheu și acceptă riscul înfățișării înaintea lui Ahașveroș, bazându-se pe sprijinul nevăzut al „nedejdii lui Israel”:

„Du-te, strânge pe toți Iudeii care se află în Susa și postiți pentru mine, fără să mâncați nici să beți, trei zile, nici noaptea, nici ziua. Și eu voi posti odată cu slujnicele mele; apoi voi intra la împărat, în ciuda legii; și, dacă va fi să per, voi peri” (Eстера 4:16).

Dumnezeu a folosit această criză majoră pentru a produce în evreii de pretutindeni o trezire spirituală. Această metodă a fost repetată de nenumărate ori în istorie. Din punct de vedere uman, toate lucrurile erau împotriva Esterei. Legea împărăției păgâne era împotriva ei, pentru că oprea pe orice persoană nechemată să intre la împărat. Porunca împărătească era împotriva ei pentru că și ea se afla printre evreii dați la moarte. Faptul că era femeie era împotriva ei, pentru că împăratul se dovedise disprețuitor față de femei. Mai mult, se părea că alte femei erau acum în grațiile imperiale. Dintr-un anumit punct de vedere, până și postul de trei zile la care se angajase era împotriva ei, pentru că o femeie care nu mănâncă și nu bea trei zile nu-și îmbunătățește cu nimic aspectul și feminitatea. Singurul element care o poate ajuta este credința ei în Dumnezeu și asta îi este de ajuns, căci

„dacă Dumnezeu este pentru noi cine va fi împotriva noastră?“ (Rom. 8:31).
Răspunsul este: „Nimeni!“

Capitolul 5

O zi în viața unui prim ministru

(Un om rău se înalță suficient ca să ajungă la spânzurătoare)

După cele trei zile de post și rugăciune, Estera este gată să meargă la împărat:

„A treia zi, Estera s-a îmbrăcat cu hainele împărătești și a venit în curtea dinăuntru a casei împăratului, înaintea casei împăratului. Împăratul ședea pe scaunul lui împărătesc, în casa împărătească, în fața ușii casei“ (Estera 5:1).

Estera a riscat și-a câștigat. Cine-și pune nădejdea în Dumnezeu nu va rămâne de rușine niciodată:

„Când a văzut împăratul pe împărăteasa Estera în picioare în curte, ea a căpătat trecere înaintea lui. Și împăratul a întins Esterei toiagul împărătesc, pe care-l ținea în mână. Estera s-a apropiat și a atins vârful toiagului“ (Estera 5:2)

Ahașveroș este de-a dreptul încântat de apariția Esterei. Am putea spune că Estera l-a găsit pe împărat în „toane bune“. Noi știm însă că bunăvoința lui nu avea la origine „toanele“ lui, ci era rezultatul celor trei zile de post și rugăciune ale celor ce-și pusese nădejdea supraviețuirii în providența lui Iehova.

„Omul face multe planuri în inima lui, dar hotărârea Domnului, aceea se împlinește“ (Prov. 19:21).

„Inima împăratului este ca un râu de apă în mâna Domnului pe care îl îndreaptă încotro vrea“ (Prov. 21:1 și Ezra 6:22).

„Împăratul i-a zis: „Ce ai tu, împărăteasă Estero și ce ceri? Chiar dacă ai cere jumătate din împărăție, îți voi da.“ Estera a răspuns: „Dacă împăratul găsește cu cale, să vină împăratul astăzi cu Haman

la ospățul pe care i l-am pregătit.“ Și împăratul a zis: „Duceți-vă îndată și aduceți pe Haman, cum dorește Estera.“ Împăratul s-a dus cu Haman la ospățul pe care-l pregătise Estera“ (Estera 5:3-5).

Surprinzător, în loc să profite de această atitudine binevoitoare a împăratului, Estera nu se grăbește să-i spună despre problema cu edictul dat pentru exterminarea celor din neamul ei, ci se mărginește doar să-l invite pe Ahașveroș „la masă“. În timpul ospățului, împăratul își repetă oferta făcută Esterei, dar și de data aceasta, împărăteasa nu-i cere decât să revină la masă și în seara următoare:

„Dacă am căpătat trecere înaintea împăratului și dacă găsește cu cale, împăratul să-mi împlinească cererea și să-mi facă dorința, să mai vină împăratul cu Haman și la ospățul pe care li-l voi pregăti și mâine voi da răspuns împăratului după porunca lui“ (Estera 5:8).

Amânarea l-a făcut probabil foarte curios pe Ahașveroș. Asupra lui Haman a avut însă o cu totul altă influență. Să fi invitat în sala tronului era un lucru mare, dar să fie invitat de două ori împreună cu Ahașveroș în iataca împărătesei era cu totul altceva! Măgulit la culme și cu totul sigur pe situația lui, Haman a plecat de la palat „vesel și cu inima mulțumită“, mai mult plutind prin aer, decât atingând cu picioarele pământul. Singurul spine care i-a dezumflat balonul a fost evreul Mardoheu care și acum refuza să-și plece genunchiul înaintea lui:

„Dar, când a văzut, la poarta împăratului, pe Mardoheu care nu se scula nici nu se mișca înaintea lui, s-a umplut de mânie împotriva lui Mardoheu“ (Estera 5:9).

Până mai ieri, evreul refuza să se închine înaintea lui. Acum, el nici n-a catadicsit măcar să se ridice înaintea lui, prefăcându-se probabil că nu-l vede. Haman s-a umplut peste măsură. Ura lui împotriva lui Mardoheu și a tuturor evreilor în general i-a umplut inima și n-a mai putut nici măcar să se bucure de cinstea care-i fusese acordată dla curte:

„... a trimis să aducă pe prietenii săi și pe nevastă-sa Zereș. Haman le-a vorbit despre strălucirea bogățiilor lui, despre numărul fiilor săi, despre tot ce făcuse împăratul ca să-l ridice în vrednicie și despre locul pe care i-l dăduse mai presus de căpeteniile și slujitorii împăratului. Și a adăugat: „Eu sunt chiar singurul pe care împărăteasa Estera l-a primit împreună cu împăratul la ospățul pe care l-a făcut și sunt pofțit și pe mâine la ea cu împăratul. Dar toate acestea n-au nici un preț pentru mine, câtă vreme voi vedea pe Mardoheu, Iudeul acela, șezând la poarta împăratului“ Estera 5:10-13).

Răutatea este o buruiană amară care crește în inimile fertilizate cu mucegaiul mândricii. Ea te face să te bucuri când dușmanului îi merge rău și să suferi atunci când îi merge bine. Răutatea nu iartă niciodată. Ea ține minte jignirile și uită foarte repede binele care i s-a făcut. În 1 Corinteni 5:8, apostolul Pavel aseamănă răutatea cu aluatul care, deși este foarte puțin la început, sfârșește prin a dospi toată plămădeala. Oricine își iubește viața și vrea să păstreze o relație bună cu Duhul Sfânt trebuie să se ferească de răutate (Efes, 4:30-32; Col. 3:8).

Necazul cel mare cu răutatea este că ea trebuie să se descarce, să facă ceva, să se exprime. Când tragi însă în alții, fi foarte atent! S-ar prea putea ca glonțul sau săgeata să ricoșeze și să se întoarcă spre tine. Înainte de a fi un mijloc de a-i distruge pe alții, răutatea începe prin a-i distruge pe cei care o poartă. Haman a reușit să-i infecteze cu răutatea lui și pe cei din casa lui:

„Nevastă-sa Zereș și toți prietenii lui i-au zis: „Să se pregătească o spânzurătoare înaltă de cincizeci de coți și mâine dimineață cere împăratului ca Mardoheu să fie spânzurat. Apoi vei merge vesel la ospăț cu împăratul.“ Părerea aceasta a plăcut lui Haman și a pus să pregătească spânzurătoarea“ (Estera 5:14).

Fră să piardă nici o clipă, Haman s-a pus pe treabă. Noaptea aceea a fost o noapte de șantier. Mândria lui dorea ca răzbunarea lui să fie văzută de toată lumea din cetate și toți evreii să înțeleagă că inevitabila lor pieire se apropie. Svârcolindu-se mândros în așternut și tulburat de zgomotul lucrărilor de afară, probabil că Haman n-a putut să doarmă. Ciudat însă, la palat, nici împăratul Ahașveroș nu putea să doarmă ... Interesantă coincidență ...

Capitolul 6

Semne rele

(Dumnezeu sună o alarmă pe care Haman nu o aude)

„Căci căile omului sunt lămurite înaintea ochilor Domnului și El vede toate cărările lui. Cel rău este prins în înșeși nelegiuirile lui și este apucat de legăturile păcatului lui. El va muri din lipsă de înfrânare, se va poticni din prea multa lui nebulie“ (Prov. 5:21-23).

Deși nu este pomenit expres în textul cărții, Dumnezeu veghează asupra poporului Său și lucrează prin providența divină pentru protejarea și salvarea lor. Evenimente minore ajung să joace un rol major în desfășurarea istoriei. Porțile mari ale planurilor lui Dumnezeu se răsucesc pe niște balamale

minuscule. Dumnezeu este suficient de mare ca să se poată sluji de lucrurile cele mai mici.

„Ajutorul îmi vine de la Domnul, care a făcut cerurile și pământul. Da, El nu va îngădui să ți se clatine piciorul; Cel ce te păzește, nu va dormita. Iată că nu dormitează, nici nu doarme Cel ce păzește pe Israel“ (Ps. 121:3-4).

Iată câteva indicii despre aceasta.

Împăratul nu poate să doarmă (Eстера 6:1a). Nu știm care erau gândurile care-i produceau împăratului insomnie. Poate că era îngrijorat de starea imperiului, poate că mâncase prea mult în ajun la ospățul dat de împărăteasă sau poate că era mâncat de curiozitate pentru cerera ei misterioasă. Nu știm precis. Ceea ce știm însă precis este că această lipsă de somn nu era întâmplătoare ...

Împăratul alege să citească (Eстера 5:1b). Ahașveroș avea la dispoziție o gamă foarte largă de distracții. Ar fi putut să se aducă o concubină din harem, ar fi putut cere să vină muzicanții ca să-i cânte sau ar fi putut cere un altfel de mijloc pentru petrecerea nopții. Ahașveroș alege însă să se aducă „cartea aducerilor aminte, Cronicile“. Nu era un lucru obișnuit. Dovada este că lectorul îi citește despre un eveniment petrecut în urmă cu cinci ani de zile, iar evenimentul fusese tocmai ... despre Mardoheu:

„Le-au citit înaintea împăratului, și s-a găsit scris ce descoperise Mardoheu cu privire la Bigtan și Tereș, cei doi fameni ai împăratului, păzitorii pragului, care voiseră să întindă mâna asupra împăratului Ahașveroș. Împăratul a zis: „Ce cinste și mărire i s-a făcut lui Mardoheu pentru aceasta?“ „Nu i s-a făcut nimic“ au răspuns cei ce slujeau împăratului“ (Eстера 5:1-2).

Împăratul uitase să-l răsplătească pe Mardoheu (Eстера 5:3). Această nedreptate care i se făcuse lui Mardoheu avea să se dovedească cum „providențială“. Impulsivul Ahașveroș vrea să îndrepte pe loc greșala din trecut, dar nu știe cum ar putea să o facă. Căutând pe cineva care să-i dea o idee, împăratul întreabă: „Cine este în curte?“ (Eстера 6:4)

Împăratul găsește omul potrivit, la locul potrivit, în timpul potrivit (Eстера 6:5). Sculat din pat cu noaptea în cap sau poate chiar după o noapte nedormită, Haman se grăbise să se înfățișeze înaintea lui Ahașveroș ca să ceară de la împărat executarea lui Mardoheu.

„Haman venise în curtea de afară a casei împăratului, să ceară împăratului să spânzure pe Mardoheu pe lemnul pe care-l pregătise pentru el. Slujitorii împăratului i-au răspuns: „Haman este în curte.“ Și împăratul a zis: „Să intre“ (Eстера 6:4-5).

Din punctul lui de vedere, cu cât era spânzurat Mardoheu mai repede, cu atât era mai bine. Dacă evreul nu atârna pe lemn, prim ministrul nu s-ar fi putut bucura la ospățul la cre trebuia să meargă scara. Dacă Haman ar fi întârziat câteva minute, împăratul s-ar fi sfătuit cu altcineva și Haman n-ar fi fost obligat să fie părtaș la cinstirea care-i era pregătită lui Mardoheu. Dumnezeu plănuieste însă altfel și Haman avea să afle în curând cât de repede se poate răsturna o situație.

„Haman a intrat și împăratul i-a zis: „Ce trebuie făcut pentru un om pe care vrea să-l cinstească împăratul?“ Haman și-a zis în sine: „Pe cine altul decât pe mine ar vrea împăratul să-l cinstească?“ (Estera 6:6).

Întrebarea împăratului fusese foarte vagă: „Ce trebuie făcut pentru un om pe care vrea să-l cinstească împăratul?“ Orbit de mândrie, Haman crede că împăratul vorbește despre el. Cine altul ar fi meritat o așa de mare cinstire? Totul mergea parcă „ca pe roate“, iar răzbunarea lui avea șanse să fie dublă. Mai întâi Mardoheu va fi silit să-l vadă pe Haman înălțat înaintea tuturor prin cetate, iar după aceea evreul va fi înălțat ... în spânzurătoare. „Înainte de pieire, inima omului se îngâmfă“ (Prov. 18:12).

„Haman și-a zis în sine: „Pe cine altul decât pe mine ar vrea împăratul să-l cinstească?“ Și Haman a răspuns împăratului: „Omului pe care vrea împăratul să-l cinstească, trebuie să i se aducă haina împărătească, aceea cu care se îmbracă împăratul și calul pe care călărește împăratul și să i se pună cununa împărătească pe cap. Să se dea haina și calul uncia din căpeteniile de seamă ale împăratului, apoi să îmbrace cu haina pe omul acela pe care vrea să-l cinstească împăratul, să-l plimbe călare pe cal prin locul deschis al cetății și să se strige înaintea lui: „Așa se face omului pe care vrea împăratul să-l cinstească!“ (Estera 6:6-9).

Ce propune Haman seamănă teribil de mult cu o ... încoronare. Cred că în sinea lui, Haman se credea moștenitorul tronului și dorea ca toată lumea să priceapă acest lucru.

Cât de surprins trebuie să fi fost el când a auzit răspunsul împăratului! Un trăznet din senin n-ar fi fost o surpriză mai mare.

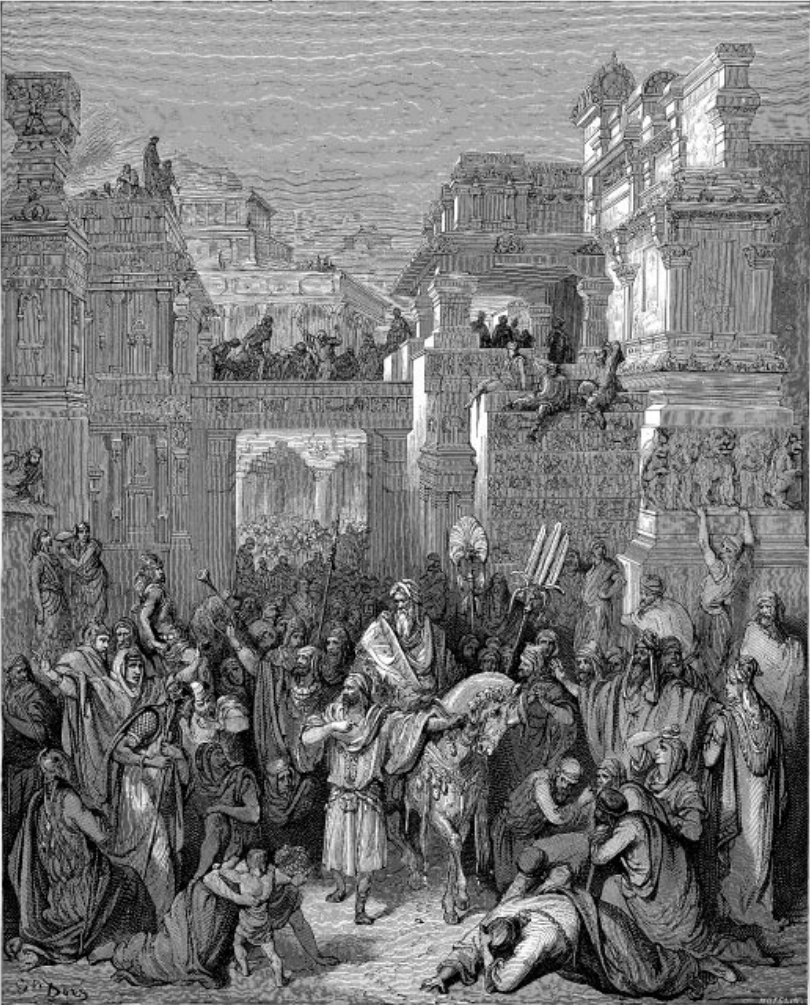
„Împăratul i-a zis lui Haman: „Ia îndată haina și calul, cum ai zis și fă așa Iudeului Mardoheu, care șade la poarta împăratului. Nu lăsa nefăcut nimic din ce ai spus“ (Estera 6:10).

Dacă ar fi avut inimă, probabil că Haman ar fi avut un atac de cord. Remarcați că împăratul Ahașveroș precizează: „Iudeului Mardoheu“ ... Să fi uitat el de decretul pe care-l încuviințase nu cu mult timp în urmă? Ultimul om care s-ar gândi să-i reamintească despre el în această circumstanță ar fi

fost Haman. Așa că, înghițind însec ...

„... Haman a luat haina și calul, a îmbrăcat pe Mardoheu, l-a plimbat călare pe cal prin locul deschis al cetății și a strigat înaintea lui: „Așa se face omului pe care vrea împăratul să-l cinstească!“ (Eстера 6:11).

"Triumph of Mordecai" by Gustave Doré

Doré Bible Illustrations • Free to Copy
www.creationism.org/images/

Est 6:11 ...and arrayed Mordecai, and brought him on horseback through the street of the city, and proclaimed before him, Thus shall it be done unto the man whom the king delighteth to honour.

Din porunca împăratului, aproape o zi întregă, Haman a fost slujitorul lui Mardoheu, poruncindu-le tuturor să-i dea cinste acestui om împreună cu împăratul. Haman a fost silit să-i îndemne pe toți să facă pentru Mardoheu ceea ce evreul refuzase să facă pentru el: să-i dea cinste. Nu-i de mirare că, după această umilitoare misiune „Mardoheu s-a întors la poarta împăratului și Haman s-a dus în grabă acasă, mâhnit și cu capul acoperit“ (Estera 6:12). Venise vremea lui să se cum se comportase Mardoheu altădată (4:1-2), ca un om care jlește după un mort. Ce extraordinară răsturnare de situație! În fața ei, nevasta lui Haman și prietenii lui ajung la o constatare foarte interesantă:

„Haman a istorisit nevestei sale Zereș și tuturor prietenilor săi tot ce i se întâmplase. Și înțelepții lui și nevastă-sa Zereș, i-au zis: „Dacă Mardoheu, înaintea căruia ai început să cazii, este din neamul Iudeilor, nu vei putea face nimic împotriva lui, ci vei cădea înaintea lui“ (Estera 6:13). Faptul că a fost umilit în public și că i s-au spus astfel de cuvinte ar fi trebuit să fie pentru Haman semne rele, prevestitoare ale distrugerii. Inima lui era însă mult prea împietrită ca să le mai bage în seamă. iar viața nu i-a dat nici ea prea mult timp de gândire:

„Pe când îi vorbeau ei încă, au venit famenii împăratului și au luat îndată pe Haman la ospățul pe care-l pregătise Estera“ (Estera 6:14).

Avea să fie ultima lui cină ...

Capitolul 7

Jos măștile!

(Ca la șah, adversarul atacă regina, iar regele sacrifică nebunul otrăvit)

„Cine seamănă vânt, culege furtună“ ( ). A doua oară nu este întotdeauna mai bine ... Semnele prevestitoare din ajun, neluate în seamă, duc iremediabil spre dezastru. Dacă ar fi vrut, Haman ar fi putut încă retracta atacul său la adresă evreilor lui Mardoheu. Încăpățânat, el nu vrea să cedeze în fața unui alt bărbat. Nu știa că Dumnezeu plănuiase să-l înfrângă printr-o femeie!

Haman este iar la ospăț împreună cu familia împărătească. La cel de al doilea ospăț al împărătesei, Ahașveroș și-a reafirmat bunăvoința față de dorințele Esterei:

„În această a doua zi, împăratul a zis iarăși Esterei, pe când beau

vin: „Care este cererea ta, împărăteasă Estero? Ea îți va fi împlinită. Ce dorești? Chiar dacă ai cere jumătate din împărăție, o vei căpăta“ (Eстера 7:2).

Tulburat, fără îndoială, de evenimentele de peste zi, Haman își adună toate puterile ca să încerce să salveze aparențele și să caute să profite de cinstea de a fi unicul invitat al lui Estera și Ahașveroș. Cronologic, asistăm la cel de al șaptelea banchet din cartea Esterei.

Dacă ar fi știut că împărăteasa este evreică, Haman ar fi fugit să se ascundă sau s-ar fi aruncat cu fața la pământ înaintea împăratului ca să ceară îndurare. El n-avea însă de unde să o știe ...

Probabil că Estera repetase în gând ne nenumărate ori cuvintele pe care dorea să i le spună împăratului. Venise vremea ca măștile să fie date la o parte și împăratul să afle cine erau de fapt cei doi cu care era la masă:

„Dacă am căpătat trecere înaintea ta, împărate și dacă găsește cu cale împăratul, dă-mi viața: iată cererea mea; și scapă pe poporul meu: iată dorința mea! Căci eu și poporul meu suntem vânduți să fim nimiciți, junghiați și prăpădiți. Măcar dacă am fi vânduți să fim robi și roabe, aș tăcea, dar vrăjmașul n-ar putea să înlocuiască pierderea făcută împăratului“ (Eстера 7:3-4).

Dumnezeu o ajută pe Estera să se folosească de feminitatea ei pentru mișca inima împăratului. Ea nu se grăbește să-i spună lui Ahașveroș ce să facă, ci își declară totala neajutorare și dependență de mărinimia și puterea lui. Fără îndoială, cuvintele Esterei produc asupra împăratului efectul dorit. Cel ce se credea stăpân peste imperiu se vede dintr-o dată atacat chiar în iatacul împărătesc. Avem toate motivele să credem că Ahașveroș o iubea încă foarte mult pe Estera și reacționează acum cu toată forța unui soț furios. Impulsiv din fire, împăratul este gata să pedepsească:

„Cine și unde este acela care are de gând să facă așa?“ (Eстера 7:5).

„Mânia împăratului este un vestitor al morții“ (Prov. 16:14), „Frica pe care o insuflă împăratul este ca răcnetul unui leu, cine îl supără, păcătuiește împotriva sa însuși“ (Prov. 20:2).

Dintr-o singură mișcare, Estera zmulge de pe fața lui Haman masca respectabilității:

„Estera a răspuns: „Apăsătorul, vrăjmașul, este Haman, răul acesta!“ Haman a rămas îngrozit în fața împăratului și a împărătesei. Și împăratul, în mânia lui, s-a sculat și a părăsit ospățul și s-a dus în grădina casei împărătești“ (Eстера 7:6-7).

Cu bună știință, Estera citase aproape cuvânt cu cuvânt din decretul

împărătesc scris sub influența lui Haman (Estera 3:13). Ahașveroș era destul de deștept ca să înțeleagă ce se întâmplase și să-și dea seama că, manevrat de Haman, își condamnase propria soție ... la moarte! Mai mult, cuvintele împărătesei îl fac să-și dea seama că fusese dus cu preșul și că se comportase mai rău ca un stăpân de sclavi: vându-se un popor nu ca să-i faci robi și roabe, ci ca să-i vadă „nimiciți, junghiați și prăpădiți“.

Dintr-o dată, Ahașveroș se vede tras pe sfoară și păgubit chiar de ... favoritul numărul unu de la curte. Dintre cei trei, singurul care nu purtase o

"Esther Accusing Haman" by Gustave Doré

Doré Bible Illustrations • Free to Copy
www.creationism.org/images/

Est 7:5-6 ... Who is he, and where is he, that durst presume in his heart to do so? And Esther said, The adversary and enemy is this wicked Haman. Then Haman was afraid before the king ....

mască pînă atunci fusese Ahașveroș. Acum, împăratul este năucit să afle cine este cu adevărat Estera și cine este în realitate Haman. Nu este de mirare că a ieșit furios în curte să se gândească ce-i de făcut într-o asemenea situație.

Mai nenorocit decât Ahașveroș era însă Haman însuși. Manevrele Esterei îl luaseră pe nepregătite și cazuse singur în plasă. Fără nici o altă posibilitate de scăpare, el se aruncă la picioarele împărătesei. Călăul încearcă să-și scape viața din mâna victimei:

„Haman a rămas să-și ceară viața de la împărăteasa Estera, căci vedea bine că pierderea lui era hotărâtă în mintea împăratului“
(Estera 7:6b).

Ascultătoare de îndemnul lui Mardoheu, Estera și-a făcut cu evlavie și devotament partea ei. Dea-cum numai Dumnezeu putea duce lucrarea mai departe. Oare cum va reacționa acum Ahașveroș?

„Încredințează-ți lucrările în mâna Domnului și îți vor izbuti planurile. Domnul a făcut toate pentru o țintă, chiar și pe cel rău pentru ziua nenorocirii. Orice inimă trufașă este o scârbă înaintea Domnului; hotărât, ea nu va rămâne nepedepsită“ (Prov. 16:3-4).

Nu știm ce s-a petrecut în mintea și în inima lui Ahașveroș în grădina casei împărătești. S-ar prea putea ca Ahașveroș să fi asociat viclenia planului lui Haman cu o încercare de răzbunare a celor din clanul lui Bigtan și Teres. Cel care le zădărnise atunci atentatul fusese un evreu, Mardoheu, iar acum împăratul afla că și Estera era o evreică.

Acum pricepem mai bine de ce a îndemnat-o Dumnezeu pe Estera să amâne pronunțarea dorinței ei cu o zi. El dorise să-i ofere lui Ahașveroș șansa de a recapitula ce făcuse Mardoheu pentru împărat, ce merita un asemenea om din partea împăratului. Dacă un evreu ca Mardoheu îl salvase pe împărat de la moarte, de ce s-ar gândi oare împăratul să-i condamne pe toți evreii la moarte, mai ales că unul dintre ei era și împărăteasa Estera ?

Textul ne lasă să întrezărim că având de ales între Haman pe de o parte, iar pe de altă parte Estera și poporul evreu, împăratul o alesese deja pe Estera. Scena pe care a văzut-o atunci când s-a întors în camera banchetului i-a întărit și mai mult această hotărâre:

„Când s-a întors împăratul din grădina casei împărătești în odaia ospățului, a văzut pe Haman că se aruncase spre patul pe care era Estera și i-a zis: „Cum, să mai și silești pe împărăteasă, la mine, în casa împărătească?“ (Estera 7:8).

În monarhiile dictatoriale din orient, împăratul era considerat reprezentantul lui Dumnezeu și nu putea greși. Din această cauză, cei din vechime păstrau pe la curte câțiva „țapi ispășitori“ pe care să poată arunca vina nepriceperii sau nevredniciei împărătești (Politicienii zilelor moderne

folosesc și ei aceeași tactică). Întrebarea „Cine este acela?” din versetul 5 trebuie înțeleasă în acest context. Ahașveroș căuta deja pe cineva asupra căruia să arunce vina și care să fie pedepsit. Haman fusese deja suficient timp în preajma împăratului ca să-și dea seama că dacă nu face ceva dramatic, soarta lui este în mare pericol. Apelând însă la împărăteasa Estera, fără să-și rezolve mai întâi problema personal cu împăratul, el și-a pecetluit și mai mult soarta.

În „Soncino Jewish”, comentariul său la cartea Esteri, dr. S. Goldman scrie cu un foarte bun simț de observație: „În fața dezastrului, arogantul orgolios se preface miraculos într-un fricos desigurător”. Tuarul se preschimbă într-o târâtură. Când avea autoritatea împărătească în spate, Haman era îndrăzneț și curajos, pretindea respect și nu tolera nesupunerea. Acum, când autoritatea împărătească este împotriva lui, Haman își dă pe față adevăratul caracter. El trecuse drept iun om mare dar nu era decât un pitic pretențios care-și dădea aere.

Ce situație paradoxală! Haman se supăraseră că un bărbat evreu refuzase să se plece înaintea lui, iar acum era gata să se arunce la picioarele unei evreice ca să scape cu viață!

Când împăratul a intrat înapoi în iatacul banchețtului, gestul lui Haman a fost interpretat drept o altă ofensă capitală. Chiar și fără conspirația de până atunci, Haman merita acum să moară. Interesant că nimeni din anturajul împăratului nu-i ia apărarea. Dimpotrivă!

„Cum au ieșit cuvintele acestea din gura împăratului, i-au și acoperit fața lui Haman. Și Harbona, unul din fameni, a zis în fața împăratului: „Iată, spânzurătoarea pregătită de Haman pentru Mardoheu, care a vorbit spre binele împăratului, este ridicată în casa lui Haman, la o înălțime de cincizeci de coți.” Împăratul a zis: „Haman să fie spânzurat pe ea!” Și au spânzurat pe Haman pe spânzurătoarea pe care o pregătise el pentru Mardoheu. Și mânia împăratului s-a potolit” (Estera 7:8b-10).

După ce l-a plimbat în cinste pe Mardoheu prin cetate, Haman și-a acoperit capul în semn de mâhnire (Estera 6:12). Acum, alții „i-au acoperit fața” ca pregătire pentru moarte. Dacă prima dată și-ar fi acoperit capul în semn de pocăință și umilință lucrurile s-ar fi desfășurat altfel. Haman a refuzat însă să ia în seamă semnele de avertizare trimise din partea Domnului, iar mândria și încăpățânarea lui l-au dus la pieire.

Se pare că Haman spusese deja celor de la palat despre intenția lui de a-l spânzura pe Mardoheu, pentru că famenii știau despre acest lucru. În mândria lui, Haman se lăudase prea mult, iar acum cuvintele lui i se întorceau înapoi ca să-l acuze.

„Nevinovăția omului fără prihană îi netezește calea, dar cel rău

cade prin însăși răutatea lui.

Nevinovăția oamenilor fără prihană îi scapă, dar cei răi sunt prinși de răutatea lor.

La moartea celui rău, îi pierе nădejdea și așteptarea oamenilor nelegiuți este nimicită.

Cel neprihănit este scăpat din strâmtoare și cel rău îi ia locul“ (Prov. 11:5-8).

Capitolul se încheie cu cuvintele:

„Și mânia împăratului s-a potolit“ (7:10).

Verbul original tradus prin „s-a potolit“ este folosit și în Geneza 8:1 când ni se spune că apele potopului „s-au potolit“ și n-au mai amenințat pământul. Mânia împăratului Ahașveroș a răbufnit nimicitoare asupra lui Haman și s-a potolit numai după ce acesta a fost spânzurat. Acum, împăratul era iar el însuși. Dispariția lui Haman nu îndepărtase însă amenințarea care plutea încă asupra tuturor evreilor din imperiu. Porunca împărătească era încă validă și, ceea ce era și mai grav, tradiția spunea că o astfel de lege „nu putea fi desființată“ (1:19; 8:8). Erau acum în luna a treia (Estera 8:9) și mai erau numai nouă luni până ce decretul imperial dădea drept tuturor dușmanilor evreilor să-i ucidă (3:13). Cum vor rezolva Estera și Mardoheu această problemă? Răspunsul îl găsim în capitolul următor.

Capitolul 8

Victoria victimelor

(Vestea unei legi noi așează bucuria în locul groazei)

Haman era mort, dar edictul său ucigaș era încă viu și amenințător. Nu de puține ori, cuvintele și faptele celor răi continuă să facă ravagii și după moarte. Chiar și astăzi, o mulțime de oameni nevinovați suferă din pricina unora care zac de mult în morminte.

dacă nu intervenea ceva sau cineva, peste numai nouă luni, evreii din imprieul persan urmau să fie sterși de pe suprafața pământului. La ora aceea, din totalul de aproximativ o sută de milioane de oameni din imperiu, cincisprezece milioane erau evrei. Viitorul lor era foarte nesigur. Dumnezeu îi pregătise însă pe Mardoheu și pe Estera „tocmai pentru o vreme ca aceasta“ și ei erau gata să intervină. Providența facuse ca vremurile să le fie

prielnice:

„În aceeași zi, împăratul Ahașveroș a dat împărătesei Estera casa lui Haman, vrăjmașul Iudeilor. Și Mardoheu a venit înaintea împăratului, căci Estera arătase legătura ei de rudenie cu el. Împăratul și-a scos inelul, pe care-l luase înapoi de la Haman și l-a dat lui Mardoheu. Estera, din partea ei, a pus pe Mardoheu peste casa lui Haman“ (Estera 8:1-2).

Istoricii ne spun că împărății vremii oboșnuiau să confiște averea tuturor „trădătorilor“. Ahașveroș ar fi putut adăuga la tezaurul său o mare avuție, dar a preferat să o dăruiască Esterei, poate ca o dezvinovățire pentru că participase fără să vrea la un atac împotriva neamului ei. Împăratul aflase că Mardoheu și Estera erau evrei. Acum avea să afle și că erau rudenii! Prin alianță, Ahașveroș era ginerele lui Mardoheu! Nu-i de mirare că i-a așezat în deget inelul dăruit altădată lui Haman și l-a ridicat „în mare cinste“. Cu o împărăteasă evreică și cu un prim ministru evreu la curtea lui Ahașveroș, evreii aveau mai multe șanse să scape din cursa întinsă de dincolo de moarte de Haman.

„Apoi Estera a vorbit din nou înaintea împăratului. S-a aruncat la picioarele lui, a plâns, l-a rugat să oprească urmările răutății lui Haman, Agaghitul și izbânda planurilor lui împotriva Iudeilor. Împăratul a întins toiagul împărătesc din aur Esterei, care s-a ridicat și a stat în picioare înaintea împăratului. Ea a zis atunci: „Dacă împăratul găsește cu cale și dacă am căpătat trecerea înaintea lui, dacă lucrul pare potrivit împăratului și dacă eu sunt plăcută înaintea lui, să se scrie ca să se întoarcă scrisorile făcute de Haman, fiul lui Hamedata, Agaghitul și scrise de el cu gând să piardă pe Iudeii care sunt în toate ținuturile împăratului. Căci cum aș putea eu să văd nenorocirea, care ar atinge pe poporul meu și cum aș putea să văd nimicirea neamului meu?“ (Estera 8:3-6).

Micul discurs al Esterei este plin de diplomatie. Ea obține astfel dreptul de a face un document care să anuleze incidența teribilului edict dat de Haman:

„Scrieți, deci, în folosul Iudeilor cum vă va place, în numele împăratului și pecetluiți cu inelul împăratului. Căci o scrisoare scrisă în numele împăratului și pecetluită cu inelul împăratului nu poate fi desființată“ (Estera 8:8).

Lipsiți de posibilitatea anulării edictului anterior, Mardoheu și Estera s-au văzut în față unei mari dileme. Cum să-i zădărnicească implementarea?

În democrațiile moderne, legislaturile își pot recunoaște greșelile, pot revoca legi greșite și le pot înlocui cu legi mai bune. Nu tot așa era și în imperiul persan. Glasul împăratului era glasul lui Dumnezeu și el nu putea să

greșească. Mardoheu a chemat logofeții curții imperiale și a aplicat metoda lui „cui pe cui se scoate!“

„Logofeții împăratului au fost chemați în vremea aceea, în a douăzeci și treia zi a lunii a treia, adică luna Sivan și au scris, după tot ce a poruncit Mardoheu, Iudeilor, căpeteniilor oștirii, dregătorilor și mai marilor celor o sută douăzeci și șapte de ținuturi așezate de la India la Etiopia, fiecărui ținut după scrierea lui, fiecărui popor după limba lui și Iudeilor după scrierea și limba lor. Au scris în numele împăratului Ahașveroș și au pecetluit cu inelul împăratului. Au trimis scrisorile prin alergători, călări pe cai și catări născuți din iepe. Prin aceste scrisori, împăratul dădea voie Iudeilor, ori în care cetate ar fi fost, să se adune și să-și apere viața, să nimicească, să omoare și să piardă, împreună cu pruncii și femeile lor, pe toți aceia din fiecare popor și din fiecare ținut care ar lua armele să-i lovească și să le prădeze averile“ (Eстера 8:9-11).

Singurul lucru pe care-l prevedea noul edict imperial a fost să dea evreilor dreptul la apărare și la răzbunare împotriva dușmanilor lor. Actul nu a fost o revărsare de răutate, ci o acțiune de autoapărare care să le facă posibilă supraviețuirea.

Textul ne spune (8:9) că noul edict a fost dat „în a douăzeci și treia zi a lunii a treia, adică luna Sivan“, ceea ce ar fi în calendarul nostru Iunie 24, anul 474 î.d.Ch. (Țineți minte că anul evreiesc începe cu luna Aprilie). Întâiul decret fusese dat pe pe 17 Aprilie (3:12) așa că trecuseră deja aproximativ șaptezeci de zile. Ziua fatidică trebuia să fie 7 Martie (3:13), așa că evreii mai aveau numai opt luni ca să se pregătească.

Scrisoarea a fost trimisă de urgență în toate provinciile imperiului și a avut un efect dublu: bucuria evreilor și admirația popoarelor din jur.:

„Mardoheu a ieșit de la împărat, cu o haină împărătească albastră și albă, cu o mare cunună din aur și cu o mantie din in subțire și de purpură. Cetatea Susa striga și se bucura. Pentru Iudei nu era decât fericire și bucurie, veselie și slavă. În fiecare ținut și în fiecare cetate, pretutindeni unde ajungea porunca împăratului și hotărârea lui, a fost între Iudei bucurie și veselie, ospete și zile de sărbătoare. Și mulți oameni dintre popoarele țării s-au făcut Iudei, căci îi apucase frica de Iudei“ (Eстера 8:15-17).

Decretul scris de mardoheu era în deplin acord cu legământul făcut de Dumnezeu cu Avraam: „Voi binecuvânta pe cei ce te vor binecuvânta și voi blestema pe cei ce te vor blestema“ (Gen. 12:3). Cuvintele lui Mardoheu era în armonie cu tradiția evreilor. Aduceți-vă aminte că Isaac și-a binecuvântat urmașii cu cuvintele: „Blestemat să fie oricine te va blestema și binecuvântat

să fie oricine te va binecuvânta“ (Gen. 27:29), iar lui Moise, Dumnezeu îi promisese: „Eu voi fi vrăjmașul vrăjmașilor tăi și potrivnicul potrivnicilor tăi“ (Exod 23:22). Dr. J. Vernon MacGee a avut dreptate atunci când a scris: „Evreii au asistat la înmormântarea fiecăreia din națiunile care au încercat să-i extermine“.

Capitolul acesta a debutat cu împărăteasa Estera în lacrimi (8:3), dar se termină cu evreii în bucurie, veselie, slavă (8:15-17). Într-o formă sau alta, bucuria este menționată în acest pasaj de cel puțin șapte ori (acesta este cel de al optulea ospăț pomenit în cartea Esterei). Evreii trecuseră prin zile de post și jale, iar acum erau extatici în veselie.

Expresia „mulți oameni dintre popoarele țării s-au făcut Iudei“ trebuie înțeleasă ca o schimbare de naționalitate, ci de atașare, ent religios. Evreii erau atunci departe de Templu și de țara lor. Aceste valuri de convertiri au dat naștere la cei ce avea să fie numit mai târziu „temători de Dumnezeu“ (Fapte 10:2; 16:14; 18:7).

La începutul cărții, evreii sunt cavsi-anonimi, Mardoheu și Estera preferând să-și ascundă cu prudență identitatea. La finalul ei însă, fiecare evreu în parte și toți împreună sunt așa de mândrii de neamul lor și de bucușii pentru ceea ce a făcut Dumnezeu pentru ei încât până și neamurile străine vor să fie ca ei! Este un triumf al providenței divine care își va revendica în finalul istoriei dreptatea înaintea tuturor locuitorilor pământului:

„Așa vorbește Domnul oștirilor: Postul din luna a patra, postul din luna a cincea, postul din luna a șaptea și postul din luna a zecea se vor prefăce pentru casa lui Iuda în zile de veselie și de bucurie, în sărbători de voieșie. Dar iubiți adevărul și pacea!“ Așa vorbește Domnul oștirilor: „Vor mai veni iarăși popoare și locuitori dintr-un mare număr de cetăți. Locuitorii unei cetăți vor merge la cealaltă și vor zice: Haide să ne rugăm Domnului și să căutăm pe Domnul oștirilor! Vrem să mergem și noi! Și multe popoare și multe neamuri vor veni astfel să caute pe Domnul oștirilor la Ierusalim și să se roage Domnului.“

Așa vorbește Domnul oștirilor: „În zilele acelea, zece oameni din toate limbile neamurilor vor apuca pe un Iudeu de poala hainei, și-i vor zice: Vrem să mergem cu voi; căci am auzit că Dumnezeu este cu voi!“ (Zaharia 8:19-23).

Evanghelistul Billy Sunday spunea: „Dacă în religia ta nu este loc pentru bucurie este ceva foarte rău la mijloc.“ Bucuria Domnului este și trebuie să rămână întotdeauna „tăria noastră“.

Capitolul 9

Dumnezeu se ține de cuvânt

(Pierzania se transformă în praznic)

„Urmăriți binele cetății, în care v-am dus în robie și rugați-vă Domnului pentru ea, pentru că fericirea voastră atârnă de fericirea ei!„, (Ieremia 29:7).

Mardoheu a făcut așa și capitolul acesta arată că Dumnezeu se ține de cuvânt. Providența divină face ca puterea și privilegiile imperiale să fie înjugate la căruța bunăstării copiilor lui Dumnezeu.

„În luna a douăsprezecea, adică luna Adar, în a treisprezecea zi a lunii, ziua în care avea să se aducă la îndeplinire porunca și hotărârea împăratului și când vrăjmașii Iudeilor nădăjduiseră să stăpânească peste ei, s-a întâmplat tocmai dimpotrivă, că Iudeii au stăpânit asupra vrăjmașilor lor“ (Eстера 9:1).

Niciodată nu este ceva mai viteaz decât atunci când trebuie să-și apere propria lui viață. Pretutindeni în imperiu, erveii înarmați au contraatacat și au ucis pe aceia care căutau să-i omoare. Din pricina poziție pe care o ocupaub Eстера și Mardoheu, toate autoritățile locale s-au pus cu bunăvoință în slujba evreilor:

„Iudeii s-au strâns în cetățile lor, în toate ținuturile împăratului Ahașveroș, ca să pună mâna pe cei ce căutau să-i piardă. Nimeni n-a putut să le stea împotrivă, căci frica de ei apucase pe toate popoarele! Și toți mai marii ținuturilor, căpeteniile oștirii, satrapii, guvernatorii și slujbașii împăratului au ajutat pe Iudei, căci frica de Mardoheu venise peste ei. Căci Mardoheu era puternic în casa împăratului și faima lui se răspândea în toate ținuturile, pentru că ajungea din ce în ce mai puternic“ (Eстера 9:2-4).

Cuvintele acestea providențiale seamănă cu altele din istoria evreilor. Călătoria lui Iacov printre străini, când s-a dus de la Sihem la Betel, s-a bucurat și ea de paza puternicei providențe divine:

„Groaza lui Dumnezeu s-a răspândit peste cetățile care-i înconjurau, așa că locuitorii lor n-au urmărit pe fiii lui Iacov“ (Gen. 35:5).

Acciași intervenție a providenței i-a protejată pe evrei la intrarea lor în Canaan:

„De azi încolo voi băga groaza și frica de tine în toate popoarele de sub cer; și, la auzul faimei tale, vor tremura și se vor îngrozi de tine“ (Deut. 2:25).

„Nimeni nu va putea să stea împotriva voastră. Domnul, Dumnezeul vostru, va răspândi, cum v-a spus, frica și groaza de tine peste toată țara în care veți merge“ (Deut. 11:25).

În pasajul din Estera 9:5-15 ni se spune ce s-a întâmplat în Susa:

„Iudeii au ucis cu lovituri de sabie pe toți vrăjmașii lor, i-au omorât și i-au prăpădit. Au făcut ce au vrut cu vrăjmașii lor. În capitala Susa, Iudeii au ucis și au prăpădit cinci sute de oameni, și au junghiat pe Parșandata, Dalfon, Aspata, Porata, Adalia, Aridata, Parmașta, Arizai, Aridai și Vaiczata, cei zece fii ai lui Haman, fiul lui Hamedata, vrăjmașul Iudeilor. Dar n-au pus mâna pe averile lor.“

Este remarcabil că s-au găsit totuși atâția oameni care s-au ridicat împotriva evreilor, mai ales în orașul în care Estera era împărăteasă, iar Mardoheu era prim ministru. S-ar prea putea ca aceștia să fie din categoria celor ce fuseseră loiali lui Haman și care pierduseră oricum totul. În categoria acestora au fost și fii lui Haman, care au preferat probabil moartea în locul rușinii. Moarte le-a adus însă o rușine și mai mare, deoarece trupurile lor moarte au fost atârinate pe aceiași spânzurătoare pe care fusese așezat și tatăl lor (Estera 9:13-14).

În originalul ebraic, numele celor zece fii sunt scrise într-o formă specială, așezate unul sub altul, într-o coloană. În dreptul fiecărui nume, într-o coloană paralelă se află în dreptul fiecărui nume expresia: „el însuși.“ Procedul scoate în edidență soarta celor care se sinucid aruncându-se în sabia providenței Celui care-i protejează pe evrei.

În total, pe toată suprafața imperiului, evreii au omorât 75.000 de dușmani ai lor (Estera 9:16). Textul se grăbește să menționeze că motivația evreilor n-a fost jaful, ci doar supraviețuirea. Ni se spune de trei ori că evreii „n-au pus mâna pe averile lor“, deși edictul imperial le dăduse acest drept (8: 11 și 9:10; 15-16).

Izbăvirea evreilor s-a transformat într-o sărbătoare națională cu caracter anual. Instituirea ei și insistența cu care ea trebuie respectată fac parte din partea doua a capitolului nouă:

„Aceste lucruri s-au întâmplat în a treisprezecea zi a lunii Adar. În ziua a patrusprezecea, Iudeii s-au odihnit și au făcut din ea o zi de ospăț și de bucurie“ (Estera 9:17).

„Mardoheu a scris aceste lucruri și a trimis scrisori tuturor

Iudeilor din toate ținuturile împăratului Ahașveroș, de aproape și din depărtare. Le porunca să prăznuiască în fiecare an ziua a patrusprezecea și a cincisprezecea a lunii Adar, ca zile în care căpătaseră odihnă, scăpând de vrăjmașii lor. Le-a poruncit să prăznuiască luna în care întristarea lor se prefăcuse în bucurie și jalea lor în zi de sărbătoare și să facă din aceste zile niște zile de ospăț și de bucurie, când să-și trimită daruri de mâncare unii altora și să împartă daruri celor lipsiți. Iudeii s-au îndatorat să facă ceea ce și începuseră să facă și ce le scrisese Mardoheu“ (Eстера 9:20-23).

Numele ales pentru această sărbătoare a izbăvirii a fost „Purim“, pluralul de la cuvântul babilonian „pur“, care înseamnă „sort“. „Iată justificarea acestui fapt:

„Căci Haman, fiul lui Hamedata, Agaghitul, vrăjmașul tuturor Iudeilor, făcuse planul să-i piardă și aruncase Pur, adică sortul, ca să-i omoare și să-i nimicească. Dar Eстера, venind înaintea împăratului, împăratul a poruncit în scris să întoarcă asupra capului lui Haman planul cel rău pe care-l făcuse împotriva Iudeilor și să-l spânzure pe lemn, pe el și pe fiii lui. De aceea zilele acestea s-au numit Purim, de la numirea Pur. Potrivit cu tot cuprinsul acestei scrisori, potrivit cu cele ce văzuseră ei înșiși și potrivit cu cele ce li se întâmplaseră, Iudeii au luat pentru ei, pentru sământa lor și pentru toți cei ce se vor lipi de ei, hotărârea și îndatorirea neschimbătoare ca să prăznuiască în fiecare an aceste două zile, în felul rânduit și la vremea hotărâtă. Zilele acestea trebuiau să fie pomenite și prăznuite din neam în neam, în fiecare familie, în fiecare ținut și în fiecare cetate. Și zilele acestea Purim nu trebuiau desființate niciodată din mijlocul Iudeilor, nici să se șteargă aducerea aminte de ele printre urmașii lor“ (Eстера 9:24-28; 3:7).

Este trist să vezi că o națiune își uită eroii sau, și mai grav, renunță să-și mai amintească izbăvirile prin care i-a trecut Dumnezeu. Evreii n-au făcut o asemenea greșeală. Purimul este singura sărbătoare evreiască fără un caracter „mozaic“. Ea face parte din isotria „diasporei“ evreiești. Deși nu are un caracter creștin, toți creștinii ar face bine să se bucure în zilele ei împreună cu evreii ca să nu uite că și ei depind de aceeași „providență“ binevoitoare a lui Dumnezeu. De la evrei ne-au venit cunoștința mântuitoare despre Dumnezeu cel adevărat, Scripturile și Mântuitorul. Primii creștini au fost evrei și tot evrei au fost și cei dintâi misionari. Isus a fost un evreu care și-a dat viață de Paște evreiesc, iar Duhul Sfânt ne-a fost dat la Cincizecime, o altă sărbătoare evreiască. „Mântuirea vine de la iudei“ (Ioan 4:22). Dacă n-ar fi existat evreii n-ar exista astăzi Biserica!

Astăzi, evreii încep sărbătoarea Purimului cu o zi de post pe data

de 13, comemorând ziua în care dat Haman edictul ucigaș (3:12). În această zi, ei merg la Sinagogă și citesc împreună cu voce tare toată cartea Esterei. Ori de câte ori se pronunță numele lui haman, citirea seste între ruptă de strigatele: „Fie el blestemat!“ și „Să-i piară numele!“ Audiența bate din picioare, iar copiii rotește prin aer jucării care pocnesc și fac un zgomot asurzitor.

Pe data de paisprezece, evreii merg iar de dimineață la sinagogă, mai citesc odată cartea Esterei și seroagă cu voce tare. Cu această ocazie se mai citește și textul care pomeneste de Moise și de amaleciți (Exod 17:8-16).

Apoi se duc cu toții acasă și sărbătorește în jurul unei mese îmbelșugate pline de mâncăruri tradiționale. Sărbătoarea continuă și a doua zi. Copiii rostogolesc „titireze“ speciale, iar părinții trimit daruri, mâncare și cadouri rudelor și celor săraci, căutând să respecte întocmai cele poruncite de Mardoheu, mai ales că ele au fost întărite într-o a doua scrisoare trimisă de data aceasta de Estera:

„Împărăteasa Estera, fata lui Abihail și Iudeul Mardoheu au scris stăruitor a doua oară ca să întărească scrisoarea privitoare la Purim. Au trimis scrisori tuturor Iudeilor, în cele o sută douăzeci și șapte de ținuturi ale împăratului Ahașveroș. Ele cuprindeau cuvinte de pace și de credincioșie, întărind ținerea acestor zile Purim, la vremea hotărâtă, cum le rânduiseră Iudeul Mardoheu și împărăteasa Estera pentru ei și cum și le rânduiseră și pentru ei înșiși și pentru sămânța lor, cu prilejul postului lor și țițetelor lor. Porunca Esterei a întărit așezarea acestei sărbători Purim și lucrul acesta a fost scris în carte“ (Estera 9:29-32).

Această scrisoare a Esterei este calificată de expresia „cuvinte de pace și de credincioșie“. S-ar prea putea ca această scrisoare a Esterei să fi fost necesară ca să pună capăt unor dispute ivite între evreii din capitală și evreii „de la țară“ în privința datei la care trebuia ținută sărbătoarea. Textul menționează și că această scrisoare a fost adăugată la conținutul unei anumite „cărți“, probabil o cronică a evenimentelor ținută de însuși Mardoheu și care a devenit mai târziu materia primă din care s-a născut cartea Esterei. Cronică aceasta trebuie citită cu atenție, altfel, după cuvintele

celebrului George Santayana: Cei care nu țin minte trecutul sunt condamnați să-l repete.“

Capitolul 10

Un epitaf elogios

(În spatele oricărei femei de succes se află ... un bărbat remarcabil)

Este ciudat că o carte despre Estera se termină cu cuvinte elogioase spuse despre ... Mardoheu. Acest foarte mic capitol de încheiere, veritabil epilog al cărții, a fost scris ca să ne arate că Mardoheu, spre deosebire de predecesorul său haman, a fososit poziția de prim ministru ca să-l slujească pe împărat și ca să facă bine oamenilor. Apariția unui evreu la curtea imperiului de atunci, o simetrie la înălțarea lui Iosif în Egipt și a lui Daniel în Babilon, a dus la propășirea și prosperitatea generală. Mardoheu a fost un om providențial pentru generația sa. Prin Mardoheu a fost binecuvântat împăratul Ahașveroș:

„Împăratul Ahașveroș a pus un bir asupra țării și asupra ostroavelor mării“ (Estera 10:1).

prin Mardoheu au fost binecuvântați cetățenii imperiului care au fost beneficiarii „isprăvilor“ care l-au ridicat în atenția și cinstea lor:

„Toate faptele privitoare la puterea și isprăvile lui și amănuntele despre mărimea la care a ridicat împăratul pe Mardoheu, nu sunt scrise în cartea Cronicilor împăraților Mezilor și Perșilor?“ (Estera 10:2).

Dar cel mai mult au fost binecuvântați prin Mardoheu evreii:

„Căci Iudeul Mardoheu era cel dintâi după împăratul Ahașveroș. El era cu vază între Iudei și iubit de mulțimea fraților săi, căci a căutat binele poporului său și a vorbit pentru fericirea întregului său neam“ (Estera 10:3).

Ită un epitaf pe care l-aș dori scris și pe piatra mea funerară: „(El) a căutat binele poporului său și a vorbit pentru fericirea întregului său neam.“

Tema principală

Estera - O carte a providenței

„Providența este mâna lui Dumnezeu în mânușa istoriei“ - J. Vernon McGee

Trei cărți mici ca întindere, Ezra, Neemia și Estera se ocupă cu felul în care s-a purtat Dumnezeu cu evreii după împlinirea celor șaptezeci de ani de robie babiloniană preziși. În vreme ce Ezra și Neemia se ocupă de rămășița poporului care s-a întors în Iudeea, cartea Esterei notează ce s-a petrecut cu cei, mult mai mulți la număr, care au preferat să nu se întoarcă acasă. Estera descrie un eveniment petrecut în viața milioanei de evrei rămași prin toate țările imperiului.

Cartea Esterei este *cronica unei situații de criză*, o veritabilă dramă națională evreiască. Deși acțiunea cărții afectează viața unei așa de mari mulțimi, acțiunea cărții este ușor de urmărit pentru că se desfășoară în jurul a cinci personaje principale: Ahașveroș, suveranul din Babilon, Vasti, împărăteasa surghiunită, Haman, dușmanul evreilor, Mardoheu, un evreu destinat să fie conducător și Estera, evreicuța ajunsă împărăteasă. În decorul evenimentelor este palatul împărătesc, capitala Susa și câteva milioane de evrei răspândiți prin ținuturile uriașului imperiu.

Depart de casă, pierduți în mijlocul unui uriaș imperiu, fără privilegii, dar cu demnitatea celor ce nu se pleacă decât în fața lui Iehova, evreii au părut o pradă ușoară în ochii verosului Haman, unul dintre cei mai înalți demnitari ai împăratului. Pentru potolirea propriului său orgoliu, acest Haman pune la cale o stratagemă prin care urmărește distrugerea tuturor evreilor din imperiul persan. Evenimentele se succed cu repeziciune, situațiile se schimbă pe neașteptate și Haman se trezește condamnat la moarte, iar evreii de pretutindeni sfârșesc prin a avea două zile de bucurie și de răzbunare asupra tuturor dușmanilor lor.

Cartea ne vorbește clar despre „providența“ divină manifestată prin felul în care Dumnezeu își păstrează mereu poporul de-a lungul istoriei. Satrapi și dictatori pot da „legi care nu se schimbă niciodată“, dar Dumnezeu poate trece oricând peste ele ca să-și împlinească propriile Lui planuri. Este foarte

important să înțelegem acest caracter al cărții deoarece acest mesaj este cel care îi dă o valoare permanentă și o face foarte actuală pentru cititorul din epoca modernă. Dumnezeu a vrut să permanentizeze mesajul acestei cărți. Acesta este motivul pentru care există o sărbătoare care poartă numele „Purim“ în calendarul evreiesc și acesta este motivul pentru care această carte se citește în întregime în cadrul acelei sărbători.

Ce înseamnă „providență divină” ?

Dicționarul limbii române definește providența drept „Înțelepciune supremă a divinității în conducerea lumii“.

Teologia Sistematică a lui Strong Hopkins definește providența drept „acea acțiune continuă prin care Dumnezeu face ca toate evenimentele din universul material și spiritual să lucreze împreună pentru împlinirea scopului cu care au fost create“ (pag. 419). Autorul adaugă apoi aceste foarte frumoasă afirmație: „Providență înseamnă că Dumnezeu are capacitatea de a-și îndrepta atența pretutindeni în același timp“, spre deosebire de noi care nu ne putem concentra decât asupra unui foarte mic segment al realității.

Termenul activitate „providențială“ trebuie înțeles ca distinct de acela de activitate „miraculoasă“. În providență, avem ocazia să vedem cum Dumnezeu *folosește în mod suveran* evenimentele istoriei, fără să *intervenă* supranatural în desfășurarea lor.

Termenul „providență“ vine din limba latină (provideo) și înseamnă „a vedea mai dinainte“ (pro = dinainte; videre = a vedea). Un echivalent ar fi termenul „prevedere“ și implică o participare directă a lui Dumnezeu în desfășurarea evenimentelor, făcându-le să lucreze spre împlinirea scopurilor Sale. Acesta este sensul cuvintelor apostolului Pavel în Romani 3:28:

„De altă parte, știm că toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu și anume, spre binele celor ce sunt chemați după planul Său.“

Termenul „Providență“ nu apare ca atare în textul Scripturii. Există însă o expresie care-l susține. Ea este „bunătatea și credincioșia“. Expresia este un idiom al limbii religioase ebraice. Dacă veți lua o concordanță veți vedea de câte ori expresia aceasta grupează bunătatea și credincioșia împreună. Psalmul 100 este un imn înălțat providenței. De fapt, atunci când este vorba ca această carte a Psalmilor să reducă la esențe tot mesajul Biblicii, ea ne dă psalmul 117.

„Lăudați pe Domnul, toate neamurile, lăudați-L, toate popoarele! Căci mare este bunătatea Lui față de noi și credincioșia Lui ține în veci. Lăudați

---

pe Domnul!“

„Bunătatea“ despre care ni se vorbește aici ne spune că Dumnezeu are intenții bune pentru creația Sa, iar „credincioșia“ ne asigură că El nu se va opri și nu se va lăsa până ce nu și le va duce la îndeplinire.

Îmi amintesc că fratele Richard Wurmbrand ne-a spus într-o predică despre purtarea de grijă a lui Dumnezeu că Pavel n-a spus doar așa : „ toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu“. Pavel a spus că „ toooooooooooate lucrurile lucrează împreună spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu. Dânsul a rostit acest „Toooooooooate“ ca pe o intonare care pleca de la tonalitățile grave până la tonalitățile foarte înalte ale unei scări muzicale. Ideea pe care dorea dânsul să o sublinieze era că nu există nici o întâmplare din univers care să nu fie subordonată împlinirii planurilor bune pe care le are Dumnezeu pentru copiii Săi.

Vernon McGee, unul din cei mai populari predicatori ai Americii secolului XX, a scris în scurtul său comentariu la cartea Esterei câteva lucruri pe care vreau să vi le traduc aici:

„Providența este un termen teologic. Ca să o coborâm la nivelul limbajului omului de rând, trebuie să spunem că există trei cuvinte care descriu relația dintre Dumnezeu și lumea creată de El:

Primul este „creație“ și explică existența universului. Dumnezeu a creat totul prin „fiat“, prin faptul că a zis „Să fie!“: „La început, Dumnezeu a făcut cerurile și pământul“ (Gen. 1:1).Înainte de ta stau astăzi aceste singure două explicații posibile: sau accepti revelația sau accepti speculația. Oricât de științifică o vei proclama „evoluția“ este o simplă speculație. Nu există nicio explicație științifică pentru originea universului. Fenomenul nu este repetabil și nu poate fi reprodus în laboratorul observațiilor științifice. Suntem reduși la simple speculații. Nu știu ce vei face tu, dar eu prefer să aleg revelația. Ea îmi spune că la originea universului este Dumnezeu.

Al doilea cuvânt care descrie relația lui Dumnezeu cu universul este „păstrare“. El explică funcționarea universului. Cu alte cuvinte, Dumnezeu nu numai că a creat toate lucrurile, dat le și ține împreună ca să continue să existe. Isus Cristos este și creatorul și păstrătorul universului: „El, care este oglindirea slavei Lui și întipărirea Ființei Lui și care ține toate lucrurile cu Cuvântul puterii Lui ...“ (Evrei 1:3). În Coloseni 1:17 găsim scris: „El este mai înainte de toate lucrurile și toate se țin prin El.“ Este interesant să amintim că oamenii „de știință“ au ajuns la părerea că atomii sunt compuși din alte particule elementare, la rândul lor rezultate din răsucirea unor „super-unde“ prin care se răsucește un fel de câmp de energie fundamental. Ceea ce numim noi „materie“ se pare a fi foar o „vibrație“ asemănătoare cu vibrațiile produse de vocea umană în aer. Unii oameni de știință au ajuns să fie fascinați de această expresie a Bibliei: „care ține toate lucrurile cu Cuvântul puterii Lui“. Dacă Dumnezeu ar suspenda pentru o singură secundă

acțiunea Cuvântului prin care toate lucrurile au fost aduse în ființă, universul s-ar descompune și s-ar prăbuși în sine asemenea unui sul de carte:

„... Și iarăși: „La început, Tu, Doamne, ai întemeiat pământul; și cerurile sunt lucrarea mâinilor Tale. Ele vor pieri, dar Tu rămâi; toate se vor învechi ca o haină; le vei face sul ca pe o manta și vor fi schimbate; dar Tu ești același; și anii Tăi nu se vor sfârși“ (Evrei 1:10-12).

„Când a rupt Mielul pecetea a șasea, m-am uitat și iată că s-a făcut un mare cutremur de pământ. Soarele s-a făcut negru ca un sac de păr, luna s-a făcut toată ca sângele, și stelele au căzut din cer pe pământ, cum cad smochinele verzi din pom, când este scuturat de un vânt puternic. Cerul s-a strâns ca o carte de piele pe care o faci sul“ (Apoc. 6:12-14).

Al treilea cuvânt care definește relația dintre Dumnezeu și univers este „providența“. El explică direcția și deplasarea evenimentelor din univers. Creația explică originea, păstrarea explică funcționarea universului, dar numai providența explică sensul final și rostul tuturor lucrurilor care se întâmplă în univers. Providența este mijlocul prin care Dumnezeu călăuzește toate lucrurile, însuflețite și neînsuflețite, văzute și nevăzute, bune și rele spre împlinirea unui scop final bine definit. Providența este cea care ne asigură că ceea ce se va împlini la urma urmei va fi exact „voia lui Dumnezeu“. Providența este mâna lui Dumnezeu în mânușa istoriei.“

Dumnezeu este Sursa, Suportul și Scopul suprem al universului.

În excelenta sa carte, „Introducere în Teologie“, J.C. Wenger scrie:

„Numai Dumnezeu poate ști mai dinainte ce are să se întâmple, așa că providența poate fi devinită drept „preștiința divină care pune în mișcare activitatea divină“. Providența subliniază autoritatea și puterea supremă pe care o are Dumnezeu asupra tuturor lucrărilor mâinilor Sale.“

„Tot Cuvântul Tot Cuvântul lui Dumnezeu este unitar în mărturia că mâna lui Dumnezeu este prezentă în tot ceea ce se întâmplă, în așa fel încât toate împreună sunt făcute să lucreze spre împlinirea planurilor Lui în istorie. Acest adevăr nu neagă alte cauze secundare în producerea întâmplărilor și nici nu anulează responsabilitatea cuiva înaintea lui Dumnezeu. Unul dintre psalmiști spune:

„Domnul face tot ce vrea în ceruri și pe pământ, în mări și în toate adâncurile. El ridică norii de la marginile pământului, dă naștere la fulgere și ploaie, și scoate vântul din cămarile lui. El a lovit pe întâii născuți ai Egiptului, de la oameni până la dobitoace“ (Psalm. 135:6-8).

„În interpretarea dată visului lui Nebucadnețar, Daniel a spus: „Tu, împărate, ești împăratul împăraților, căci Dumnezeul cerurilor ți-a dat împărăție, putere, bogăție și slavă. El ți-a dat în mâini, ori unde locuiesc ei, pe copiii oamenilor, fiarele câmpului și păsările cerului, și te-a făcut stăpân

peste toate acestea ...“(Dan. 2:37, 38.) Și de 4 ori declară în cuprinsul celui de al patrulea capitol al cărții că lucrurile s-au întâmplat: „ca să știe cei vii că Cel Prea Înalt stăpânește peste împărăția oamenilor, că o dată cui îi place, și înalță pe ea pe cel mai de jos dintre oameni!“ (Dan. 4:17, 25, 32, 35.)

„Iată ce spune Domnul prin profetul Ieremia: „Eu am făcut pământul, pe oameni, și dobitoacele care sunt pe pământ, cu puterea Mea cea mare și cu brațul Meu întins, și dau pământul cui Îmi place“.(Ier. 27:5.)

„Domnul Isus a spus: „Nu se vând oare două vrăbii la un ban? Totuși, nici una din ele nu cade pe pământ fără voia Tatălui vostru. Cât despre voi, până și perii din cap, toți vă sunt numărați“(Mat. 10:29, 30.)

„Pavel Îl descrie pe Dumnezeu ca fiind: „Acela, care face toate după sfatul vocii Sale.“(Efes. 1:11.)

„Și toți creștinii știu declarația din Romani 8:28: „De altă parte, știm că toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu, și anume, spre binele celor ce sunt chemați după planul Său“.

„Nu trebuie însă să uităm că acest pasaj este situat într-un context soteriologic (care vorbește despre mântuire); el nu se referă la lucrurile fizice sau la bunăstarea materială a oamenilor. Dumnezeu se angajează activ în viața copiilor Săi, nu pentru a le asigura comoditatea vieții de acum, ci pentru a le garanta fericirea lor spirituală și veșnică.

„Vechiul Testament conține multe exemple de manifestare a providenței divine. Când împăratul Abimelec a luat-o la sine pe Sara, nevasta lui Avraam, Dumnezeu a intervenit și l-a oprit să păcătuiască. Când împăratul și-a dat seama de „șmecheria“ dintre Avraam și Sara, s-a îndreptat către Dumnezeu în rugăciune. Atunci, „Dumnezeu i-a răspuns în vis:

„Știu și Eu că ai lucrat cu inimă curată; de aceea te-am și ferit să păcătuiești împotriva Mea. Iată de ce n-am îngăduit să te atingi de ea.“(Gen. 20:6.)

„Un alt exemplu despre providența divină este întâmplarea în care Dumnezeu a făcut ca Israeliții să capete trecere înaintea egiptenilor, în așa fel încât ei le-au dat tot ce au cerut când au părăsit Egiptul: „Și astfel au jefuit pe Egipteni.“(Exod. 12:36.)

„Când Samson s-a abătut de la calea Domnului și le-a cerut părinților să ia o nevastă din fetele filistenilor, părinții săi n-au vrut la început, dar Scriptura explică:

„Tatăl și mama sa nu știau că lucrul acesta venea de la Domnul: căci Samson căuta prilej de ceartă din partea Filistenilor.“(Jud. 14:4.)

„Iar când Roboam a refuzat sfatul înțelept al bătrânilor și a ascultat sfatul nebunesc al tinerilor, Cuvântul lui Dumnezeu ne spune că lucrul acesta: „a fost cârmuit de Domnul, în vederea împlinirii cuvântului, pe care-l spusese

Domnul prin Ahia din Silo lui Ieroboam, fiul lui Nebat.“(1 Împ. 12:15.) Iată ce a mărturisit înaintea curții de judecată unul din martirii credinței:

„Mărturisesc că nu-mi socotesc viața mai scumpă decât a altor copii de-ai Domnului care au trăit înaintea mea. Și eu sunt gata să fiu lipsit de bunurile materiale, să fiu chinuit și chiar să mi se întorcă trupul în țărâna morții, deși aș vrea să trăiesc tot atât cât Matusalem. Știu bine că nici un fir de păr din capul meu nu se va clinti fără încuviințarea Tatălui meu din ceruri; dacă va fi să mor pentru credința mea și pentru iubirea mea sinceră față de Dumnezeu și de semenii mei, o voi face, știind că îmi voi câștiga viața de dincolo. Iată de ce nu voi ascunde adevărul în fața domnilor mei, ci-l voi vesti cu îndrăzneală și fără nici un fel de prefăcătorie.“(Menno Simons, „Complete Works“, I. pp. 78, 79.)

Aflat în vizită prin Los Angeles, Cornel Samoilă, pastor baptist din Baia de aramă a rostit câteva lucruri foarte adevărate despre providență:

„Nu se vând oare două vrăbii la un ban? Totuși, nici una din ele nu cade pe pământ fără voia Tatălui vostru. cât despre voi, până și perii din cap, toți vă sunt numărați. Deci să nu vă temeți; voi sunteți mai de preț decât multe vrăbii“ (Matei 10:29-31). Odată ce creația a fost terminată, Domnul a început lucrarea de susținere, de îngrijire a creației. Dumnezeu n-a abandonat creația, chiar dacă creația a căzut, chiar dacă omul a căzut în păcat. Providență înseamnă crija specială, deosebită, grija minunată a lui Dumnezeu pentru creația Sa și în special pentru copiii Lui. În evanghelia lui Matei, capitolul zece, Domnul Isus își trimite ucenicii în lume. El îi anunță că unii vor fi primiți bine, alții nu veți fi primiți, unii veți fi bătuți, unii dintre ei vor ajunge în închisoare, iar câțiva dintre ei vor muri. Mântuitorul îi asigură însă că nimic nu se va întâmpla fără voia Sa. Ceea ce li se vor întâmpla nu vor fi accidente, nu vor fi întâmplări tragice sau nefericite, ci totul se va întâmpla „după voia Lui“. De aceea, Învățătorul lor le spune „nu vă temeți“ (Mat. 10:26).

Este foarte adevărat că și noi și ei ne temem de multe lucruri. Dar Mântuitorul ne-a zis că nici o suferință, atunci când mergem în Numele Lui, nu este accidentală, ci totul se va realiza după planul și voia Lui.

Providența se manifestă chiar și în aspecte foarte de detaliu ale vieții. oamenii văd de obicei providența în lucrurile mari. Când un vulcan erupe, când un tsunami mătură seci de mii de vieți, când un cutremur pune la pământ o cetate întreagă atunci oamenii se uită

dincolo de aceste evenimente și unii dintre ei îl văd pe Dumnezeu. Nici atunci nu-l văd toți. Ochii care-l văd pe Dumnezeu numai în epidemii, în secetă sau în focul devastator nu sunt ochi buni. Ochii care-L văd pe Dumnezeu numai în lucrurile mari sunt ochi slabi, cu miopie. De obicei, oamenii recunosc că Dumnezeu lucrează la nivel „en gros“, dar noi credem că Dumnezeu lucrează și la nivel „en detail“, la nivelul celor mai mici lucruri din viața noastră.

Implicarea providenței în lucrurile mari, determină implicarea providenței și în lucrurile mici. Întregul este format din părți, din fragmente și dacă Dumnezeu lucrează la nivelul muntelui, Dumnezeu lucrează și la nivelul pietrei. Dacă Dumnezeu lucrează la nivelul mării, Dumnezeu va lucra și la nivelul picăturii de apă din mare. Dumnezeul muntelui și al mării este Dumnezeul văii și uscatului.

„Totul este șansă“ sau „totul este providență“. Trăim ori cu nădejdea în jocul probabilităților, ori cu încredere în providență. Totul este organizat hotărât de Dumnezeu sau lăsat la întâmplare, fără rânduială, în dezordine.

Am auzit uneori spunându-se, chiar și în adunare, : „Dumnezeu să ne dea noroc!“ Frații mei, Dumnezeu nu ne dă noroc. Am citit c în istorie că „Norocul“ a fost un zeu păgân la care se ducea oamenii să se închine un pahar, să toarne o jertfă de băutură. Obiciul s-a păstrat până în zilele noastre. Noi nu credem însă în dumnezeul norocului, ci în Dumnezeu binecuvântărilor, Dumnezeul care se îngrijește de noi până la nivelul firului de păr din cap. Nimic nu ni se întâmplă fără voia Lui. Dumnezeul nostru ne-a zis că nu ne cade un fir de păr din cap fără ca El „să vrea“ să se întâmple acest lucru. Providența cheamă fiecare strop de ploaie în planurile Sale și fiecare fir de praf în împlinirea planurilor Sale. El controlează luminătorii mari de pe cer și tot El dă o lumină și o candelă licuriciului d ela marginea drumului. Dumnezeu stăpânește picăturile multe de ploaie care cad simultan pe pământ în diferite zone geografice și tot El stăpânește și lacrimile care curg din ochii noștri. Evenimentele, detaliile mărunte din viața noastră formează o imagine completă și „trădează“ pe Cel ce țese pânza vieții noastre. Eu cred că aceia care au ochii deschiși Îl urmăresc pe Dumnezeu în fiecare zi în detaliile vieții, Îl regăsesc acolo și se bucură de El. Este un exercițiu spiritual extraordinar. Să te uiți după Dumnezeu zilnic cum lucrează în amănuntele vieții, cum le pune la o laltă și cât de frumos lucrează El.

Aș vrea să luăm un exemplu simplu din Scriptură ca să vedem cum lucrează providența. Cunoașteți foarte bine acest exemplu. Ne aducem aminte de Iosif și de felul în care a lucrat Dumnezeu în viața lui. Când a ajuns Iosif pe scaunul Egiptului a fost foarte clar că oamenii au putut vedea în spatele lui mâna lui Dumnezeu. Altfel, el n-ar fi putut ajunge acolo. Numai prin providență s-a putut.

„Acum, nu vă întristați și nu fiți mâhniți că m-ați vândut ca să fiu adus aici, căci ca să vă scap viața m-a trimis Dumnezeu înaintea voastră“ (Gen. 45:5). Ce mari cuvinte! Să ajungi după ani de zile, probabil că Iosif avea aici vreo 39 de ani, să poți să-ți dai seama că Dumnezeu l-a purtat prin diverse locuri pentru un scop foarte precis: ca să scape viața celor dragi ai săi.

Noi ar trebui să ne uităm însă încă de la începutul evenimentelor din viața lui, cum Dumnezeu a legat zală cu zală, eveniment cu eveniment, detaliu cu detaliu ca Iosif să poată să ajungă acolo unde voia Dumnezeu. La început a fost foarte greu ca Iosif să înțeleagă ce se întâmplă cu el. I-a fost greu să priceapă de ce a fost vândut și de ce a ajuns în pușcărie. Dumnezeu era însă în spatele lui și lucra pentru că avea un plan minunat pentru el. Aduceți-vă aminte că, într-o dimineață, Iacov se scoală cu un îndemn în inima. Era un îndemn de la Dumnezeu. Lui Iacov îi este dor de copiii săi și-i zice lui Iosif: „Du-te la ei. Adu-mi vești despre ei.“ Ceea ce este interesant și am putea spune chiar chidat este cum de-l trimite tata de acasă pe fiul pe care-l iubește cel mai mult. De ce-l expune pericolului? De ce nu trimite o slugă? Sau de ce îl trimite singur? Nu putea să-l trimită cu cineva? Avea, cred eu, atâția slujitori. Putea să trimită câțiva slujitori cu Iosif, dar n-o face. Cum de-l trimite tocmai pe Iosif și pe el singur? Oare cum de ia Iacov o hotărâre așa de neînțeleaptă?

Iosif se duce la Sihem și nu-și găsește frații acolo. Se duce într-o paret, se duce într-alta și nu-i găsește și nimeni nu-i spune unde sunt până ce nu vine un om. Oare cine l-a trimis pe omul acela? Cum de s-a făcut că el știa întocmai unde sunt frații lui Iosif?

Îndrumat de acel om, Iosif se duce la Dotan. Când ajunge acolo, toți frații săi, parcă sunt vorbiți unul cu altul și nu se gândesc decât la un singur lucru: să-l omoare. Oare de ce? Îl aruncă într-o fântână părăsită ca să-l lase să moară acolo. Ruben, fratele cel mai mare, se gândește la un șiretlic și zice: „Mă duc eu primul să am grijă de vite. Voi mâncați și după aceea veniți să mă schimbați pe mine. El

se gândea să-l scape cumva pe Iosif. El își zicea: „Cât timp mâncați voi, îl scot eu din groapa și am să văd eu cum îl trimit acasă la tata.“ Înainte ca să se întâmple însă așa, iată că trec pe acolo niște ismaeliți. Oare de ce trec tocmai pe acolo? Și apoi de ce vor frații lui să-l vândă? De ce-și schimbă ei planurile de îndată ce-i văd? Cum se face că acei negustori merg tocmai în Egipt, când ar fi putut merge și în altă parte? Cum se face că, odată ajunși în Egipt, negustorii vor să-l vândă pe Iosif? Cum de se face că îl vând în piața de sclavi tocmai când vine acolo Potifar? Cum de-l cumpără tocmai Potifar? De ce este așa de plină de poftă soția lui Potifar? De ce ajunge Iosif în închisoare? De ce în acciași închisoare vin cei doi slujitori vinovați ai lui Faraon dintre care numai unul scapă? Cum de acela care scapă nu-și aduce aminte de Iosif decât după doi ani? Cum de este plin de Duhul lui Dumnezeu Iosif când vine înaintea lui Faraon și cum de se uimește Faraon în fața înțelepciunii care se cobora din cer în inima acestui tânăr?

Care este răspunsul la toate aceste întrebări? Dumnezeu! El era implicat în toate aceste evenimente. Știți ce observăm, frații mei? Că întâlnirile pe care le are Iosif sunt toate hotărâte de Dumnezeu și ce se va întâmpla prin aceste întâlniri, rezultatul lor, este hotărât tot de Dumnezeu. Noi trecem uneori prin „gropi“, trecem prin lanțuri, trecem prin greutateți, suntem învinuiți pe nedrept, dar în toate aceste lucruri Dumnezeu este cu noi. Ne trece prin atâtea evenimente năucitoare și noi credem că Dumnezeu ne-a părăsit. Nu!

Cât de frumoasă este viața cu Dumnezeu! Cât de extraordinară este viața cu Dumnezeu! Nu te teme dragul meu. El e cu tine. Dumnezeu îngăduie să se întâmple în viața noastră multe lucruri pentru că El vrea să te îmbogățască. Ai fdi astăzi înțelept dacă Dumnezeu nu te-ar fi trecut prin anumite evenimente din trecut? Ai fi astăzi plin de curaj dacă n-ai fi fost un luptător în anii trecuți? Ai fi astăzi plin de puterea lui Dumnezeu dacă el n-ar fi îngăduit să treci prin anumite locuri? Nu. Suntem astăzi îmbogățiți tocmai pentru că Dumnezeu ne-a făcut parte de acele evenimente prin care am trecut. Dumnezeu are grijă ca noi să creștem în credință, să ne pocăim, să ne maturizăm, să ne îmbogățim spiritual. Nimic nu este la întâmplare în viața noastră.

Un alt lucru pe care-l vedem în providență este că și timpul este important. Dacă privim detaliile din viața lui Iosif ne dăm seama cât de important a fost timpul, coincidențele. Iacov se scoală tocmai în acea dimineața cu impulsul unui dor nestăvilat în inimă.

Iosif trebuie să plece chiar în ziua aceea. Nu la Sihem era hotărâtă întâlnirea, ci la Dotan. O întâlnire nu numai cu frații lui Iosif, ci și cu ismaeliții. Ceasul lui Dumnezeu merge foarte exact. Iosif se întâlnește cu Potifar la timpul hotărât de Dumnezeu. Tot la timpul hotărât de Dumnezeu se întâlnește Iosif în închisoare cu cei doi dregători. Și tot la timpul stabilit de Dumnezeu se întâlnește Iosif cu Faraon. Rezultatele acestor întâlniri sunt controlate, sunt stăpânite de Dumnezeu. La fel se întâmplă și cu noi. Să nu ne temem. Noi nu suntem abandonati. Nu suntem copii pentru care Tatăl lor n-are nici un plan, nici un viitor. Cu fiecare dintre noi, Dumnezeu are planuri minunate. Știm care este planul general cu noi toți: să fim asemenea lui Dumnezeu. Cu fiecare dintre noi însă se întâmplă altfel. Dumnezeu ne trece prin alte evenimente. Și astăzi ni s-au întâmplat atâtea lucruri. Poate că astăzi am fost decepționați, poate că astăzi am fost trădați, poate că am fost întristați, poate că astăzi am suferit anumite lucruri. N-au fost însă la întâmplare. Dumnezeu lucrează prin toate împreună voia lui în viața noastră. „Toate lucrurile lucrează împreună“ pentru cel mai mare bine al nostru. Dumnezeu nu ne face doar „bine“, ci „cel mai mare bine posibil“.

Dacă ne uităm în urmă la viața noastră ne dăm seama de această realitate. EU, când am înțeles acest principiu, am căpătat o mare liniște, o mare pace în inima mea. Când mi s-au mai întâmplat apoi alte lucruri rele în viața mea mă gândeam să nu mai fiu așa de supărat ca altădată din cauza lor. Nu reușesc eu să nu mă mai supăr de loc, dar, am făcut un pas înainte, nu mă mai supăr așa de tare, pentru că știu că acele lucruri fac ceva cu mine și fac ceva în mine. Ele mă împing înainte. Ele mă ajută. Dumnezeu transformă toate aceste lucruri spre binele meu.

„Voi, negreșit, v-ați gândit să-mi faceți rău; dar Dumnezeu a schimbat răul în bine, ca să se împlinească ceea ce se vede azi, și anume, să scape viața unui popor în mare număr.“(Gen. 50:20.)

Cât de mare este Dumnezeul nostru! Cât de minunat este Dumnezeul nostru! Frații mei, primiți aceste cuvinte ca din partea lui Dumnezeu și când vi se vor mai întâmpla lucruri neplăcute, gândiți-vă că nimic nu este la întâmplare, toate își au rolul și sensul lor. Mântuitorul nu spune în capitolul zece din Matei cdoar că Dumnezeu le cunoaște pe toate, nu ne vorbește despre „omniștiință“. Există și aceasta, dar Mântuitorul nu de ea ne-a vorbit. El ne-a vorbit despre „providență“, despre grija minunată, excepțională pe care o are Dumnezeu pentru noi. Ști cât de mult se

îngrijește Dumnezeu de tine? Ști cât de atent este Dumnezeu, Tatăl tău cu tine? Este un exercițiu extraordinar să învățăm să-l privim pe Tatăl nostru la lucru prin fiecare eveniment din viațanoastră! Să-L descoperim acolo și să vedem cum ne îngrijește“.

Providența divină este regina tuturor celorlalte doctrine despre Dumnezeu. O înțelegere corectă a ei ne va ajuta să le înțelegem cu mult mai ușor și mai corect pe toate celelalte.

Providență în cartea Esterei

În cartea Estera, Dumnezeu lucrează prin ordinea naturală a evenimentelor, fără să prejudicieze voința liberă a vreunui om și fără să întrerupă curgerea firească a întâmplărilor. În spatele celor ce se întâmplă însă, vedem mereu înțelepciunea Lui și grija Lui nemărginită pentru aceia pe care îi iubește.

Criza majoră a cărții este anticipată de Dumnezeu și rezolvată de Dumnezeu în momentul ei maxim. În tot textul nu există nici măcar o singură „minune“. Toate evenimentele curg în mod normal și natural. Toate personajele sunt strict subordonate circumstanțelor favorabile sau nefavorabile care le determină acțiunile. Totuși, deasupra tuturor, cunoscându-le pe toate și făcând ca toate să se întâmple prin neașteptate „coincidențe“ este Suveranul cerului care-și iubește copiii și le poartă cu înțelepciune de grijă.

Așa cum spunea cineva, „coincidențele“ sunt minuni în care Dumnezeu preferă să rămână anonim. În ciuda aparentei lipse a minunilor, întreaga carte este în ea însăși o „minune“ a providenței divine.

Dincolo de „naturalul“ circumstanțelor, Dumnezeu evoluează în supranaturalul coincidențelor. Scepticul va spune că există o explicație naturală la toate acestea, dar judecați și dumneavoastră:

Cum de Estera a ajuns în floarea vârstei exact la vremea când trimișii imperiali strângeau în haremul împărătesc fete din care să fie aleasă o înlocuitoare apentru neascultătoarea Vasti?

Cum de a fost aleasă tocmai Estera din puzderia de cadâne candidate la poziția de nouă împărăteasă?

Cum de a fost tocmai Mardoheu cel care a aflat de plănuitul atentat la viața împăratului și a putut să-i dea de știre prin Estera?

Cum de s-a întâmplat ca împăratul să aibă insomnie tocmai în noaptea dinaintea zilei în care Haman urma să vină să ceară moartea lui Mardoheu?

Cum de s-a făcut ca Haman să vină în curtea imperială tocmai în clipa în care împăratul căuta pe cineva care să-i sugereze cu ce ar trebui cinstit Mardoheu?

Cum de s-a putut ca o lege a mezilor și perșilor să fie în esență revocată?

Cum s-a putut ca favoritul împăratului să fie spânzurat tocmai pe spânzurătoarea pe care el o pregătise pentru Mardoheu?

Ar putea cineva să ignore atâtea „coincidențe“ ? S-ar putea ca aceste extraordinare răsturnări de situație să fi fost „la întâmplare“?

Toate aceste întrebări ne conduc invariabil spre una și mai importantă: Are nevoie Dumnezeu să facă minuni spectaculoase, ca despărțirea Mării Roșii de exemplu, ca să dovedească lumii că El există? Pentru cel ce are ochi să vadă, Dumnezeu lucrează întotdeauna și pretutindeni, dar de cele mai multe ori El o face „nespectaculos“, în tăcere, dar nu mai puțin în ... putere. Cartea Estera este o dovadă despre aceasta.

„Inima împăratului este ca un râu de apă în mâna Domnului pe care îl îndreaptă încotro vrea“ (Prov. 21:1).

Asta nu înseamnă că Dumnezeu îl forțează pe Ahașveros să-I împlinească planul sau că Dumnezeu acceptă cu plăcere existența haremului împărătesc și senzualitatea cu care împăratul degrada femeile. Providența înseamnă că, fără a fi autorul sau inițiatorul păcatelor de atunci sau de acum, Dumnezeu are posibilitatea să folosească deciziile și înclinațiile lor pentru a-și împlini scopurile Lui suverane.

Hotărârile care se iau astăzi în sferile înalte ale guvernelor și ale forurilor financiare mondiale par foarte îndepărtate de aspectele practice ale vieții copiilor lui Dumnezeu, dar ele sunt subordonate lucrării lui Dumnezeu în toate privințele. Este foarte liniștitor să știm că peste toți și peste toate, Dumnezeu stă pe tronul Atotputerniciei Sale și nici o decizie a unei alte făpturi nu poate împiedica împlinirea dorințelor Sale. Aceasta este și concluzia din cartea profetului Daniel:

„După trecerea vremii sorocite, eu, Nebucadnețar, am ridicat ochii spre cer și mi-a venit iarăși mintea la loc. Am binecuvântat pe Cel Prea Înalt, am laudat și slăvit pe Cel ce trăiește veșnic, Acela a cărui stăpânire este veșnică și a cărui împărăție dăinuiește din neam în neam. Toți locuitorii pământului sunt o nimica înaintea Lui; El face ce vrea cu oastea cerurilor și cu locuitorii pământului și nimeni nu poate să stea împotriva mâinii Lui, nici să-I zică: „Ce faci?“ (Dan. 4:35).

Charles Haddon Spurgeon a spus: „Nu există nici o altă doctrină mai liniștitoare pentru copiii lui Dumnezeu decât aceea a suveranității divine“. Chiar dacă multe din detaliile acestei doctrine ne rămân încă învăluite în mister, este de neimaginat că ar putea fi altfel și că Cel Atotputernic n-ar fi Suveranul universului creat de El. Chiar și în sforăriile unui imperiu păgân, Dumnezeu are întotdeauna ultimul cuvânt.

Dacă Dumnezeu își împlinește oricum planurile pe care le-a făurit în Sine însuși înainte de întemeierea lumii, mai există oare libertate pentru ființele create și în special pentru om? Cartea Estera ne răspunde și la această întrebare!

Deși are o acțiune convulsionată, cu răsturnări spectaculoase de situație, cartea Esterei nu este greu de citit sau de înțeles. Aceasta pentru că totul se învâрте în jurul a numai cinci personaje: împăratul Ahașveroș și cele două neveste ale sale, Vasti și Estera și cei doi prim miniștri ai împăratului, Haman și Mardoheu.

Cum acțiunea acestei cărți este un exemplu pentru felul în care și-a păstrat Dumnezeu poporul prin istorie și personalele acțiunii devin „tipuri“ profetice. Viața și comportamentul lor sunt „costume“ specifice pe care le vor îmbrăca alte persoane din alte secole, în circumstanțe asemănătoare.

Ahașveroș și providența divină

Privindu-l pe Ahașveroș îți dai seama foarte repede de ce n-a lăsat Dumnezeu nicodată lumea pe mâna unor oameni. Este uimitor ce „mici“ se dovedesc a fi cei pe care roată istoriei i-a ridicat în poziții „mari“! Caracterul și comportamentul acestui împărat persan poate fi multiplicat la nesfârșit și aprupus peste majoritatea figurilor care au condus vreodată lumea.

Laurii gloriei pentru identificarea lui Ahașveroș ca acel Xerxes care a domnit peste imperiul persan între anii 485-465 Î.D.Ch. i-au revenit lui Georg Friedrich Grotefend. Pe când acesta era student la Universitatea din Göttingen, el s-a apucat răbdător să descifreze mesajul înscris cu semne asemănătoare unor săbii (cuneiforme) de pe inscripțiile scoase de sub ruinele fostului oraș persepolis. Numele fiului lui Darius a fost identificat sub forma de „Khšaiiaša, care, prin traducere în limba greacă este echivalentul acestui „Ahașveroș“ pe care-l întâlnim în cartea Esterei. Descoperirile ulterioare au confirmat identificarea făcută de Grotefend. De fapt, „Ahașveroș“, în limba persană Šhshayarshan, nu este un nume propriu, ci un titlu. El se traduce prin: „Venerabilul părinte“.

Xerxes este cel care a provocat nu de mult o controversă modernă când filmul american „Cei 300“, o ecranizare a eșecului trupelor wpersane în luptele cu grecii, a scandalizat populația Iranului, care s-a grăbit să-l reabiliteze printr-o serie de filme „documentare“. Xerxes este conducătorul care a ordonat să fie construit un pod peste Hellespont și care, l-a aflarea veștii că podul a fost distrus de o furtună năpraznică la puțin timp după ce fusese inaugurat, a avut o criză de isterie și a poruncit ca marea să fie pedepsită cu trei sute de lovituri și să fie aruncate în ea o pereche de cătușe. Nefericitul constructor al podului a fost de îndată decapitat. Acesta este împăratul care, atunci când Pitius din Lidia i-a oferit ca ajutor pentru finanțarea campaniilor militare o sumă uriașă echivalentă cu 20 de milioane

de dolari a fost așa de impresionat de loialitatea cestui aliat încât i-a trimis înapoi întreaga sumă, plu un dar demn de măreția împăratului. La doar puțină vreme după aceea, când același Pitius l-a rugat să-i lase acasă fiul cel mare ca sprijin la bătrânețe și să nu-l ducă la război a fost așa de deranjat încât a poruncit ca fiul acela să fie tăiat în două, iar cele două jumătăți să fie puse deoaparte și de alta a drumului pe care au plecat trupele. Xerses este omul care a pângărit rămășițele lui Leonidas, eroicului rege al Spartanilor. El este cel care, dezamăgit de înfrângerile din Europa s-a aruncat într-un potop de desfrâu senzual acasă, oferind public un mare premiu aceluia care va reuși să-i descopere vreo noutate în acest domeniu. El este cel care a pus să fie săpat un canal prin ismul Athos, o realizare extraordinară pentru oricare epocă a istoriei. Resursele lui nemărginite în bogăție, putere și chiar frumusețe personală a făcut ca numele Persiei să fie rostit cu teacă și admirație pretutindeni în lumea antică. Teritoriul Imperiului persan era împărțit în repartizat în douăzeci de „satrapii“, împărțite la rândul lor în o sută douăzeci și șapte de „provincii“. Prin caracter, năzuințe și fapte, Ahașveroș este tipul omului stăpânit de firea pământescă. În Ahașveroș, totul este în exces, totul este scăpat de sub stăpânirea unei minți chibzuite și a unei existențe echilibrate.

Nu degeba se spune că „puterea, banii și femeile iau mințile oamenilor“. Cazul acestui destin tragic este o ilustrație clară că puterea corupe, iar puterea absolută corupe în mod absolut.

Cum arată portretul unui om care stăpân pe toți, s-a dovedit așa de puțin stăpân peste el însuși? Priviți-l cu atenție și veți vedea că Ahașveroș a fost un rob al mândriei. Un om mândru ca și cocoșul care își inchipuie că, în fiecare dimineață, soarele se trezește devreme și răsare doar ca să-l audă pe el cum cântă. Ahașveroș strălucește în toată plinătatea goliciunii sale, căci nimeni nu este mai gol ca cel plin de el însuși. Um om care are o părere prea bună despre el însuși este ca și cel ce călătorește cu balonul. Toți oamenii îi par mai mici decât sunt ei în realitate, dar, în același timp, toți îl văd pe el mai mic decât se crede el. Mândria este o boală ciudată, ea face greață celor din jur, nu celui ce o are!

Mândria este infatuată cu propria valoare și nu dă doi bani pe valoarea celorlalți. Pentru toți dictatorii lumii, viața celorlalți oameni n-are nici un fel de preț. Ei sunt dați la moarte cu o singură mișcare de mână. „Îți dăruiesc și argintul și pe poorul acesta; fă cu el ce vei voi“ (Esteră 3:11).

Acest Ahașveroș este și un nestăpânit. Cineva a spus că toți marii dictatori au fost puțin ... nebuni. „Stăpânul“ imperiului se dovedește a fi un om pripit și schimbător, impulsiv și foarte ușor de influențat. Crezând că îi poate conduce pe toți, el este foarte ușor condus de aceia care știu să-i cultive slăbiciunile, să-i laude vanitatea și să-i spună exact acele cuvinte pe care dorește să le audă. Cum s-ar explica altfel că un om de talia lui Ahașveroș

este manevrat ca un prunc de șiretenia unui om rudimentar ca Haman?

Chiar și în dărnicia lui, Ahașveroș n-are măsură. Când o încoronează pe Estera, „împăratul a dat un mare ospăț tuturor domnitorilor și slujitorilor lui, un ospăț în cinstea Esterei. Cu prilejul acesta a ușurat sarcinile ținuturilor și a împărțit daruri cu o dărnicie împărătească? (2:18). După propira sa mărturisire, el este gata să-i dea Esterei jumătate din împărăție (5:6). Când Haman caută să-i cumpere bunăvoința cu presupusa avere a evreilor, Ahașveroș îi dăruiește și averea lor și tot neamul lor (3:9-11) Dorind să-l răsplătească pe Mardoheu, împăratul își petrece toate noaptea gândindu-se „ce trebuie să i se facă unui om pe care vrea să-l cinstească împăratul?“ Negăsind nimic vrednic de sine însuși, Ahașveroș primește imediat propunerea extravagantă făcută de Haman (6:6-10). Același Mardoheu a fost iarăși copleșit de dărnicia imperială în capitolul 8:15: „Mardoheu a ieșit de la împărat, cu o haină împărătească albastră și albă, cu o mare cunună din aur și cu o mantie din in subțire și de purpură. Cetatea Susa striga și se bucura“.

Labilitatea îl face pe Ahașveroș să fie schimbător ca vremea. Istoria ni-l prezintă ca pe o victimă a propriilor lui porniri nestăpânite. Oamenii așezați în poziții de autoritate ar trebui să țină minte că „orice autoritate vine de la Dumnezeu“ (Rom. 13:1) și că numai El este Persoana căruia i se cuvine totul și toate. Cu cât ai mai multe, cu atâta îi ești mai dator lui Dumnezeu, așa că nu văd de cei te-ai putea mândri când ești un datornic!

Biblia spune: „Cel încet la mânie prețuiește mai mult decât un viteaz și cine este stăpân pe sine prețuiește mai mult decât cine cucerește cetăți“. Ahașveroș a clădit o mare cetate la Susa, dar nu și-a putut clădi propriul său caracter. „Omul care nu este stăpân pe sine, este ca o cetate surprată și fără ziduri (Prov. 6:32 25:28).

Faraon a învățata ceastă lecție în Egipt (Ex. 7:3-5), Nebucadnetar a învățat-o în Babilon (Dan. 3-4), Belșatar a învățat-o cu ocazia banchetului plin de blasfemie (Dan. 5), Sanherib a învățat-o la porțile Ierusalimului (Isaia 36 - 37), iar Irod Agripa a învățat-o când a murit mâncat de viu de viermi (Fapte 12:20-23). Orice bărbat sau femeie, plasați vremelnice în poziții de conducere, trebuie să știe că nu sunt decât „numărul doi“ în comandă. Numai Dumnezeu este suveran pe tronul istoriei.

O altă caracteristică a lui Ahașveroș este senzualitatea. Cineva spunea că „Un om care are astăzi o femeie și mâine alta nu face cât doi bărbați, ci cât niciunul!“ Un om stăpânit de patima senzualității este un specimen redus la dimensiunile animalității.

Apetitul lui Ahașveroș nu este limitat doar la senzualitate. Împăratul este nesățios în toate direcțiile. El are „foarte mult“ din toate și-și afișează cu ostentație această abundență. La curtea lui există mult lux, multă mâncare, multă băutură, multe concubine, mulți supuși, multe ambiții și multe planuri care mai de care mai extraordinare.

Un astfel de om nu se poate să nu fie și lăudăros. Cel mândru și nesățios are nevoie de oglinzile din ochii mari ai admiratorilor:

„În al treilea an al domniei lui, a dat un ospăț tuturor domnitorilor și slujitorilor săi. Căpeteniile oștirii Perșilor și Mezilor, mai marii și capii ținuturilor, s-au strâns înaintea lui. El le-a arătat bogăția strălucită a împărăției lui și slava minunată a mărimii lui, în multe zile, timp de o sută optzeci de zile“ (Eстера 1:3-4)

Este instructiv să observăm că până și un astfel de tiran oriental crede în providență. Străin față de adevărul Dumnezeu, Ahașveros este totuși un supus al zeilor. Religia lui se numea zoroastrism. Împăratul este gata să-și consulte „sfetnicii“, fiind sigur că aceștia își primesc la rândul lor călăuzirea din partea nevăzută și supranaturală a lumii. Curțile satrapilor orientali erau pe atunci sub influența celor care se pretindeau „vrăjitori, cititorii în stele, descântători și Haldei“ (Daniel 2:2). Tot acești sfetnici de la curte i-au stat la dispoziție și lui Haman când căuta să afle care-i este „ziua fastă“ pentru împlinirea dorințelor:

„În luna întâi, adică luna Nisan, în al doisprezecelea an al împăratului Ahașveros, au aruncat Pur, adică sorțul, înaintea lui Haman, pentru fiecare zi și pentru fiecare lună, până în luna a douăsprezecea, adică luna Adar“ (Eстера 3:7).

Cel mai interesant aspect al providenței în viața lui Ahașveros rămâne însă faptul că el a împlinit fără să știe și probabil fără să vrea planurile Celui Atotputernic. Dacă nu și-a dat seama atunci, el va înțelege cu siguranță aceasta în ziua în care, în genunchi, va trebui să se plece în fața revelației finale:

„Fiindcă este scris: „Pe viața Mea Mă jur, zice Domnul, că orice genunchi se va pleca înaintea Mea și orice limbă va da slavă lui Dumnezeu“ (Rom. 14:11).

„De aceea și Dumnezeu L-a înălțat nespus de mult și I-a dat Numele, care este mai presus de orice nume; pentru ca, în Numele lui Isus, să se plece orice genunchi al celor din ceruri, de pe pământ și de sub pământ, și orice limbă să mărturisească, spre slava lui Dumnezeu Tatăl, că Isus Hristos este Domnul“ (Filipeni 2:9-11).

Tipologic, Ahașveros îi reprezintă pe toți mai marii acestei lumi, pe toți aceia depre care Eminescu spunea că „domnesc peste vreo limbă“, crezându-se invincibili și stăpâni pe viețile altora. Cartea Eстера ni-i arată cât de mici și neputincioși sunt în realitate; cât de manipulați și conduși sunt din umbră de alții, cât de naivi și ușor sunt de dus cu preșul. Mesajul cărții

pentru astfel de oameni este că providența divină lucrează „peste ei“, pe deasupra capului lor, la un nivel la care ei nu pot ajunge și ale căror mișcări nu le pot influența. Bucurându-se de o absolută, dar iluzorie autoritate ei sunt de fapt înhămați la carul istoriei ca să împlinescă planurile Celui Atotputernic.

Mardoheu și providența divină

„În capitala Susa era un Iudeu numit Mardoheu, fiul lui Iair, fiul lui Șimei, fiul lui Chis, bărbat din Beniamin, care fusese luat din Ierusalim printre robii strămutați împreună cu Ieconia, împăratul lui Iuda, de Nebucadnețar, împăratul Babilonului“ (Estera 2:5-6; 2 Regi 24).

Cir, împăratul Persiei, a cucerit Babilonul în 597 î.Ch., iar în anul următor le-a îngăduit evreilor să se întoarcă în patria lor. 50.000 au profitat de această îngăduință și s-au întors acasă (Ezra 1 - 2). În anii care au urmat, alți și alți iudei s-au întors în Israel. Mardoheu n-a fost însă unul dintre ei. Împreună cu alți aproximativ 15 milioane, el a preferat să rămână în teritoriile imperiului persan. Spre deosebire de babilonieni care le-au făcut evreilor viața amară, persanii au fost foarte îngăduitori cu „străinii“, așa că mulți evrei au propășit și și-au făcut rădăcini pe acolo pe unde trăiau. Mardoheu a fost unul dintre ei. După ce Estera a ajuns la palat, Mardoheu a făcut un timp naveta de acasă la curtea împărătească pentru a veghea asupra verișoarei sale (Estera 2:11).

Numele lui Mardoheu apare de cincizeci și opt de ori în această carte, iar de șapte ori ni se precizează că a fost „evreu“ (2:5; 5:13; 6:10; 8:7; 9:29, 31; 10:3). Familia din care făcea parte, a fost strămutată în Babilon

Mardoheu este un exemplu pentru toți bărbații: „căci a căutat binele poporului său și a vorbit pentru fericirea întregului său neam“ (Estera 10:3).

Unchiul lui Estera își crește nepoata în credința strămoșilor chiar dacă evreii se află acum în exilul robiei. El privește situația actuală doar ca pe o etapă neagră din istoria unui popor care va continua să existe pentru că există Dumnezeu și există promisiunile din legămintele făcute de El cu Avraam, Isaac și Iacov. Mardoheu are convingerea fermă că Dumnezeu veghează asupra copiilor Lui și că bunătatea lui providențială le va purta de grijă. Din respect pentru Dumnezeul părinților săi, Mardoheu refuză să-și plece genunchiul în fața puternicului zilei, Haman. Această aparentă îndărătnicie a lui, condamnată de cei din jurul lui, este gestul care stârnește mânia lui Haman și dorința lui de a-i extermina pe toți evreii:

„Și slujitorii împăratului, care stăteau la poarta împăratului, i-au zis lui Mardoheu: „Pentru ce calci porunca împăratului?“ Fiindcă ei

îi spuneau în fiecare zi lucrul acesta și el nu-i asculta, l-au spus lui Haman, ca să vadă dacă Mardoheu are să se țină de hotărârea lui; căci el spusese că este Iudeu. Și Haman a văzut că Mardoheu nu-și pleca genunchiul și nu se închina înaintea lui. S-a umplut de mânie; dar a crezut prea puțin pentru el să pună mâna numai pe Mardoheu, căci i se spusese din ce popor era Mardoheu și a voit să nimicească pe poporul lui“ (Eстера 3:3-6).

În loc să regrete și să-și schimbe poziția față de Haman, Mardoheu persistă în atitudinea lui, fiind convins că Dumnezeu va onora încrederea și credințioșia lui. El îi trimite un mesaj Esterei. Conținutul lui subliniază tăria cu care Mardoheu credea în providența divină:

„Să nu-ți închipui că numai tu vei scăpa dintre toți Iudeii, pentru că ești în casa împăratului. Căci, dacă vei tăcea acum, ajutorul și izbăvirea vor veni din altă parte pentru Iudei și tu și casa tatălui tău veți peri. Și cine știe dacă nu pentru o vreme ca aceasta ai ajuns la împărăție?“ (Eстера 4:13-14).

Dacă stai puțin să te gândești la cuvintele lui Mardoheu, descoperi în spatele lor un om cu convingeri puternice și adânci. Ele sunt la fel de importante și pentru creștinii de astăzi.

Cea dintâi convingere este că *Dumnezeu are scopuri precise pe care le împlinește în istoria lumii*. Scopurile acestea privesc nu numai națiunea evreilor, ci toate celelalte națiuni. Dumnezeu are scopuri precise care privesc Biserica. Dumnezeu are scopuri cu indivizi și scopuri cu popoare întregi. Scopurile lui sunt cu privire la regi, regine, demnitari, dar și oameni de rând. Scopurile lui sunt împlinite prin oameni buni, dar și prin oameni răi. Nu există nimic în lumea aceasta neafectat de împlinirea scopurilor divine. Unul din cele mai grele texte din Biblie se află în cartea Psalmilor. Nu cunosc pe nimeni care să fi fost în stare să dea o explicație satisfăcătoare „aparentului universalism“ din cuvintele inspirate:

„Eu pomenesc Egiptul și Babilonul printre cei ce Mă cunosc; iată, țara Filistenilor, Tirul, cu Etiopia: „în Sion s-au născut.“

Iar despre Sion este zis: „Toți s-au născut în el“

și Cel Prea înalt îl întărește.

Domnul numără popoarele, scriindu-le: „Acolo s-au născut.“

Și cei ce cântă și cei ce joacă strigă:

„Toate izvoarele mele sunt în Tine“ (Psalmul 87:4-7).

A doua convingerea lui Mardoheu este că *Dumnezeu își împlinește planurile și prin oameni*. Pentru motive pe care nu le înțelegem deocamdată, Dumnezeu îngăduie oamenilor necredincioși să facă lucruri rele, dar El are la îndemână suficiente mijloace pentru a face ca până și aceste lucruri rele

să ducă la împlinirea planurilor Sale. Dumnezeu nu l-a împins pe Ahașveroș să păcatuiască, dar a folosit depravarea împăratului pentru a o îndepărta pe Vasti de la domnie și a o pune în locul ei pe evreica Eстера. Mai târziu, Dumnezeu a folosit insomnia împăratului pentru a răsturna toate planurile făcute de Haman pentru omorârea lui mardoheu. În lucrurile mari și în fleacuri, în acte de decadență și în acte sfințenie, prin egoismul exacerbat al unora și prin altruismul uimitor al altora, Dumnezeu lucrează la fel de bine ca să-și împlinească planurile. În lucrurile mici, ca și în cele foarte mari suveranitatea lui Dumnezeu este la fel de totală.

A a treia convingere a lui Mardoheu este că *Dumnezeu își aduce scopurile la îndeplinire chiar și atunci când slujitorii Lui refuză să-l asculte*. Mardoheu este convins că Dumnezeu poate să-și izbăvească poporul chiar dacă Eстера va refuza să mijlocească înaintea împăratului pentru ei. Singura care putea pierde în această situație era Eстера, nu Dumnezeu! Adesea, când păstorii și misionarii fac apel la biserici pentru voluntari în câmpul evangheliei rămâi cu senzația că lucrarea lui Dumnezeu ar depinde de bunăvoința oamenilor. Nu e adevărat!

Dacă tu și cu mine refuzăm să ascultăm de Dumnezeu, El ne poate sau *abandona* ca să trimeată pe altul în locul nostru și noi ne vom pierde răsplata și binecuvântarea, sau ne poate *disciplina* cu asprime până ce vom accepta să facem voia Lui. Îmi vin în minte două exemple din Biblie. Pentru că Ioan Marcu a părăsit câmpul de misiune și s-a întors acasă (Fapte 13:13; 15:36-41), Dumnezeu l-a ridicat în locul lui pe Timotei (Fapte 16:1-3). Al doilea, când profetul Iona a fugit departe de fața Domnului ca să nu se ducă la Ninive, Dumnezeu s-a ținut de el până când l-a forțat să se ducă, chiar dacă n-a făcut-o din toată inima. Omul propune, Dumnezeu dispune“, pentru ca în toate lucrurile El este suveran.

În cuvintele lui Mardoheu există și o amenințare nevoală. Providența divină, crede el, poate izbăvi pe cei ce se încred în El, dar îi și poate pedepsi pe cei care se cred la adăpostul lepădării de El:

„... și izbăvirea vor veni din altă parte pentru Iudei și tu și casa tatălui tău veți peri.“

Mardoheu vorbește despre riscurile libertății sub providența lui Dumnezeu. Dacă te aliniezi cu voia lui Dumnezeu, vei trăi. Dacă mergi împotriva voiei lui Dumnezeu vei muri. Tu, ca și Eстера de altădată, ai libertatea să decizi, dar n-ai și libertatea de a alege rezultatul deciziilor tale. Această ultimă judecată îi aparține lui Dumnezeu.

A patra convingere a lui Mardoheu este că *Dumnezeu nu se grăbește și nu întârzie, ci își va împlini scopurile la vremea stabilită de El*. Dumnezeu a așteptat până în cel de al treilea an de domnie al lui Ahașveroș ca să o

înlătura pe Vasti. Apoi a mai așteptat încă patru ani (Eстера 2:16) până ce a adus-o pe Eстера la palat. Acela în cel de al doisprezecelea an al domniei lui Ahașveroș (Eстера 3:7) i-a îngăduit Dumnezeu lui Haman să clocească uciderea tuturor evreilor și tot El a făcut ca zarul să le îngăduie evreilor un an de pregătire până la fatidica zi de execuție.

Dacă citești cartea lui Eстера pentru prima dată, s-ar putea să îți se pară că Dumnezeu nu este atent sau că lui Dumnezeu nu-I pasă de ceea ce se întâmplă. În primele două capitole, un împărat beat și niște sfinctici lingșitori par a face tot ce poftesc ei. De la capitolul trei până la capitolul șase se pare că puterea trecut în mâinile ticălosului Haman și chiar și după ce acest viclean orgolios este scos din scenă, cea care pare a avea ultimul cuvânt este porunca imutabilă a împăratului. *Unde este Dumnezeu?*

Dumnezeu nu se grăbește. Roțile morii Lui macină încet, dar sfarmă foarte mărunț. El cunoaște sfârșitul unui lucru mai înainte de începutul lui și face orice lucru frumos și la vremea lui. Dr. A. W. Tozer compara scopurile suveranității divine cu un transatlantic care a părăsit New York-ul spre orașul Liverpool, din Anglia. Oamenii care se află la bordul lui sunt liberi să se miște oriunde vor ei pe vas și să facă orice voiesc, dar ei nu pot să schimbe direcția pe care merge transatlanticul.

„Mărețul vapor al planurilor divine providențiale străbate fără abatere cursul întregii istorii umane“, scrie Dr. Tozer. „Dumnezeu se mișcă nestingherit și netulburat către împlinirea planurilor eterne pe care și le-a făcut în Christos mai înainte de întemeierea lumii“.

De acest lucru erau conșinși și ucenicii Domnului Isus. Descumpaniți și dezorientați de evenimentul răstignirii, ei au avut harul de a sta iar de vorbă cu Domnul Isus, de data aceasta înviaț din morți. El „le-a descis mintea ca să priceapă Scripturile“ și „a început de la Moise și de la toți proorocii și le-a tâlcuit, în toate Scripturile, ce era cu privire la El“ (Luca 24: 27, 45). Absolvenții ai acestui seminar de după înviere, ucenicii au priceput că nimic din cele întâmplare nu fusese la întâmplare și că asistaseră toți, fără să-și dea seama, la împlinirea unor planuri străvechi. Iată cum s-au rugat ei într-una din cele mai uimitoare rugăciuni din cela care s-au rostit vreodată:

„Stăpâne, Doamne, care ai făcut cerul, pământul, marea și tot ce este în ele! Tu ai zis prin Duhul Sfânt, prin gura părintelui nostru David, robul Tău: „Pentru ce se întărăta neamurile și pentru ce cugetă noroadele lucruri deșerte? împărății pământului s-au răscolat și domnitorii s-au unit împotriva Domnului și împotriva Unsului Său. În adevăr, împotriva Robului Tău celui Sfânt, Isus pe care L-ai uns Tu, s-au însoțit în cetatea aceasta Irod și Pilat din Pont cu Neamurile și cu noroadele lui Israel, ca să facă tot ce hotărăse mai dinainte mâna Ta și sfatul Tău“ (Fapte 4:24-28).

Suveranitatea lui Dumnezeu este suficient de mare ca să îngăduie oamenilor libertate de decizie. Diferența de mărime dintre El și noi ne îngăduie să facem ceea ce este rău fără să-L putem atinge pe El și fără să putem afecta împlinirea planurilor Lui veșnice (Gen. 50:20).

„Uită-te spre ceruri și privește! Vezi norii, cât de sus sunt față de tine? Dacă păcătuiești, ce rău îi faci Lui? Și când păcatele ți se înmulțesc, ce-I faci Lui? Dacă ești drept, ce-I dai Lui? Ce primește El din mâna ta? Răutatea ta nu poate vătăma decât semenului tău, dreptatea ta nu folosește decât fiului omului. Oamenii strigă împotriva mulțimii apăsătorilor, se plâng de silnicia multora; dar nici unul nu zice: „Unde este Dumnezeu, Făcătorul meu, care ne insuflă cântări de veselie noaptea, care ne învață mai mult decât pe dobitoacele pământului și ne dă mai multă pricepere decât păsărilor cerului?“ Să tot strige ei atunci, căci Dumnezeu nu răspunde, din pricina mândriei celor răi. Degeaba strigă, căci Dumnezeu n-ascultă, Cel Atotputernic nu ia aminte“ (Iov 35:5-13).

Confruntându-ne cu aceste cuvinte ale lui Mardoheu, fiecare dintre noi trebuie să ne punem întrebarea: „Conduce oare Dumnezeu cu adevărat viața mea? M-am integrat eu în ascultarea de El în suficientă măsură ca să fiu parte din rezolvare, nu parte din problemă?“

Ca să-l citez iar pe Dr. Tozer: „În conflictul moral care răgnește în jurul nostru, oricine se dă de partea lui Dumnezeu trece în tabăra învingătorilor și nu poate pierde și oricine se află în cealaltă tabără este printre înfrânți și nu poate decât pierde“.

Tot ceea ce a câștigat Haman prin viclenia și mârșăviile lui, Mardoheu le-a dobândit în dar. Providența divină a făcut așa.

Tipologic, Mardoheu are două semnificații. El întruchipează deopotrivă și chipul evreului rătăcitor departe de vatra strămoșească, mereu în pericolul asimilării și chopul copilului lui Dumnezeu prin care acesta se „mărturisește“ atât în Vechiuă, cât și în Noul Legământ.

Mardoheu este exponentul miilor de evrei care ar fi trebuit să se întorcă în Israel atunci când ceasul providenței a sunat vremea întorcerii prin decretul dat de Cîr Persanul (2 Cronici 36:22-23; Erza 1:1-11). Vinovăția aceasta colectivă este marcată de dorința lui Mardoheu ca atât el, cât și Estera „să nu-și spună nici nașterea, nici poporul“ (Estera 2:10,20). Numele evreiesc de „Hadasa“ a fost lepădat în favoarea persanului „Estera“. Aceasta oa fost o ispită pentru toți evreii care s-au aflat departe de țara lor și în mare pericol de a-și părăsi rolul providențial rezervat de Dumnezeu în istoria mântuirii. Situația s-a repetat de nenumărate ori în perioada de la alungarea evreilor din Israel în anul 70 d.Ch. și până la reînființarea statului evreu în luna mai, 1948. Fie că a fost vorba de infernala persecuție de pe vremea

cruciadelor sau a Inchiziției, fie că a fost vorba de cuptoarele holocaustului din Germania lui Hitler, evreii au fost mereu în pericolul de a fi șterși din istorie. În excelența sa cronică „History of the Jews“, Paul Johnson, enumeră etapele prin care a trecut poporul evreu de-a lungul veacurilor, de la formarea sa și până în vremurile moderne. Interesant este că motivația persecutării evreilor în țările europene, și mai ales în Germania, s-a datorat unui fenomen asemănător celui de pe vremea lui Mardoheu. Săturați să mai poarte haina destinului lor mesianic și să fie izolați în ghetouri, evreii din generația tânără a hotărât că a venit vremea să se declare „europeni“. Ei - și-au lepădat numele evreiesc și au luat nume comune popoarelor europene (acesta este motivul pentru care evreii mai poartă și astăzi pe alocuri nume ... „germane“). Stratagema lor a reușit în mare parte. Societatea i-a primit cu brațele deschise și „evreii“ s-au văzut propulsați în puncte și poziții cheie din viața financiară, culturală și politică a vremii (majoritatea biroului politic al lui Troțki și Lenin au fost evrei, ca de altfel și Nan Pauker și .... Roman din România). Împotriva acestor „căpușe evreiești“ care sugeau sângele popoarelor europene s-au ridicat apoi Hamanii pogorământelor din Rusia și ultranaționaliștii lui Hitler din Germania. Evreii au trebuit să fugă în America (unde evreii din Germania și România au pus bazele Hollywoodului, iar alții au luat în primire lumea Wall Street-ului) sau să fie exterminați în Europa. Când până nici frații lor americani n-au mai vrut să-i primească ca refugiați, evreilor nu le-a mai rămas decât o singură șansă: întoarcerea în vatra lor multimilenară. Pățania lui Mardoheu din Susa este deci o umbră prevestitoare a peripețiilor evreilor aflați printre străini, care refuză întoarcerea preferând varianta „asimilării“.

În cea de a doua semnificație tipologică, Mardoheu este reprezentantul fiecărui copil al lui Dumnezeu în care trăierște și se manifestă „divinitatea“. Vrând sau nevrând, mardoheu se trezește luat de șuvoiul unor evenimente pe care nu le-a dorit și din care îi este imposibil să scape. Așa este cu toți aceia care Îl au pe Dumnezeu în viața lor. În cuvintele unui cunoscut comentator, creștinul are în sine un „Dumnezeu neastâmpărat“, care va găsi întotdeauna căi și metode de a se face cunoscut celor din jur. Nu râvna lui Mardoheu și nici râvna multora dintre noi, îi dă ocazia lui Dumnezeu să-Și facă simțită prezența ... Dacă Îl ai pe Dumnezeu în inima ta, așteaptă-te să ți se întâmple lucruri inexplicabile, lucruri inevitabile, lucruri incredibile. Când vine în viața cuiva, Dumnezeu îl ia în stăpânire și-l folosește ca instrument al lucrărilor Sale minunate. Providența divină a pregătit „mai dinainte“ faptele bune prin care trebuie să umblăm noi, iar viața creștină, în esența ei, este trăirea acestei aventuri nemăipomenite.

Estera și providența divină

Unii croi apar ca din pământ, peste noapte. Lumea se miră de ei și se

---

întrebă de unde au apărut. Ei nu știu că Dumnezeu i-a pregătit în ascuns de multă vreme, pregătindu-i exact pentru clipa și locul în care are nevoie de ei pentru a-Și împlini planurile. El nu este niciodată luat prin surprindere. Așa s-a întâmplat cu Iosif în Egipt (Ps. 105:17), cu Daniel și Ezechiel în Babilon, cu Neemia la Ierusalim și cu Estera în Susa.

Estera era verișoara lui Mardoheu care o înfiase după moartea părinților ei (Estera 2:15). Numele ei fusese Hadasa, „mir“, dar a fost schimbat în persianul „Ester“ se traduce prin „stea“ (este interesant că „mirul“ are o floare care are formă de stea).

Frumusețea Esterei a fost repede recunoscută de trimișii imperiali plecați să adune la palat toată floarea fecioarelor din imperiu. Farmecul ei personal și personalitatea ei plăcută l-a făcut mai întâi pe Hegai, păzitorul femeilor (Estera 2:8) s-o îndrăgească, iar apoi pe Ahașveroș s-o ia de nevastă.

Textul folosește pentru Estera o expresie repetată și în cazul altor oameni aleși de Dumnezeu pentru o misiune specială în viață. Ni se spune că Estera „câpăta trecere înaintea tuturor celor ce o vedeau“ (Estera 2:15). Expresia subliniază activitatea nevăzută și neînțeleasă prin care Dumnezeu conduce circumstanțele vieții cuiva pentru a-l duce atunci când vrea El acolo unde îl vrea El și pentru ceea ce vrea El. Așa s-a întâmplat cu Iosif și cu poporul evreu în Egipt („Domnul a fost cu Iosif și Și-a întins bunătatea peste el. L-a făcut să capete trecere înaintea mai marelui temniței“ - Geneza 39:21; „ Exodul 11:3 „Domnul a făcut ca poporul să capete trecere înaintea Egiptenilor. Chiar Moise era foarte bine văzut în țara Egiptului, înaintea slujitorilor lui Faraon și înaintea poporului“ Ex. 11:3). La fel s-a întâmplat cu moabita Rut înaintea lui Boaz (Rut 2:2,10,13) și cu Daniel în Babilon („ Dumnezeu a făcut ca Daniel să capete bunăvoință și trecere înaintea câpeteniei famenilor dregători“ - Dan. 1:9).

Crescută de Mardoheu, Estera împărtășește convingerile unchiului ei și se încrede în providența divină. Pentru că nu era un lucru mic să se ducă înaintea împăratului nechemată, Estera cere asistența tuturor celor care o simpatizează. Înainte de a se duce la curtea suveranului de pe pământ, ea cere mijlocire înaintea suveranului din ceruri:

„Estera a trimis să spună lui Mardoheu: „Du-te, strânge pe toți Iudeii care se află în Susa și postiți pentru mine, fără să mâncați nici să beți, trei zile, nici noaptea, nici ziua. Și eu voi posti odată cu slujnicele mele; apoi voi intra la împărat, în ciuda legii; și, dacă va fi să pier, voi pieri“ (Estera 4:15-16).

În loc să fie preocupată să fie cât mai atrăgătoare atunci când merge înaintea lui Ahașveroș, Estera se preocupă să fie plăcută înaintea lui Dumnezeu. Pe Ahașveroș îl putea câștiga de partea ei cu farmecul înfățișării,

dar pe Dumnezeu nu-L poate convinge decât cu frumusețea interioară a sufletului. În loc să mănânce bine și să se acopere cu farduri și podoabe, Estera alege să postească trei zile! Foarte interesant este că le antrenează la acest post și pe slujnicele care o îngrijeau. Lui Estera nu-i este rușine cu Dumnezeul ei, ci răspândește credința în El și în inimile celor din jurul ei.

Ca tipologie, Estera îi reprezintă e aceia care trebuie să accepte hotărârile altora pentru ei. Această față n-a avut prea mult de ales în viața ei. De mică, a rămas orfană. Dacă ar fi avut de ales, bineînțeles că ar fi preferat ca părinții ei să nu moară. A fost crescută de un verișor mai în vârstă. Așa a fost să fie. Nu se putea ca o fată să se descurce singură în societatea de atunci. Poate că Estera ar fi preferat să fie altfel. Ea a crescut ascultându-l pe Mardoheu și s-a obișnuit să facă în totul ceea ce-i spune acest om.

Ca frumoșete, se pare că a fost frumoasă din cale afară. N-a ales ea să fie așa. Frumusețea aceasta i-a fost și binecuvântare și blestem. Din cauza ei a fost dusă cu sila la palat să facă parte din haremul unui împărat păgân. Cjjar și acolo, Estera n-a putut alege. A wprimit doar ceea ce a hotărât Hegai, mai marele famenilor, pentru ea.

A intrat apoi în rolul de împărăteasă alături de un om obișnuit să nu fie contrazis niciodată de nimeni. Hotărârile lui aveau putere dumnezeiască în ele. Cine s-ar fi dus din proprie inițiativă „să-l deranjeze“ risca să trăiască sau să moară după bunul plac al împăratului. De o asemenea căsnicie a avut parte Estera. Lângă un astfel de eom a trebuit ea să trăiască.

A venit apoi ziua marelor hotărâri și Mardoheu a pus-o pe Estera în fața unei situații î

n care a trebuit să aleagă șea însăși. Așa a fost? Eu cred că aceasta s-a văzut numai la suprafață. De fapt, Mardoheu îi spune Esterei că Dumnezeu hotărâse deja soarta poporului Său. Singura alegere a Esterei a fost să-și riște viața în fața împăratului imperial sau să-și riște viața în fața împăratului de pe tronul cerului! Zarurile fuseseră deja aruncate.

Soarta Esterei este un mesaj și o mângâiere pentru toți aceia care sunt forțați de împrejurări și limitări personală să se supună hotărârilor altora. De fapt, toți avem parte de astfel de situații. În copilărie și adolescență trebuie să ne supunem hotărârilor părinților. Ca adulți, trebuie să ne supunem hotărârilor patronilor, șefilor și, în general, Statului. Destinul Esterei ne asigură că providența divină este suficient de mare ca să facă să lucreze spre binele nostru toate aceste hotărâri „ale altora“. Deasupra a

Haman și providența divină

Cartea Esterei este una din cele cinci cărți din Vechiul Testament grupate sub numirile „Scerile“, „Celelalte“ sau „Cele cinci suluri“. Celelalte patru care aparțin acestei categorii sunt rut, Ecclesiastul Cântarea Cântărilor și Plângerile lui Ieremia. În fiecare an, de sărbătoarea Purim,

este citită în întregime cu voce tare și ori de câte ori este menționat numele lui Haman, cei prezenți bat cu picioarele în podea, fac gălăgie și strigă: „Fie-i numele șter din amintire!“ Pentru evreii de pretutindeni, Haman este personificarea acelor care au încercat de-al lungul istoriei „să-i ștergă de pe fața pământului“ pe evrei. Semnificativ, valoarea numerică a literelor care constituie numele lui Haman în ebraică este „666“, numele lui Antichrist și al „fiarei“ din cartea Apocalipsa. Haman prevestește apariția acestui om al fărâdelegii, „cornul cel mic“ din profețiile lui Daniel (Dan. 7:8), care „avea ochi de om și o gură care vorbea cu trufie“. Să încercăm să înțelegem de ce este Haman pentru evrei un om atât de periculos.

În Haman, totul și toate sunt vrednice de urât. Nu găsești nimic vrednic de laudă în el. De fapt, tot ceea ce-l caracterizează pe Haman este urât *de Domnul!*

„Șase lucruri urăște Domnul și chiar șapte îi sunt urâte: ochii trufași, limba mincinoasă, mâinile care varsă sânge nevinovat, inima care urzește planuri nelegiuite, picioarele care aleargă repede la rău, martorul mincinos, care spune minciuni și cel ce stârnește certuri între frați“ (Prov. 6:16-19).

Citește cartea aceasta cu aceste cinci lucruri în minte și vei vedea cât de bine se aplică ele acestui om decăzut.

Unii comentatori ai Bibliei văd în Haman prototipul aceluși „om al păcatului“ care se va ivi într-o bună zi pe pământ și va domni fără rușine și fără scrupule (2 Tesal. 2; Apoc. 13). Haman a primit o mare putere din partea împăratului Ahașveroș, și tot așa, Antichritul va primi și el o mare putere din partea lui Satan, domniitorul acestui veac (Apoc. 13:2,4). După cum Haman i-a urât pe evrei și a încercat să-i omoare, tot așa și Antichrist va instaura un antisemitism universal (Apoc. 12:24-27). La fel cum Haman a fost înfrânt până la urmă și a fost judecat, și Antichristul va fi biruit de Isus Christos și va fi aruncat în iazul de foc (Apoc 19:11-20).

Dumnezeu a îngăduit ca acest Haman să ajungă mare în împărăția lui Ahașveroș pentru că avea de împlinit un plan prin el. Ca și în cazul lui Faraon, semeția omului a contribuit la vestirea atotputerniciei divine:

„Fiindcă Scriptura zice lui Faraon: „Te-am ridicat înadins, ca să-Mi arăt în tine puterea Mea și pentru ca Numele Meu să fie vestit în tot pământul“ (Rom. 9:17).

Dumnezeu își ține promisiunea făcută și El nu va rupe legământul pe care l-a făcut cu poporul Său. J. Vernon McGee obișnuia să spună: „Evreii au participat la înmormântarea fiecăreia din națiunile care au încercat să-i extermineze“. Haman nu va fi „o excepție de la această regulă“.

Ceea ce fac oamenii cu puterea pe care o au de față materialul din care sunt făcuți. Promovarea este un test de caracter. Vor folosi ei puterea

ca să facă bine celor din jurul lor printr-o slujire cu lăpădare de sine sau o vor folosi pentru binele lor personal? Vor ști ei să-L slăvească pe Dumnezeu sau vor căuta slava lor înșiși? Profetul Daniel a primit în imperiul de atunci o poziție similară cu a lui Haman, dar a știut să p folosească spre slava lui Dumnezeu și spre binele altora (Dan. 6). Diferența dintre cei doi a fost că Daniel era un smerit om al lui Dumnezeu în timp ce haman era un mândru „om de lume“.

Haman avea „ochi trufași“. Nemulțumit cu importanța pe care i-a acorda poziția, el apretins și prestigiul recunoașterii publice și închinare din partea celor desupra cărora fusese înălțat. Se pare că oamenii nu s-ar fi închinat de la sine înaintea lui Haman, așa că împăratul a trebuit să dea o poruncă în această privință. „Toți slujitorii împăratului, care stăteau la poarta împăratului, plecau genunchiul și se închinau înaintea lui Haman, căci așa era porunca împăratului cu privire la el. El era prețuit nu pentru valoarea caracterului sau a meritelor lui, ci pentru frica pe care o inspira porunca împăratului. „Nu căuta să fi un om de succes“, a spus Albert Einstein, „ci caută să fi un om de valoare“. Respectul se merită și dragostea se câștigă. În fabula „Măgarul demnitar“, Esop spune că „prostăncii iau pentru sine ceea ce oamenii le dau din cauza funcției pe care o ocupă“, iar un scriitor englez a scris: „Când oamenii mici lasă în urma lor o umbră lungă este semn că soarele se pregătește să apună“.

Haman avea o limbă mincinoasă. Pentru Haman, adevărul este o problemă de circumstanțe. El nu este preocupat cu exactitatea celor pe care le pune, ci cu folosul pe care-l poate trage din vorbele lui. Violența cu care îi propune împăratului Ahașveroș uciderea tururilor evreilor „spre binele împărăției și spre sporirea visteriei“ scoate în evidență acest lucru.

Haman avea mâini grabnice să verse sânge nevinovat. Orbit de mânia lui orgolioasă, Haman este gata să jertfească pe altarul războaielor lui milioane de oameni pe care nici măcar nu-i cunoaște. Din cauza semeției lui Mardoheu, el decretează că toți evreii trebuie să moară.

Haman avea o inimă care urzește planuri nelegiuite. Când inima este rea, înțelepciunea trăiește în lanțuri, roabă intereselor mârșave. Haman este viclean și priceput în a face rău. Urzeala țesăturii lui este asemenea unei plase de păianjen din care victimele nu pot să scape.

„Domnul răstoarnă sfaturile Neamurilor, zădărnicește planurile popoarelor. Dar sfaturile Domnului dăinuiesc pe vecie și planurile inimii Lui, din neam în neam. Ferice de poporul, al cărui Dumnezeu este Domnul! Ferice de poporul pe care Și-l alege El de moștenire!“ (Ps. 33:10-12)

„Nici înțelepciunea, nici pricepera, nici sfatul n-ajută împotriva Domnului“ (Prov. 21:30).

Haman avea picioare care aleargă repede la rău. Uitați-vă la el cum sare din pat înainte de ivirea ziroilor și este dis de dimineață în curtea împăratului. Răzbunarea lui nu poate să aștepte ivirea zorilor. Totul trebuie să se întâmple „peste noapte“.

Haman este un martor mincinos. Și în mărturia falsă pe care o dă împăratului despre evrei și în mărturia forțată pe care o face în public despre Mardoheu, Haman este la fel de mincinos și de fățarnic.

Haman este un om care stârșește certuri între frați. Este absolut sigur că evreii din Susa nu l-au privit o vreme cu ochi buni pe Mardoheu. Era clar că „ambitiția“ lui atrăsese asupra lor dezastrul. Numai el era de vină că ei fuseseră dați la moarte. Numai conflictul dintre el și Haman, la care ei nu luaseră în nici un fel parte, cauzase holocaustul care stătea să se înfăptuiască.

Ca să înțelegem mai bine conflictul dintre Mardoheu și Haman trebuie să aruncăm o privire înapoi în istorie. Cine este acest „Haman, Agagitul“? și de ce n-a vrut Mardoheu cu nici un chip să se închine înaintea lui? La urma urmei această încăpățănare a lui mardoheu a declanșat întreaga criză. De ce nu s-au putut înțelege aceștia doi?

Iată ce știm despre obârșia lui Haman:

Neamul lui s-a tras din Edom, dușmanul fratelui său Iacov

„Timna era țitoarea lui Elifaz, fiul lui Esau; ea a născut lui Elifaz pe Amalec. Aceștia sunt fiii Adei, nevasta lui Esau“ (Gen. 36:12,16).

Neamul său a fost la un moment dat în istorie fruntea popoarelor din vatra Canaanului:

„ Balaam a văzut pe Amalec și a rostit următoarea prorocie:
„Amalec este cel dintâi dintre neamuri, dar într-o zi va fi nimicit“
(Num. 24:20).

Neamul lui a încercat să blocheze trecerea evreilor spre Canaan după ieșirea lor din Egipt:

„ Amalec a venit să bată pe Israel la Refidim. ...

Când își ridica Moise mâna, era mai tare Israel; și când își lăsa mână în jos, era mai tare Amalec. Măinile lui Moise fiind trudite, ei au luat o piatră, au pus-o sub el și el a șezut pe ea. Aaron și Hur îi sprijineau mâinile, unul deoparte, iar altul de alta; și mâinile lui au rămas întinse până la asfințitul soarelui. Și Iosua a biruit pe Amalec și pe poporul lui, cu tăișul săbiei. Domnul i-a zis lui Moise: „Scrie lucrul acesta în carte ca să se păstreze aducerea aminte și spune lui Iosua că voi șterge pomenirea lui Amalec de sub ceruri.“ El Moise a zidit un altar și i-a pus numele „Domnul, steagul meu.“ El

a zis: „Pentru că și-a ridicat mâna împotriva scaunului de domnie al Domnului, Domnul va purta război împotriva lui Amalec, din neam în neam!“ (Exod 17:1-16).

Remarcați că Dumnezeu dă cu această ocazie o sentință veșnică, cu repercursiuni „din generație în generație“. Cea mai corectă analiză a acestui conflict cu dimensiuni spirituale cosmice este făcută de însuși Dumnezeu în recapitularea istorică din Deuteronomul:

„Adu-ți aminte ce ți-a făcut Amalec pe drum, la ieșirea voastră din Egipt: cum te-a întâlnit pe drum, și, fără nici o teamă de Dumnezeu, s-a aruncat asupra ta pe dinapoi, asupra tuturor celor ce se târau la coadă, când erai obosit și sleit de puteri. Când îți va da Domnul, Dumnezeul tău, odihnă, după ce te va izbăvi de toți vrăjmașii care te înconjoară, în țara pe care Domnul, Dumnezeul tău, ți-o dă ca moștenire și spre stăpânire, să ștergi pomenirea lui Amalec de sub ceruri: să nu uiți lucrul acesta“ (Deut. 25:17-19).

Se pare că atacul amaleciților asupra evreilor aflați la stâncă Refidim a fost parșiv și lipsit de orice omenie. Ei i-au atacat pe evrei pe la spate, ucigându-i mai întâi pe cei care din lipsa apei intraseră într-o stare de agonie și abea se târau pe drum. În ocazia aceea, Amaleciții și-au dat pe față caracterul lor sălbatic și neomenos; au fost ca niște șacali, ca niște hiene ale pustiei care se aruncă asupra animalelor rănite sau bolnave.

Atacul lor a trezit dezgustul lui Dumnezeu care a decretat că acest soi de oameni nu trebuie să mai trăiască.

Executarea decretului divin pentru nimicirea amaleciților i-a fost încredințată lui Saul, primul împărat al lui Israel. Neascultarea lui Saul și cruțarea lui Agag a produs lepădarea lui Saul de la inima lui Dumnezeu.

„Samuel i-a zis lui Saul: „Pe mine m-a trimis Domnul să te ung împărat peste poporul Lui, peste Israel: Ascultă, deci, ce zice Domnul. Așa vorbește Domnul oștirilor: „Mi-aduc aminte de ceea ce a făcut Amalec lui Israel, când i-a astupat drumul la ieșirea lui din Egipt. Du-te acum, bate pe Amalec și nimicește cu desăvârșire tot ce-i al lui; să nu-i cruți și să omori bărbații și femeile, copiii și pruncii, cămilele și măgarii, boii și oile.“ (1 Sam. 15:1-3).

„Dar Saul și poporul au cruțat pe Agag și oile cele mai bune, boii cei mai buni, vitele grase, mieii grași și tot ce era mai bun; n-a vrut să le nimicească cu desăvârșire și au nimicit numai tot ce era prost și nebăgat în seamă. Domnul a vorbit lui Samuel și i-a zis: „mi pare rău că am pus pe Saul împărat, căci se abate de la Mine și nu păzește cuvintele Mele“ (1 Sam. 15:10-11)

„Apoi Samuel a zis: „Adu-mi pe Agag, împăratul lui Amalec.“
Și Agag a înaintat vesel spre el, căci zicea: „Negreșit, a trecut
amărăciunea morții!“ Samuel a zis: „După cum sabia ta a lăsat
femei fără copii, tot așa și mama ta va fi lăsată fără copii între
femei.“ Și Samuel a tăiat pe Agag în bucăți înaintea Domnului, la
Ghilgal“ (1 Sam. 15:32-33).

Aparenta indulgență a lui Saul și cruzimea lui Samuel trebuie să cântărite în lumina decretului divin pe care-l dăduse Dumnezeu asupra amaleciților. Oamenii aceia, soiul acela de oameni nu trebuia lăsat să trăiască. Cu răutatea și perversitatea amaleciților ne-am întâlnit iarăși cu ocazia uncea din lecțiile pe care i le-a dat Dumnezeu lui David. Tânărul fugat învăța să umble cu Dumnezeu și era format de Dumnezeu prin conflictele pe care le îngăduia în viața lui. Capitolele 26 - 30 din fanalul cărții 1 Samuel ni-l arată pe David schiopătând pe calea credinței.

În capitolul 26, David este obosit, sătul să mai fugă de Saul și-i cere lui Dumnezeu un semn. Neștiind ce este în inima și mincea lui David, Abișai acceptă să meargă cu David în tabăra lui David, crezând că David intenționează o lovitură chirurgicală prin care să-l ucidă doar pe împărat, așa ca copiii lui Israel, atât din tabăra lui Saul cât și din tabăra lui David să nu se mai omoare unii pe alții degeaba. Conținutul tectului din 1 Samuel 26:12 ne arată semnul pe care i l-a dat Dumnezeu lui David: „Nimeni nu i-a văzut, nici n-a băgat de seamă nimic și nimeni nu s-a deșteptat, căci Domnul îi cufundase pe toți într-un somn adânc.“ Fusese ceva supranatural! Fusese exact mesajul de care avea nevoie „necredința“ lui David. Era, pus în cuvinte, de parcă Dumnezeu îi spusese: „Vezi, nu ai de ce să te temi. Dacă ești cu mine, Saul și toți ai lui nu-ți pot face nimic. Ți-i dau astăzi pe toți pe mână. Îi poți omori pe toți dacă vrei.“

David a primit cu bucurie acest semn de la Domnul, dar ... n-a putut să se păstreze la înălțimea umblării prin credință. Capitolul 27 începe așa:

„David și-a zis în sine: „Voi peri într-o zi ucis de mâna lui Saul; nu este nimic mai bine pentru mine decât să fug în țara Filistenilor, pentru ca Saul să înceteze să mă mai caute în tot ținutul lui Israel; așa voi scăpa de mâna lui.“ Și David s-a sculat, el și cei șase sute de oameni care erau împreună cu el și au trecut la Achiș, fiul lui Maoc, împăratul Gatului.“

Biruit de necredință, David a alunecat în teritoriul dușmanilor poporului lui Dumnezeu. Acolo, din compromis în compromis, din minciună în minciună, a ajuns într-o situație imposibilă: circumstanțele l-au obligat să meargă alături de protectorul lui, împăratul Achiș, și toți ceilalți domni ai filistenilor la luptă împotriva evreilor. Numai o „ceartă“ între Achiș și ceilalți domnitori, neaștelegere produsă cu siguranță de intervenția lui Dumnezeu,

l-a făcut pe David să iasă din impas și să fie trimis acasă din linia frontului. Acasă îl aștepta însă „sesiunea de toamnă” a examenului de credință la care căzuse în vară. Țicladul, cetatea primită în dar ca sejul de la împăratul Achiș fusese cucerită, arsă și jefuită de ... amaleciți.

Neam pervers și viclean, amaleciții profitaseră că bărbații din acele ținuturi plecaseră la război și le-au atacat orașele și ogoarele ca să-i jefuiască:

„Când a ajuns David cu oamenii lui a treia zi la Țiclag, Amaleciții năvăliseră în partea de miazăzi și în Țiclag. Ei nimiciseră și arseseră Țiclagul, după ce luaseră prinși pe femei și pe tot cei ce se aflau acolo, mici și mari. Nu omorâseră pe nimeni, dar luaseră totul și plecaseră. David și oamenii lui au ajuns în cetate și iată că era arsă; și nevestele, fiii și ficele lor, fuseseră luate prinse. Atunci David și poporul care era cu el au ridicat glasul și au plâns până n-au mai putut plânge” (1 Sam. 30:1-4).

Sleii de puteri și cu visele spullberate, oamenii lui David s-au întors împotriva lui și se gândeau să-l omoare: „David a fost în mare strâmtorare, căci poporul vorbea să-l ucidă cu pietre, pentru că toți erau amărâți în suflet, fiecare din pricina fiilor și fetelor lui” (1 Sam. 30:6). Rămas de dataa ceasta singur în fața morții, David a făcut ceea ce trebuia să facă și mai înainte, s-a încrezut în Domnul! Examenul căzut în vară a fost trecut cu bine în sesiunea de toamnă:

„Dar David s-a îmbărbătat, sprijinindu-se pe Domnul, Dumnezeuul lui. El a zis preotului Abiatar, fiul lui Ahimelec: „Adu-mi efordul!” Abiatar a adus efordul la David. Și David a întrebat pe Domnul: „Să urmăresc oastea aceasta? O vei ajunge?” Domnul i-a răspuns: „Urmărește-o, căci o vei ajunge și vei izbăvi totul” (1 Sam. 30:6-8).

Și așa a și fost. David a plecat în urmărirea amaleciților. Pe drum, a mai întâlnit încă o confirmare a caracterului inuman pe care-l aveau aceștia. Un tânăr egiptean, robul unui amalecit, fusese lăsat în urmă să moară pentru că se îmbolnăvisese. Mai mult, tânărul îl roagă pe David să-i promită că nu-l va da pe mâna fostului stăpân pentru că ar fi în pericol de moarte (1 Sam. 30:15). Ca un roi de albine furioase, evreei s-au aruncat asupra amaleciților și i-au bătut fără încetare timp de două zile:

„Și Amaleciții erau risipiți pe tot ținutul, mâncând, bând și jucând, de bucuria prăzii celei mari pe care o luaseră din țara Filistenilor și din țara lui Iuda. David i-a bătut din zorii zilei până a doua zi seara și n-a scăpat nici unul din ei, în afară de patru sute de tineri, care au încălecat pe cămile și au fugit. David a scăpat astfel tot ce luaseră Amaleciții și a scăpat și pe cele două neveste ale lui.

Nu le-a lipsit nimeni, de la mic până la mare, nici fiu, nici fiică, nici un lucru din pradă, nimic din ce li se luase: David a adus înapoi totul. Și David a luat toate oile și toți boii; și cei ce mânau turma aceasta și mergeau în fruntea ei, ziceau: „Aceasta este prada lui David!“ (1 Sam. 30:16-20).

De ce îngăduise Dumnezeu ca să le fie luat tot pentru ca apoi să le dea înapoi totul? Numai cei orbi spiritual nu înțeleg că totul fusese o lecție pentru David și ai lui. Dumnezeu, care l-a văzut șovăitor în credință în mijlocul celor șase sute de oameni pe care-i avea cu el a inversat în așa fel lucrurile încât l-a făcut să fie singur și toți acești șase sute de oameni care-i mai rămăseseră să se întoarcă împotriva lui și să vrea să-l omoare. Dumnezeu l-a adus în poziția de a fi dezbrăcat de orice sprijin omnesc pentru a-l învăța să se „îmbărbăteze și să se sprijinească pe Domnul, Dumnezeul lui“.

De ce a îngăduit Dumnezeu ca să scape 400 de tineri ameleciți care au fugit pe cămilele lor? Pentru ca să ne putem întâlni cu urmașii lor și în celelalte generații. Din ei s-a tras și acest „Haman, fiul lui Amedata, agagitul“, cu care are de a face Mardoheu în cartea Esterei (Estera 3:1).

Esau și Iacov, Amaleciții și israeliții, Saul și Agagiar acum Haman, Agaghitul (Estera 3:1) și beniamitul Mardoheu (Estera 2:5) și al amaleciturului Agag sunt tot atâtea fețe ale aceluiași conflict străvechi.

Haman este iritat pentru că Mardoheu refuză să i se închine. Iritarea i se transformă însă într-o ură aprinsă de îndată ce află că cel care-l sfida era evreu. El privește la întreaga situație ca la o ocazie de a-și răzbuna strămoșii și de a se ridica împotriva decretului de distrugere dat de Dumnezeu. Privită din acest punct de vedere, toată mașinăria lui Haman este un atac direct la tronul ceresc și o sfidare a unei hotărâri divine. Haman dorește să-i facă acum în ciudă lui Dumnezeu și să-i arate că-i poate ucide pe toți evreii de pe pământ.

În universul unui Dumnezeu moral, păcatul iese repede la iveală și nu are viață lungă:

„Dar dacă nu faceți așa, păcătuiți împotriva Domnului și să știți că păcatul vostru vă va ajunge“ (Num. 32:23).

Ceea ce i s-a întâmplat lui Haman este o ilustrație a avertismentului din cartea Psalmilor:

„Iată că cel rău pregătește răul, zămislește fărădelegea și naște înșelăciunea: face o groapă, o sapă și tot el cade în groapa pe care a făcut-o. Fărădelegea pe care a urzit-o, se întoarce asupra capului lui și silnicia pe care a făcut-o, se pogoară înapoi pe țeasta capului lui“ (Psalm 7:14-16).

În providența Dumnezeului evreilor cred și cei din casa lui Haman.

Faima lui Dumnezeu se răspândise deja printre toate popoarele de atunci. Iată ce spun ei:

„Haman a istorisit nevestei sale Zereș și tuturor prietenilor săi tot ce i se întâmplase. Și înțelepții lui și nevastă-sa Zereș, i-au zis: „Dacă Mardoheu, înaintea căruia ai început să cazi, este din neamul Iudeilor, nu vei putea face nimic împotriva lui, ci vei cădea înaintea lui“ (Eстера 6:13).

Tipologic, Haman reprezintă persoanele care se îmbată cu propriul succes și cad în plasa propriilor lor curse. Haman este omul care se ia de piept cu Dumnezeu și descoperă că i-a fugit pământul de sub picioare. U astfel de om este prea deștept pentru a nu face prostii, prea rău pentru propriul lui bine și prea îngâmfat ca să nu sfârșească în cea mai zdrobitoare umilinre.

Providența divină în lumea nevăzută

Cartea Eстера este o dovadă că Dumnezeu este stăpân absolut asupra tuturor lucrurilor, chiar și a celor din lumea nevăzută. Mijloacele păgâne de divinație, astrologia și horoscopul, aruncarea zarului, nu pot sta împotriva providenței.

Apelând la cunoștințele vremii despre zile faste și zile nefaste, Haman a apelat la ghicire:

„În luna întâi, adică luna Nisan, în al doisprezecelea an al împăratului Ahașveroș, au aruncat Pur, adică sortul, înaintea lui Haman, pentru fiecare zi și pentru fiecare lună, până în luna a douăsprezecea, adică luna Adar. ... Scrisorile au fost trimise prin alergători în toate ținuturile împăratului, ca să nimicească, să omoare și să piardă pe toți Iudeii, tineri și bătrâni, prunci și femei și anume într-o singură zi, în ziua a treisprezecea a lunii a douăsprezecea, adică luna Adar și să li se prade averile“ (Eстера 3:6,13).

Numărul zilei „faste“ pentru Haman a fost „treisprezece“. Coincidența face ca până și versetul în care a fost înscrisă această informație să fie, în numerotarea Biblii românești, versetul ... treisprezece!

De atunci și până astăzi, toți cei care au auzit de ceea ce i s-a întâmplat lui Haman, au ajuns să socotească cifra treisprezece, drept cifră cu ghinion. În America, majoritatea blocurilor înalte nu au etajul cu numărul treisprezece, iar când ziua de treisprezece cade într-o vineri (cea de a treisprezecea zi din luna evreiască, avem de a face cu „vinerea neagră“, pentru că este un dublu treisprezece!

Se pare că, fără să vrem, am ajuns să-l imităm pe Haman în superstiția lui

pentru „horoscop“ și „zile faste sau nefaste“.

Când au căpătat trecere înaintea împăratului Ahașveroș, Estera și Mardoheu au ales drept zi a răzbunării exact această zi pe care Haman o crezuse „fastă“ pentru el:

„Prin aceste scrisori, împăratul dădea voie Iudeilor, ori în care cetate ar fi fost, să se adune și să-și apere viața, să nimicească, să omoare și să piardă, împreună cu pruncii și femeile lor, pe toți accia din fiecare popor și din fiecare ținut care ar lua armele să-i lovească și să le prădeze averile. Aceasta să se facă într-o singură zi, în toate ținuturile împăratului Ahașveroș și anume în a treisprezecea zi a lunii a douăsprezecea, adică luna Adar“ (Estera 8:11-12).

Pogromul plănuit de Haman s-a întors asupra celor care-l inițiaseră, iar ziua a treisprezecea și-a inversat semnificația. Pentru dușmanii evreilor, ziua a devenit din bucurie, blestem, în timp ce pentru evrei, din exterminare a devenit răzbunare pe toți dușmanii lor.

Această răsturnare de situație prin intervenția providenței este subliniată și din faptul că sărbătoarea stabilită cu această ocazie s-a numit „purim“, ziua în care dușmanul poporului sfânt a „dat cu zarul“. Este o ironie adusă la adresa celor care au crezut că pot cunoaște „soarta“ prin aruncarea zarurilor și o pot manevra după bunul lor plac.

Autorul cărții Proverbelor ajunge la o concluzie asemănătoare:

„Se aruncă sorțul în poala hainei, dar orice hotărâre vine de la Domnul“ (Prov. 16:33).

Nu te poți duce la Las Vegas fără ca Dumnezeu să cunoască mai dinainte soarta banilor și a vieții tale. Parafrazând, este ca și cum Dumnezeu ar zice: „Nu juca zaruri cu mine. Sigur vei pierde. Nu numai că Eu știu dinainte cum o să cadă zarul, Eu sunt Cel care hotărăște cum trebuie să cadă!“

V-ați gândit vreodată că, transcrisă în limbajul societății contemporane, sărbătoarea „purim“ ar trebui să poarte ironic și acuzator numele de „Sărbătoarea jocurilor de noroc“, sau „Sărbătoarea horoscopului“? (vezi anexa „Astrologia biblică“).

Providența în lumea contemporană

În contextul dezbaterii moderne despre existența lui Dumnezeu, un studiu în cartea Esterei este o mare și binevenită încurajare. Nu-L putem pune pe Dumnezeu într-o eprubetă și nu-L putem analiza științific pentru a-l dovedi existența. Avem însă la dispoziție nenumărate fenomene, întâmplări și evenimente care trec cu mult dincolo de explicația probabilităților. Cine

ar putea susține că imensa serie de „coincidențe” care există în natură, în Cuvântul lui Dumnezeu și în istorie pot fi explicate fără nici o intervenție divină. Pentru cel „credincios”, așa ceva este ... incredibil.

O temă secundară a cărții, ca o aplicație a factorului providențial din istorie, este aplicarea acestui adevăr la soarta poporului Israel. Explorarea acestui adevăr s-ar putea să explice și mai clar absența numelui lui Dumnezeu din această carte.

A lepădat oare Dumnezeu pe poporul Său? Este pedeapsa, înstrăinarea și robia, un semn că lui Dumnezeu nu-i mai pasă de poporul Lui? Poate înstrăinarea evreilor de Dumnezeu lor să atingă o limită la care ei să ajungă prea departe pentru ca lui Dumnezeu să-I mai pese de ei și să-i întoarcă la Sine?

Știm răspunsul dat de apostolul Pavel acestei întrebări în epistola sa către Romani (Romani 11) „Nicidecum!” Același răspuns îl găsim și în cartea Esteri. În ciuda necredincioșiei lor, Dumnezeu n-a vrut, nu vrea și nu va dori niciodată să-i lepede pentru totdeauna.

Expresia „în ciuda necredincioșiei lor” merită privită mai îndeaproape. Dumnezeu este binevoitor cu evreii nu pentru că ei merită aceasta, ci „din pricina Numelui Său”. Iată de ce nu este pomenit numele Lui în textul cărții. Nu ni se spune care a fost atitudinea evreilor față de Dumnezeu, nu ni se spune că ei erau păcătoși sau neprihăniți, nu știm dacă le era dor de țara lor sfântă. Dimpotrivă, știm că erau dintre cei care refuzaseră să se întoarcă acasă atunci când au avut posibilitatea să o facă. Din punct de vedere al „providenței” însă nici răul și nici binele lor nu sunt importante. Dumnezeu este hotărât să-și împlinească scopurile Sale cu evreii și o va face nu pentru ei, ci pentru El însuși. Așa a găsit El cu cale. Cei care-L cunosc se pot încrede în capacitatea Lui de a mișca totul și toate din lumea aceasta pentru ca planurile „făcute în Sine însuși” să fie duse la îndeplinire.

Semnătura tainică

Cercetătorii ajutați de computerele moderne au descoperit ceea ce rabinii evrei știau de secole. De fapt, numele lui Iehova ESTE folosit în manuscrisele străvechi. Numele lui Dumnezeu în ebraică apare de patru ori în text sub formă de acrostih, iar numele „Ehyeh” („Eu sunt ceea ce sunt”) apare și el o dată. Într-unele din manuscrisele foarte vechi, literele acrostihului sunt scrise cu litere mai mari, ca să fie scoase în evidență. ESTE ca și cum ai scrie în românește IeHoVa. Trebuie să precizăm că nu există nici un alt acrostih în tot restul textului, ceea ce scoate în evidență și mai mult caracterul lor intenționat. Cele cinci acrostihuri sunt în 1:20, 2:4; 5:13,

7:7 și 7:5.

În cazul celor patru cazuri în care apare numele lui Iehova, cele patru litere ebraice J H V H apar una după alta. De fiecare dată, textul aparține unui alt personaj. În primele două cazuri este format din succesiunea primei litere a celor patru cuvinte succesive, în timp ce în celelalte două cazuri este vorba de succesiunea ultimei litere a celor patru cuvinte. În primul și al treilea acrostih, literele trebuie citite de-a-ndoaselea, iar personajele care rostesc fraza respectivă sunt dintre Neamuri. În cel de al doilea și cel de al patrulea, literele trebuie citite în sensul lor normal, iar cei ce rostesc cuvintele sunt evrei.

Este și aceasta un fel de a dovedi cititorilor că Dumnezeu este în cartea Esterei, tot așa cum este și prezența Lui în seria de evenimente ale istoriei: în planul secund, ca un divin filigram de autentificare.

Cartea Estera ni-L prezintă pe Dumnezeu nu în cuvintele ei, ci în evenimentele descrise, nu în întâmplări miraculoase, ci în mișcări inexplicabile ale roților istoriei, nu într-o predică directă, ci într-o Prezență puternică care „pe toate le conduce“.

O altă aluzie la dumnezeire este prezentă prin abundența cu care apare în text cifra „șapte“ (emblematică pentru Iehova, Dumnezeu cel adevărat): banchetul împăratului durează șapte zile (Estera 1:5), în cea de a șaptea zi a banchetului, împăratului poruncește celor șapte famenii să o aducă pe împărăteasa Vasti înaintea musafirilor (Estera 1:10), împăratul se sfătuiește cu cei șapte sfinți pricepuți ce trebuie făcut cu Vasti (Estera 1:13-14), unul din privilegiile acordate de Hegai Esterei este o suită de șapte slujnice (Estera 2:9), Estera a ajuns la împărat în cel de al șaptelea an al domniei lui (Estera 2:16).

Providența și responsabilitate

Copleșiți de prezența providenței, unii se vor întreba: „Cine poate sta împotriva hotărârilor lui Dumnezeu? Ce șanse mai are „libertatea“ noastră sub canopia unei puteri de o asemenea magnitudine?

Cartea Estera, prin felul în care ne redă libertatea de acțiune și de decizie a personajelor răspunde și la această întrebare. În contextul providenței divine, Ahașveroș se poate purta ca un tiran oriental, iar hotărârile lui sunt bune sau ne bune, drepte sau nedrepte, după cum este starea lui sufletească de moment. Sub providența divină, viața în imperiu curge „normal“ fiecare făcând ceea ce este potrivit cu propria lui gândire, simțire și hotărâre. Sub providența divină, chiar și Haman are libertatea de a se comporta ca ... Haman.

Felul în care pot coexista suveranitatea divină și libertatea noastră de

a alege este o taină pe care nu o vom putea pătrunde de această parte a curcubeului.

Un profesor de teologie sistematică din America a încercat să ilustreze relația dintre libertatea noastră și suveranitatea lui Dumnezeu în fața studenților. El a luat o furnică și a plasat-o pe o cutie de Coca Cola. Furnica era „liberă“ să caute să se ascundă de ochii profesorului, dar profesorul putea roti cutia în așa fel încât furnica să fie mereu în centrul privirii sale.

Richard Șurmbrand obișnuia să ilustreze relația dintre libertatea noastră sub suveranitatea lui Dumnezeu printr-o „poveste orientală“. Se făcea că „marele vizir“ se plimba împreună cu slujitorul său prin piața cetății. Erau înconjurați de lume multă și pestriță, iar gălăgia era ... ca la piață. Deodată, ridicându-și ochii de pe tarabe, slujitorul vizirului „l-a văzut“ pe îngerul morții deasupra unui zid, privindu-l oarecum mirat și l-a auzit spunându-i: „Pregătește-te, că mâine vin să te iau“. Îngrozit, slujitorul vizirului l-a implorat pe stăpânul său să-i scape viața, îngăduindu-i să ia cel mai grozav bidiviu din grajd ca să fugă și să se ascundă acolo unde îngerul morții nu-l mai putea găsi. Vizirul a încuvințat, iar slujitorul a sărit în șa și a fugit cu calul, mergând toată noaptea până ce i s-au revărsat zorii între malurile unei oaze ascunse în imensitatea pustiei. Plin de spume, calul a căzut mort, iar slujitorul s-a prăbușit pe nisip la umbra malului abrupt, abea mai trăgându-și răsuflarea. Când i-a mai venit inima la loc, omul a deschis ochii și a privit în jur. Vai! Deasupra capului său, pe malul de pământ stătea îngerul morții ... care i-a spus: „Am venit să te iau. Ieri te priveam cu uimire și nu știam cum vei reuși să ajungi peste noapte tocmai până în locul acesta unde mi s-a spus să te aștept. Iată însă că ai reușit ...“.

Suveranitatea lui Dumnezeu nu desființează libertatea omului. Tocmai această libertatea a omului reușește să scoată și mai pregnant în relief extraordinarele dimensiuni ale suveranității divine.

Cert este că fiecare om are responsabilitatea să cunoască voia lui Dumnezeu și libertatea de a decide dacă să o facă sau nu. Este foarte important să spunem că această providență divină nu desființează în nici un fel libertatea omului și responsabilitatea lui înaintea lui Dumnezeu. Iată ce declară psalmistul Asaf:

„Dar poporul Meu n-a ascultat glasul Meu, Israel nu M-a ascultat. Atunci i-am lăsat în voia pornirii inimii lor, și au urmat sfaturile lor. Oh! De M-ar asculta poporul Meu, de ar umbla Israel în căile Mele! Într-o clipă aş înfrunta pe vrăjmașii lor, Mi-aş întoarce mâna împotriva potrivnicilor lor. L-aş hrăni cu cel mai bun grâu, și l-aş sătura cu miere din stâncă.“(Psalm. 81:11-14, 16.)

Când David a păcătuit cu Batșeba și a pus la cale omorârea bărbatului ei,

Urie, Dumnezeu nu a intervenit în nici un fel ca să împiedice aceste planuri ucigașe. Biblia ne spune că David a fost lăsat să meargă până la capăt cu ele, deși: „Fapta lui David n-a plăcut Domnului.” (2 Sam. 11:27.) S-a văzut atunci ceea ce se vede și astăzi, și anume că , deși nici lui Dumnezeu nu-i plac multe din faptele mai marilor acestei lumi, El îi lasă să meargă în nebunia lor până la capăt.

În cartea Exodului, după ce Moise și Aaron au manifestat puterea Domnului prin semnele și minunile pe care li le-a dat să le facă înaintea lor, citim că: „Poporul a crezut. Astfel au aflat că Domnul cercetase pe copiii lui Israel, că le văzuse suferința; și s-au plecat și s-au aruncat cu fața la pământ.” (Exod. 4:31.) Peste scurt timp însă, același popor a avut libertatea să se răzgândească și chiar așa au și făcut:

„De aceea spune copiilor lui Israel: „Eu sunt Domnul: Eu vă voi izbăvi din muncile cu care vă apasă Egiptenii, vă voi scăpa cu braț întins și cu mari judecăți. Vă voi lua ca popor al Meu; Eu voi fi Dumnezeuul vostru, și veți cunoaște că Eu, Domnul, Dumnezeuul vostru, vă izbăvesc de muncile cu care vă apasă Egiptenii. Eu vă voi aduce în țara, pe care am jurat că o voi da lui Avraam, lui Isaac, și lui Iacov; Eu vă voi da-o în stăpânire; Eu Domnul.” Astfel a vorbit Moise copiilor lui Israel. Dar deznădejdea și robia aspră în care se aflau, i-au împiedicat să asculte pe Moise” (Exod. 6:6-8, 9).

Atotputernicia și bunătatea lui Dumnezeu pe de o parte și suferințele copiilor Lui de cealaltă parte sunt două realități pe care numai înțelepciunea divină le poate explica. Dincoace de curcubeu, această combinație va rămâne mereu, pentru noi, o „taină”. Singura soluție posibilă în situații paradoxale ca aceasta este o supunere copilărească în credință. Acesta a fost și mesajul central din cartea lui Iov. Nici Iov nu a putut pricepe cum de a îngăduit Dumnezeu să vină asupra lui atâta nenorocire și suferință. Textul ne spune totuși că în spatele tuturor acestor desfășurări de pe pământ era același Dumnezeu bun și milos, care desăvârșea caracterul robului Său. Singura cale de biruință pentru Iov a fost calea credinței. În final, Dumnezeu a știut să-i răsplătească din plin această credință. Providența lui Dumnezeu nu poate fi o materie de studiu pentru rațiunea umană. Ea va rămâne însă pururi o probă de încercare a credinței.

Dumnezeu nu obligă pe nimeni și nu forțează pe nimeni. Oamenii sunt liberi să-L ignore sau chiar să se împotrivescă planurilor Lui binevoitoare. În evanghelia lui Luca ni se spune că aceasta a fost tragedia unora din generația care a auzit mesajul lui Ioan Botezătorul:

„Și tot norodul care l-a auzit și chiar vameșii au dat dreptate lui Dumnezeu, primind botezul lui Ioan; dar Fariseii și învățătorii Legii au zădărnicit planul lui Dumnezeu pentru ei, neprimind botezul lui.

Cu cine voi asemena, deci, pe oamenii din neamul acesta? Și cu cine seamana ei? Seamana cu niște copii, care stau în piața și strigă unii către alții: „V-am cântat din fluier și n-ați jucat; v-am cântat de jale și n-ați plâns.“

În adevăr, a venit Ioan Botezătorul, nici mâncând pâine, nici bând vin și ziceți: „Are drac.“ A venit Fiul omului, mâncând și bând și ziceți: „Iată un om mâncăcios și băutor de vin, un prieten al vameșilor și al păcătoșilor.“ Totuși Înțelepciunea a fost găsită dreaptă de toți copiii ei.“

Providența divină nu anulează libertatea noastră de a alege și face astfel posibilă „marea judecată de la urmă.“

Providența lui Dumnezeu în alegerea Israelului nu este neapărat un favor divin acordat unui neam, ci mai degrabă o chemare la o anumită slujire care i-a fost repartizată. Chemarea nu împarte privilegiile, ci mai degrabă repartizează slujiri și responsabilități specifice.

Cercetătorii moderni au ajuns la concluzia bolile sociale pot fi înțelese din interacțiunea defectuasă a celor trei factori care ne determină personalitatea: ereditatea primită de la părinți, educația datorată condițiilor de mediu în care am trăit și exercitarea voinței proprii în multitudinea de variante care ne-au fost așezate în față.

Cu siguranță, moștenirea noastră biologică, experiența noastră din copilărie, condițiile de mediu care ne-au modelat au exersat asupra noastră o uriașă presiune, o forță modelatoare care ne-a împins înspre un anumit tipar social. Factorii determinativi care ne-au influențat dinăuntru și dinafară au fost foarte puternici, dar nu mai puternici decât factorul de voință proprie liberă cu care ne-a înzestrat Creatorul.

Noi n-am fost doar modelați de circumstanțe, ci le-am modificat și noi pe ele. N-am ajuns doar creaturi ale circumstanțelor, ci și creatori ai circumstanțelor.

Genele noastre pot determina dacă ochii noștri vor fi albaștri sau căprui, dar ele nu ne pot determina să-i privim pe cei din jurul nostru cu caldă simpatie sau cu o totală indiferență. Aceasta depinde de voința noastră.

Înălțimea noastră fizică s-ar prea putea să fie genetic determinată, dar dimensiunile lăuntrice ale ființei noastre ni le făurim noi singuri.

Circumstanțele în care ne-am născut și creștem determină limba pe care o vorbim, pronunția anumitor cuvinte, dar ele nu sunt de vină dacă cuvintele pe care le rostim sunt răutăcioase sau amabile, cruzimea sau compasiunea este determinată de direcția dictată de voința noastră. Pasiunile, plăcerile, pornirile și apetiturile trupului nostru fac parte din echipamentul nostru animal, dar dacă ele reușesc să ne domine sau nu comportamentul și să ne stabilească prioritățile depinde numai și numai de voința noastră.

Ca să poți trăi o existență cu semnificație eternă trebuie să ascuți ce-ți spune Tora: „Iată îți pun înaintea viața și moartea, binele și răul, binecuvântarea și blestemul. Alege viața ...“

Numai atunci când ne dăm seama că suntem responsabili de hotărârile pe care le luăm prin lucrarea voinței noastre libere, numai atunci ne dăm seama că tot ce facem are o valoare morală și, făcând ceea ce este bine, putem duce o existență plină de semnificație.“

Fără Lege, nu există o adevărată libertate!

Cartea Exodul este doar primul capitol în istoria drumului spre libertate. Drumul acesta a trebuit să ajungă o culme a maturizării pe care toți cei ce fuseseră altădată sclavi, au revenit acum la expresiile atât de familiare din trecutul lor de sclavi: „Vom face tot ce a zis Domnul!“ (Exod 24:3).

Nu e de mirare că tradiția evreiască leagă Paștele, care comemorează ieșirea poporului din robia egipteană, de Pentecostos, care comemorează darea Legii pe Sinai. Fără Lege nu există de fapt libertate. În clipa în care li se scot lanțurile de fier de la mâini, evreii trebuie să apuce cu aceste mâini tablele pe care erau înscrise poruncile lui Dumnezeu. Dacă nu făceau așa, libertatea degenera în libertinaj, iar libertatea într-o formă de robie și mai dezumanizantă. Nici un om care nu trăiește în Legea lui Dumnezeu nu este cu adevărat liber.

Haideți să privim problema aceasta cam așa: libertatea este un torent puternic și bogat. Dacă-l lași să curgă de capul lui, apa va inunda câmpia și va distruge culturile din straturile pregătite pentru cultură. Dacă-l dirijezi însă pe șanțuri și trasee anterior pregătite, torentul se împarte în șuvoaie mai mici care fertilizează câmpia, udă straturile și face să crească, să înflorească și să rodească noua recoltă din toamnă. Un suflet de poet care a avut această imagine înaintea ochilor a scris cuvintele: „Doar între maluri locuiește libertatea. Fără maluri, râul n-ar mai fi râu, iar binecuvântarea s-ar preface în blestem“.

Estera și secretele vieții de familie

Ascunse ca un filigram în paginile acestei cărți despre o societate păgână și păgânizatoare, există secretele universale ale vieții de familie.

Relația dintre Hadasa (Estera) și Ahașveroș trebuie să privească prin această prismă.

Rolul primordial al bărbatului

Criza provocată de nesupunerea reginei Vasti a provocat o republicare, de data aceasta printr-o lege „care nu se poate schimba“ a principiului primatului bărbatului în echilibrul vieții de familie.

Decretul data atunci, deși nu este parte dintr-o legislație mozaică sau creștină, scoate în evidență că toți oamenii de bun simț recunosc această rânduială în „legea naturală“ a creației și unei bune funcționări a societății:

„A trimis scrisori tuturor ținuturilor din împărăția lui, fiecărui ținut după scrierea lui și fiecărui popor după limba lui; ele spuneau că orice bărbat trebuie să fie stăpân în casa lui și că va vorbi limba poporului său“ (Estera 1:22).

Refuzul lui Vasti, împărăteasa imperială, de a veni „cu cununa pe cap“ ca să fie admirată de bărbații aprinși în poftă de dezmăț și vin, pare la prima vedere o insulă de bun simț într-un ocean de destrăbălare. Ea a provocat însă o criză care putea duce la subminarea autorității soților în toate familiile din imperiu. Decretul gândit de cei șapte înțelepți ai curții imperiale (Estera 1:13-14; Ezra 7:14) urmărea să resatabilească „rânduiala“ temporar tulburată.

„... orice bărbat trebuie să fie stăpân în casa lui și că va vorbi limba poporului său“

Această reglementare era valabilă și în casele oamenilor de rând și în casele împărătești. Iar după legea mezilor și perșilor, această rânduială nu poate și nu trebuie ... să se schimbe.

Adăugirea „va vorbi limba poporului său“ pare neimportantă numai la prima vedere. Într-un context în care căsătoriilor mixte erau o realitate, decretul asigură că „tonul și direcția unei familii sunt date de bărbatul din

casă. Deși limba copiilor se numește deobicei „limba maternă“, decretul stipulează că limba vorbită în casă, în cazul căsătoriilor în care bărbatul și femeia nu provin din același popor, trebuie să fie limba din care se trage bărbatul. Limba vorbită acasă dă identitatea copiilor și determină apartenența generației viitoare.

Extraordinara capacitate de influență a femeii.

Cartea aceasta nu este „cartea lui Ahașveroș“, nici „cartea lui Mardoheu“ sau „a lui Haman“, ci cartea Esterei! Pusă de Dumnezeu alături de cel mai dezechilibrat, mai despot și mai absolut conducător al lumii, Estera reușește performanța de a-l determina pe soțul ei să „facă ce trebuie“. Toate toanele lui arbitrare, toată paranoia lui, toată influența unui favorit (prieten) diabolic nu pot sta în calea reușitei unei reprezentante a „sexului slab“. Această concluzie confirmă observația făcută altădată și de altcineva: „Să te ferească Dumnezeu să cazi pe mâna unei ... femei!“

Țineți minte ce i s-a întâmplat lui Sisera? Acest general temut de o întreaga generație a fost răpus de mâna firavă a unei femei, Iael:

„Iael a ieșit înaintea lui Sisera și i-a zis: „Intră, domnul meu, intră la mine și nu te teme“. El a intrat la ea în cort și ea l-a ascuns sub o învelitoare.

El i-a zis: „Dă-mi te rog, puțină apă să beau, căci mi-e sete“. Ea a deschis burduful cu lapte, i-a dat să bea și l-a acoperit.

El i-a mai zis: „Stai la ușa cortului și dacă vine cineva și te întreabă: „Este cineva aici?“ să răspunzi: „Nu“.

Iael, nevasta lui Heber, a luat un țaruș de al cortului, a pus mâna pe ciocan, s-a apropiat încet de el și i-a bătut țarușul în tâmplă, așa că a răspuns adânc în pământ. El adormise adânc și era rupt de oboseală; și a murit“ (Judecători 4:18-21).

Toată priceperea acestui conducător nu i-a folosit la nimic, armura lui de războinic nu i-a folosit la nimic, educația lui militară nu i-a folosit la nimic, statura lui impozantă și puterea lui fizică nu i-au folosit la nimic. Prefăcută sub subțierea prietenic de familie, adomindu-l cu aparenta bunăvoință care i-a oferit laptele adormitor în loc de apă răcoritoare și acoperindu-l perfid sun protecția unei acoperitoare care i-a devenit giulgiu mortuar Iael a premeditat sub un zâmbet fermecător planul ei ucigaș. Unduindu-se sub vorbe prefăcute și mânuind în brațele ei fragede ciocanul și țarușul ucigaș, Iael l-a ucis

---

dintr-o singură lovitură.

Dacă isprava lui Iael nu v-a convins de fantastica forță acru se ascunde în spatele farmecelor aparentei din „slăbiciunea“ unei femei vă rog să vă mai aduceți aminte și de dulcea și delicata Dalilă. Ea l-a distrus pe puternicul și neinvinsul Samson. Campionul unor reușite nemaiauzite, luptătorul invincibil între oamenii cei mai viteji și mai puternici, a intrat în mereu în necazuri din cauza „sexului slab“ și fost răpus de o fermecătoare și fatală femeie. Care a fost punctul lui slab? „Ia-mi-o căci îmi place!“, i-a el tatălui său neputincios să-l refuze. Fraza aceasta l-a făcut să-și piardă într-o justiție poetică ochii pofticioși și să piară sub dărâmurile unei vieții care ar fi putut și ar fi trebuit să fie ... altfel! (Judecători 14-16).

S-ar putea ca cel care a spus că femeile sunt „sexul slab“ să fi avut dreptate, dar în relațiile cu ele bărbații sunt „sexul și mai slab“!

Pe de altă parte, pornind de pe poziția ei de aparentă inferioritate, o femeie remarcabilă ca Abigail a știut să-l călăuzească pe infuriatul David spre o cale nespas mai bună și mai folositoare (1 Sam. 25). Nu este de mirare că un om ca David și-a spus în sine: „O astfel de femeie trebuie să-mi fie mereu prin preajmă“ și a luat-o de nevastă.

Să ne întoarcem însă la Estera și subiectul secretelor vieții de familie.

Cum de a reușit Estera să-l determine pe soțul ei să facă ceea ce a făcut? Care a fost metoda ei și care i-au fost principiile care i-au modelat activitatea?

Providența divină se împletește aici cu priceperea feminină. Din ceea ce a făcut Estera am să caut să înțeleg ce a știut ea despre natura bărbatului și despre principiile după care trebuie să se poarte cu el. Situația este complicată și complexă, dar Estera nu este numai o femeie foarte frumoasă, ci și una foarte deșteaptă. Dincolo de silueta ei ieșită din comun se află strategia ei extraordinară.

Redusi la esență, pașii procesului ei de influențare a lui Ahașveroș sunt universal valabili pentru toate femeile care evoluează în limitele unei realități hotărâte și implementate de Dumnezeu însuși. Femeia trebuie să fie nu un „cap al familiei“, ci un ajutor potrivit. Consecințele căderii din Eden au așezat-o într-o dependență subordonată celui din coasta căruia a fost colegial scoasă.

(„Femeii i-a zis: „Voi mări foarte mult suferința și însărcinarea ta; cu durere vei naște copii și dorințele tale se vor ține după bărbatul tău, iar el va stăpâni peste tine“ (Geneza 3:16).) Footnote

C. H. Spurgeon a spus: „Orice tont poate fi numărul unu, dar pentru a funcționa ca numărul doi se cere o înțelepciune cu totul și cu totul deosebită“. Dacă vrei să fi p binecuvântare pentru bărbatul tău, fă aceste

patru lucruri pe care le-a făcut ca pentru Ahașveroș:

1. Roagă-te pentru el

„Esteră a trimis să spună lui Mardoheu: „Du-te, strânge pe toți Iudeii care se află în Susa și postiți pentru mine, fără să mâncați nici să beți, trei zile, nici noaptea, nici ziua. Și eu voi posti odată cu slujnicele mele; apoi voi intra la împărat, în ciuda legii; și, dacă va fi să per, voi peri.“ (Esteră 4:15-16).

Probabil că, după Biblie, cea mai importantă carte pe care a citit-o soția mea a fost: „Ce se întâmplă atunci când femeile se roagă?“ (*What Happens When Women Pray* de Evelyn Christenson, Victor Books, 1992, ISBN: 0896939758)

Aleasă din cauza frumuseții ei trumești, Esteră știa din educația primită de la Mardoheu ceea ce scrisese împăratul Solomon:

„Dezmierdările sunt înșelătoare și frumusețea este deșartă, dar femeia care se teme de Domnul va fi laudată“ (Proverbe 31: 30).

Textul din Esteră 2:12 ne spune că Ahașveroș a continuat obiceiul de a-și mări haremul de cadâne și după ce Esteră devenise împărăteasă. Nesățioasa goană după iluzoria împlinire a trupului îl mânase pe Ahașveroș spre trupul altor concubine și Esteră nu se mai bucura de căutarea de altădată. Ea îi spune lui Mardoheu: „... eu n-am fost chemată la împărat de treizeci de zile“ (Esteră 4:11).

Ce poate face o femeie care nu mai este în grațiile bărbatului ei? Cum îl mai poate ea influența? Biblia ne spune că Esteră a alergat la arma rugăciunii:

„Du-te, strânge pe toți Iudeii care se află în Susa și postiți pentru mine, fără să mâncați nici să beți, trei zile, nici noaptea, nici ziua. Și eu voi posti odată cu slujnicele mele; apoi voi intra la împărat, în ciuda legii; și, dacă va fi să per, voi peri“ (Esteră 4:16).

În loc să se pregătească să fie cât mai frumoasă în trei zile, Esteră alege să se roage și ... să postească trei zile. Cât de extraordinar! Femeia aceasta știa ceea ce majoritatea femeilor nu știu. Deasupra tuturor lucrurilor există un Dumnezeu care ne-a dăruit un altuia și care are un plan pentru viața de familie. Înainte de a cere o audiență la soțul ei, Esteră merge în audiență la Dumnezeu care îi dăruise acest soț. Ea merge la autoritatea supremă a căsniciei ei. Așa cum știți, demerul ei a declanșat apoi cascada evenimentelor providențiale care au urmat.

2. Satură-l

Una din cele mai fundamentale concluzii despre familie este că „dragostea bărbatului trece prin ... stomac.“ Drumul către inima unui soț nu trece doar prin dormitorul familiei, dacă n-a trecut mai întâi prin ... bucătărie.

Esteră știe lucrul acesta și își dă seama că soțul ei nu este încă pregătit

pentru o discuție. Chiar dacă el pare binevoitor, Estera vrea să-l pregătească așa cum trebuie:

„Când a văzut împăratul pe împărăteasa Estera în picioare în curte, ea a căpătat trecere înaintea lui. Și împăratul a întins Esterei toiagul împărătesc, pe care-l ținea în mână. Estera s-a apropiat și a atins vârful toiagului. Împăratul i-a zis: „Ce ai tu, împărăteasă Estero și ce ceri? Chiar dacă ai cere jumătate din împărăție, îți voi da.“ Estera a răspuns: „Dacă împăratul găsește cu cale, să vină împăratul astăzi cu Haman la ospățul pe care i l-am pregătit“ (Estera 5:2-4).

Cum trebuie să fi stat Estera la masă dupe trei zile de post și de rugăciune? Cu destulă grație pentru ca să-l impresioneze pe soțul ei, împăratul, dar și cu destulă credință ca să-L facă pe Dumnezeu să-i miște inima. La sfârșitul banchetului, Ahașveroș își repetă oferta:

„Și pe când beau vin, împăratul a zis Esterei: „Care este cererea ta? Ea îți va fi împlinită. Ce dorești? Chiar dacă ai cere jumătate din împărăție, o vei căpăta“ (Estera 5:6).

Dacă ești femeie, oare ce ai fi răspuns în fața unei asemenea oferte? Nu cumva ai fi crezut că soțul tău ți-a căzut în plasă și te-i fi grabit să-i spui tot ce ai pe inimă? Dacă ai fi făcut așa, te-ai fi pripit și s-ar fi putut să nu iasă bine. Estera îl invitase și pe haman la ospăț. Problema ei este că omul acesta este preferatul soțului ei și știe că trebuie să-l pregătească și mai mult pentru ceea ce va trebui să-i spună. Deși problema era presantă, deși soarta a sute de mii de iudei era în cumpănă, Estera nu se grăbește. Ea știe cum trebuie să se poarte cu un bărbat. Estera se gândește la Ahașveroș, dar îl are în vedere și pe ... Haman.

3. Ia-l ușor, nu-l săcăi, nu-l împinge

„Estera a răspuns: „Iată ce cer și ce doresc. Dacă am căpătat trecere înaintea împăratului și dacă găsește cu cale, împăratul să-mi împlinească cererea și să-mi facă dorința, să mai vină împăratul cu Haman și la ospățul pe care li-l voi pregăti și mâine voi da răspuns împăratului după porunca lui“ (Estera 5:7-8).

Psihologia modernă a descoperit că există o mare deosebire între gândirea feminină și gândirea masculină. Inteligența femeii este predominant intuitivă și merge „în salturi“. Inteligența bărbatului este rațională și cere parcurgerea unui proces, prin comparație, lent înspre concluzii. Ray Confort, un neozceandez, observa că de câte ori i s-a adresat unui bărbat, Dumnezeu a folosit un apelativ repetativ, de parca bărbatul ar avea nevoie să-și audă de

două ori numele înainte de a pricepe că este vorba despre el.

„Avraame, Avraame, ...“ (Gen. 22:11)

„Simone, Simone, ...“ (Luca 22:31)

„Saul, Saul, ...“ (Fapte 9:4)

În vizitele male pastorale, o soră m-a rugat să-i repar ușa de la intrare: „I-am spus soțului meu de acum două săptămâni, dar el n-are timp ...“ Eram între prieteni, așa că m-am dus ;la soțul acelei femei și i-am spus: „Vrei să te ajut să repari ușa? Chiar n-ai timp?“

„Da de unde ...“ mi-a răspuns el. Nevastă-mea crede că toate se pot face la comandă ... Mie îmi trebuie timp. O ușă se poate repara în multe feluri ... Mă gândesc care este mai ieftin și mai bun și nu știu dacă n-ar fi mai simplu să mă duc la magazin să cumpăr una nouă. Ce știe ea? Ea spune o dată și crede că se poate face peste noapte ...“

În excelenta ei carte, „Men Are Like Waffles - Women Are Like Spaghetti“, (care s-ar putea traduce prin „Bărbații sunt colțunași, iar femeile spaghete“) Bill Farrel and Pam Farrel subliniază distincția dintre cele două sexe prin deosebirea dintre colțunași și spaghete. Mîntea bărbatului lucrează sistematic, cantonându-se într-un anumit subiect. Mîntea feminină lucrează concomitent la mai multe subiecte, interconectându-le și făcându-le interdependente. Ca să fie sigură că este înțeleasă, o soție înțeapă se va asigura că soțul ei a părăsit preocuparea anterioară și s-a „strămutat“ cu toată atenția în noua temă de discuție.

Estera cunoaște și această taină a căsniciei: bărbatul nu trebuie grăbit! Nu este bine să-l împingi de la spate. Nu este folositor să-l cicălești. Lui trebuie să-i dai timp, să-l iei cu ușurelul ...

Urmăriți cât de frumos și tactic vorbește această soție înțeleaptă: „Dacă am căpătat trecere înaintea împăratului și dacă găsește cu cale, împăratul să-mi împlinescă cererea și să-mi facă dorința, să mai vină împăratul cu Haman și la ospățul pe care li-l voi pregăti și mâine.“

4. Fă-l să se simtă important pentru tine („Scapă-mă!”)

Când acest „mâine a venit“ și când Ahașveroș era pregătit rin pașii făcuți anterior de Estera, împărăteasa vorbește. Chiar și acum însă, cuvintele ei se dovedesc a fi pregătite din timp, nepripite și pline de înțelepciune. O femeie știe să câștige prin aparenta ei slăbiciune. O soție pricepută tie să-și facă soțul să se simtă important în viața ei și în stare să-i asigure fericirea și bunăstarea. Orice femeie care vrea să fie tratată ca o Ileana Cosânzeana trebuie să știe să-și facă soțul să se simta asemenea lui Făt-Frumos!

Urmăriți dialogul dintre Estera și soțul ei:

„ În această a doua zi, împăratul a zis iarăși Esterei, pe când beau vin: „Care este cererea ta, împărăteasă Estero? Ea îți va fi

împlinită. Ce dorești? Chiar dacă ai cere jumătate din împărăție, o vei căpăta.“

Împărăteasa Estera a răspuns: „Dacă am căpătat trecere înaintea ta, împărate și dacă găsește cu cale împăratul, dă-mi viața: iată cererea mea; și scapă pe poporul meu: iată dorința mea!“ (Estera 7:2-3).

Femeia care încearcă să conducă casa în locul bărbatului ei este neînțeleaptă! Femeia care îl batjocorește pe bărbatul ei pentru că nu-și conduce casa cum se cuvine este neînțeleaptă! Femeia înțeleaptă este aceea care-și împinge prin civinte înțelepte și prin atitudini binevoitoare spre poziția și rolul pe care Dumnezeu i l-a destinat în tiparul vieții de familie!

Uitați-vă cum a reacționat Ahașveros la rugămintea Esterei. priviți zbuciumul lui lăuntric. Uitați-vă cum ieșe afară în curte ca să se gândească la ceea ce are de făcut. Priviți-l cum intră hotărât înapoi și cum sare să apere onoarea și viața femeii care-i era soție:

„Când s-a întors împăratul din grădina casei împărătești în odaia ospățului, a văzut pe Haman că se aruncase spre patul pe care era Estera și i-a zis: „Cum, să mai și silești pe împărăteasă, la mine, în casa împărătească?“ Cu au ieșit cuvintele acestea din gura împăratului, i-au și acoperit fața lui Haman“ (Estera 7:8).

Vorba dulce mult aduce! Vorba înțeleaptă aduce însă și mai mult. Una din cele mai frumoase ilustrații ale acestui adevăr este Abigail din Vechiul Testament. Ea răspunde tuturor acelor care se întrebă: Până unde trebuie să asculte o soție de soțul ei? Trebuie ea să-l cinstească și pe un soț care nu merită? Cât de mare poate fi „neascultarea“ unei soții în situațiile în care are de a face cu un soț ierșit din înțelepciunea unui bărbat destinat să aducă bunăstarea peste familia lui? Ce poate face o femeie înțeleaptă atunci când soțul ei pare că a „înebunit“?

Toate aceste întrebări au fost adevărate în situația lui Abigail. Soțul ei era un caz patologic cunoscut de toată lumea. Chiar și numele lui era „Nabal“, „nebun“. Ce poate face o femeie care ajunge soția unui astfel de soț?

Deși era îndreptățită în ochii multora să se bucure că ar putea să scape de el, Abigail n-o face. Urmăriți-o cum reacționează în fața amenințării care venea din partea lui David penste casa soțului ei:

„Unul din slujitorii lui Nabal a venit și a zis către Abigail, nevasta lui Nabal: „Iată că David a trimis din pustie niște soli să întrebe de sănătate pe stăpânul nostru și el s-a purtat rău cu ei. Și totuși oamenii aceștia au fost foarte buni cu noi; nu ne-au ocărât și nu ni s-a luat nimic, în tot timpul cât am fost cu ei în câmp. Ne-au fost zid și zi și noapte, în tot timpul cât am fost cu ei, la păscutul turmelor. Să știi acum și vezi ce ai de făcut, căci pierderea

stăpânului nostru și a întregii lui case este hotărâtă și el este așa de rău încât nimeni nu îndrăznește să-i vorbească.

Abigail a luat îndată două sute de pâini, două burdufuri cu vin, cinci oi pregătite, cinci măsuri de grâu prăjit, o sută de turte de stafide și două sute de legături de smochine. Le-a pus pe măgari, și a zis slujitorilor săi: „Luați-o înaintea mea și eu voi veni după voi. N-a spus nimic bărbatului ei Nabal. Ea a încălecat pe un măgar, a pogorât muntele pe un drum tufos și iată că David și oamenii lui se pogorau în fața ei, așa că i-a întâlnit. David zisese: „În zadar am păzit tot ce are omul acesta în pustie, de nu s-a luat nimic din tot ce are, căci mi-a întors rău pentru bine. Dumnezeu să pedepsească pe robul său David cu toată asprimea, dacă voi mai lăsa să rămână până la lumina zilei pe cineva de parte bărbătească din tot ce este al lui Nabal!“

Când a zărit Abigail pe David, s-a dat jos repede de pe măgar, a căzut cu fața la pământ înaintea lui David și s-a închinat până la pământ. Apoi, aruncându-se la picioarele lui, a zis:

„Eu sunt de vină, domnul meu! Îngăduie roabei tale să-ți vorbească la urechi și ascultă cuvintele roabei tale. Să nu-și pună domnul meu mintea cu omul acela rău, cu Nabal, căci, cum îi este numele, așa este și el; Nabal (Nebun) îi este numele și este plin de nebunie. Și eu, roaba ta, n-am văzut pe oamenii trimiși de domnul meu. Acum, domnul meu, viu este Domnul și viu este sufletul tău, că Domnul te-a oprit să verși sânge și să te ajuți cu mâna ta. Vrăjmașii tăi, cei ce vor răul domnului meu, să fie ca Nabal! Primește darul acesta pe care-l aduce roaba ta domnului meu și să se împartă oamenilor care merg după domnul meu.

Iartă, te rog, vina roabei tale, căci Domnul va face domnului meu o casă trainică; iartă, căci domnul meu poartă războaiele Domnului și niciodată nu va fi răutate în tine. Dacă se va ridica cineva care să te urmărească și să vrea să-ți ia viața, sufletul domnului meu va fi legat în mănunchiul celor vii la domnul, Dumnezeul tău și să arunce cu praștia sufletul vrăjmașilor tăi. Când va face Domnul domnului meu tot binele pe care ți l-a făgăduit și te va pune mai mare peste Israel, atunci nu va avea domnul meu nici muștrări de cuget și nici nu-l va durea inima că a vărsat sânge degeaba și că s-a răzbunat singur. Și când va face Domnul bine domnului meu, adu-ți aminte de roaba ta“ (2 Samuel 25).

Nu-i de mirare că David a știut să aprecieze o asemenea femeie:

„David a zis Abigailei: „Binecuvântat să fie Domnul, Dumnezeuul lui Israel, care te-a trimis astăzi înaintea mea! Binecuvântată să fie judecata ta și binecuvântată să fii tu ...“ (1 Samuel 25:32-33).

Cazul lui Abigail ne arată că există o formidabilă forță în fragilitatea feminină. O femeie știe și poate să-și pună slăbiciunea în slujba succesului. Când Nabal a murit, David și-a amintit de Abigail și și-a zis: O asemenea femeie nu trebuie pierdută. Ea știe cum să-și trateze bărbatul ei. Vreau să o am de nevastă.“

„David a trimis vorba Abigailei că vrea s-o ia de nevastă. Slujitorii lui David au ajuns la Abigail la Carmel și i-au vorbit așa: „David ne-a trimis la tine, ca să te ia de nevastă.“

Ea s-a sculat, s-a aruncat cu fața la pământ și a zis: „Iată, roaba ta se socotește ca o roabă, gata să spele picioarele slujitorilor domnului meu.“ Și îndată Abigail a plecat, călare pe un măgar și însoțită de cinci fete; a mers după solii lui David și i-a fost nevastă“ (1 Samuel 25:39-42).

Există oameni care se întrebă de ce s-a dat acestei cărți numele „Estera“ și nu „Mardoheu“. La urma urmei, Mardoheu a fost acela care a crescut-o și a educat-o pe Estera (Hadasa), Mardoheu a salvat viața împăratului Ahașveroș, Mardoheu a fost acela care a învățat-o pe Estera ce să facă în acel ceas de criză, Mardoheu a fost cinstit ca nimeni altul de împăratul Ahașveroș, Mardoheu a fost acela care a produs conflictul dintre Haman și iudei, Mardoheu a fost cel care a soluționat aparent imposibila situație a pogromului, Mardoheu a ajuns mare demnitar la curtea lui Ahașveroș și el „a scris aceste lucruri“ într-o poruncă destinată să facă din izbăvirea aceea o sărbătoare comemorativă perpetuă!

Cum de nu poartă această carte numele „Mardoheu“? De ce i s-a spus „Estera“, nume păgân, nici măcar „Hadasa“?

Poate că singurul răspuns este că Dumnezeu vrea să-i contrazică pe cei care-L învinuiesc de prejudiciu împotriva femeilor. Cartea este o dovadă a atitudinii lui Dumnezeu față de „jumătatea“ cea fragilă a creației umane. El nu L-a făcut numai „sexul slab“, ci și „cel frumos“ și mai ales „cel strict necesar“ și potrivit ca ajutor pentru bărbatul chemat să-i poarte chipul și asemănarea divină în contextul miraculos al creației universale.

Un parteneriat de 50%

Știu că acest subtitlu pare greu de justificat de poziția femeii în imperiul lui Ahașveroș. Aparențele însă, de cele mai multe ori, înșală. Începând cu Adam și Eva și terminând cu ultima pereche de oameni care va trăi pe față

pământului, intenția cu care Dumnezeu i-a așezat pe bărbat și pe femeie unul lângă altul este înscrisă în însăși natura umană. Gândiți-vă puțin la cuvintele adresate Esterei de aparent galantonului Ahașveroș:

„Ce ai tu, împărăteasă Estero și ce ceri? Chiar dacă ai cere jumătate din împărăție, îți voi da“ (Estera 5:3).

Oferta împăratului n-a fost o scăpare de moment. Ahașveroș a fost gata să o repete și la sfârșitul banchetului dat în cinstea lui:

„Și pe când beau vin, împăratul a zis Esterei: „Care este cererea ta? Ea îți va fi împlinită. Ce dorești? Chiar dacă ai cere jumătate din împărăție, o vei căpăta“ (Estera 5:6).

Aceleași cuvinte au fost rostite de împărat și la ospățul de a doua zi:

„În această a doua zi, împăratul a zis iarăși Esterei, pe când beau vin: „Care este cererea ta, împărăteasă Estero? Ea îți va fi împlinită. Ce dorești? Chiar dacă ai cere jumătate din împărăție, o vei căpăta“ (Estera 7:2).

Mărinimia lui Ahașveroș a mers până la „jumătate din împărăție“. Altfel spus, împăratul îi oferea împărătesei împărțirea autorității imperiale pe din două. Era un alt fel de a o asigura că o consideră o „coregentă“ a lui, o parteneră „de la egal la egal“ cu împăratul.

Fiecare bărbat, chiar și acela pe care-l teme o lume întreagă, trebuie să se supună ordinii instituite de Dumnezeu în economia familiei.

Un apel asemănător apare și în Noul Testament, în învățătura apostolului Pavel: „Bărbaților, purtați-vă și voi, la rândul vostru, cu înțelepciune cu nevestele voastre, dând cinste femeii ca unui vas mai slab, ca unele care vor moșteni împreună cu voi harul vieții, ca să nu fie împiedecate rugăciunile voastre“ (1 Petru 3:7).

Blestemul datorat căderii în păcat a așezat-o pe femeie într-o poziție de subordonare față de bărbat:

„Femeii i-a zis: „Voi mări foarte mult suferința și însărcinarea ta; cu durere vei naște copii și dorințele tale se vor ține după bărbatul tău, iar el va stăpâni peste tine“ (Gen. 3:16).

Aceasta nu înseamnă o diferență de valoare, ci doar una de poziție în modul de funcționare a familiei. Apostolul Pavel confirmă această realitate când ne spune „că bărbatul este capul femeii și că Dumnezeu este capul lui Hristos“ (1 Cor. 11:3). După cum Isus Christos este una cu Tatăl, intenția cu care a fost creată femeia a fost ca și ea să fie „una“ cu bărbatul. Această realitate este înscrisă în definiția femeii ca „un ajutor potrivit“ pentru bărbat.

Dacă până și un tiran absolut ca Ahașveroș și-a dat seama de poziția și valoarea soției lui, bărbații de azi ar face bine să-și prețuiască și ei cum se cuvine nevestele.

Date și informații ajutătoare

1. Contextul istoric: Ezra și Neemia, Hagai, Zaharia și Malcahi
2. Haremul
3. Horoscopul
4. Cosmogonia biblică

---

1. Contextul istoric: Ezra și Neemia

Vremurile grele, evenimentele care au schimbat lumea au scos la iveală mereu „oamenii providențiali“ care au fost mânați de un destin special și au avut un puternic și copleșitor sentiment al datoriei.

Perioada tulbure a robiei babiloniene și a reîntoarcerii evreilor în vatra Canaanului israelizat a scos la iveală o pleiadă de astfel de oameni. Famenul Daniel și prietenii lui în Babilon, Ezechiel între prinșii de război de la râul Chebar, împărăteasa Estera și sfetnicul Mardoheu în Susa, paharnicul împărătesc Neemia la Susa, Zorobabel și profeții Hagai și Zaharia în fruntea unui popor dezorientat și dezorganizat în Ierusalim au fost toți oameni ai datoriei. Ei au făcut „isprăvi mari“, nu neapărat pentru că au fost mai buni, mai mari, mai curajoși decât ceilalți, ci pentru simplul motiv că, atunci când au avut de ales, au acceptat să umble în „faptele bune pe care Dumnezeu le-a pregătit mai dinainte“ pentru ei. Aceiași aventură ne este oferită astăzi fiecăruia dintre noi.

Este evident că acest grup de oameni, Mardoheu, Estera, Ezra, Neemia, Zaharia și Malcahi, care au trăit vremea întoarcerii din exil pentru refacerea ființei naționale sunt toți la un loc și fiecare în parte „oameni providențiali“. Viața lor a fost afectată definitiv și definitiv de datoria carcia au trebuit să-i subordoneze totul, preocupări, pasiuni, timp, confort și chiar siguranța vieții. Ca și Estera, fiecare din acești oameni au fost rânduiți „pentru o vreme ca aceasta“.

Ezra, Neemia și Estera sunt cărțile renașterii națiunii iudaice. Cele trei cărți: Ezra, Neemia și Estera - încheie seria celor 17 cărți istorice care alcătuiesc prima secțiune a Vechiului Testament. Aceste trei cărți trebuie studiate împreună deoarece ele înregistrează lucrarea lui Dumnezeu cu poporul Israel după întoarcerea evreilor din robia Babiloniană. Ezra și Neemia se ocupă de „rămășița“ care s-a întors în Ierusalim și în Iudeia, iar Estera explică ce s-a întâmplat cu poporul care a preferat să rămână prin țările în care fuseseră duși. Pentru o mai bună înțelegere a acestor cărți care marchează sfârșitul cronicilor istorice este bine să citim și ultimele trei cărți din secțiunea cărților profetice: Hagai, Zaharia și Maleahi, căci ei au fost profeții ridicați de Dumnezeu în Israel în perioada de după robie.

Acțiunea cărții Estera nu poate fi înțeleasă corect decât în contextul dat de Ezra și Neemia. Iată de ce vom arunca câte o privire scurtă asupra fiecăreia.

Ezra - marele cărturar

Asemenea Esterei, Ezra este un om providențial prin care Dumnezeu îi izbăvește pe evrei. Dacă prin Estera, Iehova produce o izbăvire fizică a neamului, prin Ezra, El produce una spirituală. Ezra a fost și el un om al datoriei: misiunea lui a fost extreme de important pentru renașterea spirituală a poporului evreu reaşezat în tiparele străbune ca să-și poată împlini „datoria“ mesianică.

Titlul:

Dacă această carte ar fi fost numită nu după numele autorului ei, ci după conținutul pe care îl are, ea ar fi putut fi intitulată: „Cartea restaurării“, „Cartea repatrierii“ sau „Cronica rămășiței lui Iuda“. Dacă ar fi fost numită după numele eroilor ei principali, ar fi trebuit să i se spună: „Cartea lui Zorobabel și a lui Ezra“. Titlul ei este însă „Ezra“ și aceasta subliniază și mai mult rolul jucat de această extrordinară personalitate în lucrarea pe care Dumnezeu a făcut-o pentru reaşezarea Israelului în tiparul divin.

Autorul:

Ezra face parte din marele triumvirat al cărturarilor responsabili pentru scrierea Vechiului Testament sau „Talmudul“: Moise, Samuel și Ezra. Moise a pus laolaltă cărțile începutului, Samuel a cules și a adăugat la scrierile lui Moise cărțile nemului până în vremea monarhiei, iar Ezra a scris, a cules și a colectat cronicile necesare redobândirii identității de după vremea exilului

---

Babilonian. Moise, Samuel și Ezra sau începutul, mijlocul și sfârșitul cronicilor de istorie ale poporului evreu.

Despre Ezra se pot spune cuvintele rostite de Chesterton despre prietenul său Swift: „El a urât generația lui perversă destul ca să vrea să o schimbe, dar a și iubit-o suficient de mult ca să o vadă meritând această schimbare“.

Prin Talmud, tradiția evreiască îl consideră pe Ezra unul dintre cei mai proeminenți lideri din istoria lui Israel. Lui îi sunt atribuite cinci lucrări capitale pentru identitatea evreilor ca neam:

(1) „Sinagoga cea mare“, înființată de el în Babilon. Această școală rabinică era alcătuită dintr-un număr de 120 de membri, toți urmași ai profeților și întemeietorii ai grupării „cârturarilor“ care au păstrat și transmis apoi scrierile sfinte evreiești.

(2) Alcătuirea „canonului“ Vechi Testamental. Sub acest nume este descrisă „culegerea de Scripturi sfinte evreiești recunoscute de toți evreii ca având autoritate dumnezeiască“. Ezra le-a așezat pe toate în trei categorii distincte numindu-le: Legea, Profeții și Scrierile.

(3) Trecerea de la scrierea antică ebraică la scrierea evreiască cu caractere grafice asiriene;

(4) Alcătuirea Cronicilor ca un rezumat al istoriei evreiești și scrierea cărților Ezra și Neemia.

(5) Înființarea sinagogilor locale ca locuri în care poporul să citească și să învețe percepțele religiei evreiești.

Faptul că Ezra este socotit autorul cărților 1 și 2 Cronici, precum și a cărților Ezra și Neemia, nu înseamnă că el nu a folosit fragmente din scrierile altor autori sau că porțiunea autobiografică din cartea Neemia nu a fost scrisă de Neemia însuși.

Data:

Cartea se ocupă cu unul dintre cele mai importante evenimente din istoria Israelului: întoarcerea din robie. Această întoarcere nu s-a făcut într-o singură etapă, ci în mai multe. Tot așa și pentru consemnarea evenimentelor putem presupune că există mai multe date ale scrierii. Refacerea vieții religioase a Israelului a durat o perioadă de aproximativ o sută de ani. În acest interval de timp au existat două perioade mai mici de o excepțională importanță:

1. Cei 20 de ani (537-517 î.Ch.) scurși între darea decretului lui Ciresanul și până într-al șaselea an al domniei lui Dariu-medul, în care, sub conducerea lui Zorobabel ca guvernator și Iosua ca preot, poporul a rezidit Templul.

Pentru cunoașterea evenimentelor din această perioadă citiți Ezra 1-6, Zaharia și Hagai, ultimele două capitole din cartea 1 Cronici, primul capitol din cartea 2 Cronici, Psalmii 126 și 137, precum și referințele despre

împăratul persan Cir din cartea profetului Isaia (Isaia 44:23 până la 45:8).

2. Cei 25 de ani (458-433 î.Ch.) în care Neemia, ca guvernator, Ezra, ca preot au condus lucrarea de refacere a zidurilor Ierusalimului. În vremea aceea a activat profetul Maleahi.

În cartea Ezra ne întâlnim cu amândouă aceste perioade. În Neemia găsim numai cea de a doua perioadă.

Contextul istoric:

Evreii au fost duși în robie mai întâi de asirieni (1 Împ. 17) și apoi de babilonieni (2 Împ. 25). După 70 de ani de robie, împăratul persan Cir le-a dat dreptul de a se întoarce în țara lor. Babilonul căzuse între timp sub cucerirea medo-persanilor (Octombrie 539 î.Ch.). Cele zece seminții luate în robie de asirieni nu s-au mai întors în Israel.

În anul 537 î.Ch. s-au întors în Israel primii evrei veniți din robie. În anul 516 î.Ch. a fost încheiată reclădirea Templului. În anul 479 î.Ch. Estera a devenit împărăteasa Persiei. (Ca soție a lui Xerxes). În anul 458 î.Ch. Ezra a condus cel de al doilea convoi de evrei care s-au întors din robie. În anul 445 î.Ch. Neemia a reconstruit zidurile Ierusalimului.

Conținutul cărții:

Ezra ne aduce înaintea ochilor cel de al doilea „Exod” din istoria evreilor. Primul avusese loc în Egipt sub conducerea lui Moise. Cel de al doilea are loc acum din Babilon sub conducerea lui Ezra. Ca și Moise, Ezra este un om al cărții, cu o educație aleasă și destinat să alcătuiască culegerea de cărți sfinte ale neamului. Avem toate motivele să credem că la început, 1 și 2 Cronici, Ezra și Neemia au format o singură cronică. Evreii și creștinii din primele veacuri l-au considerat pe Ezra drept autor al acestor compilații.

Numărul celor întorși din Babilon cu ocazia plecării primului convoi a fost de aproximativ 50.000 de oameni. Este un număr relativ mic față de totalul evreilor care plecaseră în robie și cu mult mai mic decât numărul total al evreilor aflați în exil la aceea oră. Cei ce s-au întors au alcătuit într-adevăr numai o „rămășiță” „D”. Ceilalți au preferat să uite necazurile strămoșilor lor și s-au hotărât să rămână între neamurile printre care fuseseră strămutați. Se poate ca mulți dintre ei să fi reușit între timp să-și facă un rost și o situație materială prosperă. Perspectiva întoarcerii în sărăcia Israelului pentru a-i rezidi dărâmurile nu a părut prea atrăgătoare multora dintre ei. Întoarcerea celor 50.000 și faptele lor sunt descrise în primele 6 capitole ale cărții Ezra. Celelalte capitole, (7-10), descriu întoarcerea lui Ezra la Ierusalim și lucrarea lui de refacere și reformă spirituală a poporului.

Cuvinte cheie, teme caracteristice:

Întreaga carte gravitează în jurul declarației următoare: „Căci Ezra își pusese inima să adâncească și să împlinească Legea Domnului, și să învețe pe oameni în mijlocul lui Israel legile și poruncile“. (Ezra 7:10)

O altă problemă caracteristică este problema „divorțului“ de femeile străine.

Cu toată aversiunea lui Dumnezeu față de „despărțirea dintre soți“, finalul cărții lui Ezra ne prezintă un caz special în care o astfel de despărțire nu numai că este preferabilă, ci chiar obligatorie! De ce aceasta?

Mai întâi pentru că o astfel de unire cu femeii din alte popoare fusese categoric interzisă în Lege (Exod. 23:31-33; 34:12-16; Deut. 7:1-4).

În al doilea rând, pentru că unirea cu femeile străine a adus întotdeauna în Israel idolatria păgână. Problema pe care a avut-o Solomon este descrisă în 1 Împărați 11:1-8. Poporul care s-a întors acum din robie avea nevoie să evite căderea într-o idolatrie pentru care tocmai plățiseră atât de scump.

Mesajul cărții: Cartea lui Ezra este un tipar pentru mișcările de trezire spirituală. Conținutul ei ne arată 6 pași spre o stare după voia lui Dumnezeu:

1. Întoarcerea în țară (cap.1 și 2) - revenirea la străvechea vatră a credinței.
2. Reclădirea altarului (cap. 3:1-6 - reluarea unei vieți de rugăciune.
3. Reclădirea Templului (3:8-13) - reconsiderarea atitudinii față de Dumnezeu.
4. Înfruntarea dușmanilor (cap.4) - respingerea ispitelor și tentațiilor care ne-ar putea opri din drum.
5. Îndemn profetic (5:1-6:14) - supunerea față de autoritatea Cuvântului lui Dumnezeu.
6. Terminarea Templului (6:15-22) - perseve-rența în ascultarea și cinstirea Domnului.

O astfel de refacere spirituală trebuie să se producă din când în când în fiecare dintre noi. Ea este necesară mai ales atunci când creștinismul nostru s-a poticnit undeva în trecut și ajungem să ne dăm seama că trăim „robia“ sub apăsarea dușmanilor sufletului nostru. Din când în când este bine să se ridice câte un Pavel care să preia mesajul lui Ezra și să ne întrebe: „Oh, Galateni nechibzuiți! Cine v-a fermecat pe voi, înaintea ochilor căroră a fost zugrăvit Isus Christos ca răstignit?“ „Voi alergați bine; cine v-a tăiat calea ca să n-ascultați de adevăr?“ (Galat. 3:1; 5:7).

Mesajul despre Dumnezeu pe care îl găsim în această carte poate fi parafrizat cu un text din Ie-remia: „Căci Domnul nu leapădă pentru

totdeauna. Ci, când măhnește pe cineva, Se îndură iarăși de el, după îndurarea Lui cea mare“ (Plângerile lui Ieremia 3:31-32).

Neemia - paharnicul de la Susa

Neemia este tot un om „aflat la datoric“, ca paharnic în slujba împăratului Babilonian. Un paharnic era un om de mare încredere și trebuia să-și facă bine datoria. Neemia a riscat însă să apară trist înaintea împăratului (putând fi pedepsit aspru și scos din slujbă pentru aceasta) pentru că a simțit o chemare „mai înaltă“. Dumnezeu l-a cheamat să plece din confortul de la palat și să se îngrijească de soarta evreilor aflați la Ierusalim. Aceasta „datoric“ l-a făcut să stea departe de palatul din capital imperială și să-și identifice soarta cu viața celor din Ierusalim, să obosească supraveghind procesul de reconstruire a zidurilor și să-și riște chiar viața în înfruntarea cu Tobia și Sambalat, dușmanii poporului său. A fost o „datoric“ de care paharnicul s-a achitat cu brio.

Misiunea lui Neemia a primit sprijin din parte a doi profeți: Zaharia și Hagai, care au fost trimiși de Dumnezeu să le aducă evreilor aminte de prioritatea datoriei lor față de Dumnezeu, în detrimentul preocupărilor pentru propria lor propășire.

Exilul babilonian a semnat actul de deces al limbii ebraice vechi. Poporul născut în robie vorbea limba aramaică. De aici s-au tras o seamă de dificultăți legate de educația religioasă. Cu unele dintre ele ne vom întâlni în cartea Neemia.

Titlul:

Neemia a fost unul dintre evreii rămași în „diaspora“ (răspândire) atunci când împăratul Cir a dat evreilor decretul de întoarcere în țara promisă. El a ocupat funcția de paharnic al împăratului Artaxerxes, o poziție de onoare și de mare influență asupra deciziilor imperiale. Acest Artaxerxes a avut-o ca mamă vitregă pe Estera, prințesa iudeică, care trăia fără îndoială în perioada de timp acoperită de această carte. Probabil că influența ei l-a ajutat pe Neemia să ocupe această funcție înaltă în ierarhia de la curtea împărătească.

Autorul:

Fără nici o îndoială că părțile scrise la persoana I-a sunt scrise de Neemia însuși. (De la cap. 1 la 7 și de la 12:27 la 13:31 care marchează sfârșitul

cărții). Restul poate fi ușor contribuția cărturarului Ezra, așa cum am arătat deja în introducerea făcută la cartea care-i poartă numele.

Data:

Aproximativ 430 î.Ch. Prima venire a lui Neemia la Ierusalim „în luna Nisan, anul al douăzecișecilea al împăratului Artaxerxe“, a fost stabilită de Societatea Astronomică Britanică, ca 14 Martie 445 î.Ch. A doua venire a lui Neemia la Ierusalim a avut loc în „al treizeci și doilea an al împăratului Artaxerxe“, ceea ce înseamnă anul 432 î.Ch.

Contextul istoric:

Așa cum am arătat, Neemia a sosit pentru prima dată la Ierusalim în anul 445 î.Ch. „Rămășița“ iudeilor întorși din robie se afla deja în țară de aproximativ 90 de ani. Zorobabel și generația lui muriseră între timp. În cei 90 de ani de viață în Israel, evreii reconstruiseră Templul, e drept cu dimensiuni mult mai mici și mai modeste decât fosta construcție ridicată de Solomon. Întreaga lucrare durase numai patru ani, patru luni și zece zile (Hagai 1:15; Ezra 6:15).

După alți 60 de ani a venit la Ierusalim și Ezra însoțit de 2.000-3.000 de oameni (Ezra 8:1-14). Condițiile morale și spirituale în care trăiau evreii erau de plâns. Mai marii poporului, preoții, leviții și mulți din popor contractaseră căsătorii mixte cu femei din neamurile idolatre din jur. Chiar dacă nu a produs o întoarcere totală spre idolatrie, această condiție încuraja practicarea ei pe teritoriul Israelului. Mai mult, stricarea purității neamului punea în pericol însăși existența și rolul lui distinct în istorie. Nu este de mirare că Ezra s-a umplut de consternare și de mânie (Ezra 9:3-15).

După alți 12 ani, s-a întors la Ierusalim Neemia. Zidurile cetății erau încă în ruină, iar poporul fără viziune și fără vlagă, departe de strălucirea care ar fi trebuit să-i încununeze destinul mesianic.

Conținutul cărții:

Obiectivul vizitei lui Neemia a fost rezidirea zidurilor Ierusalimului. Am văzut cum cartea lui Ezra a fost împărțită în două secțiuni majore: refacerea Templului și refacerea vieții de închinăciune. Cartea lui Neemia se împarte similar în: refacerea zidurilor cetății (Neemia 1-4) și restaurarea poporului în ascultare și împlinire a Legii (Neemia 7-13). Cărturarul Ezra a fost ajutorul lui Neemia în lucrarea de explicare a Legii către popor (Neemia 8:1-18).

Mesajul cărții:

Neemia este un exemplu de dedicație și dăruire. El a fost gata să lase prestigiul și confortul de la curtea împăratului Artaxerxe pentru a participa

la reconstrucția materială și la restaurarea religioasă a poporului său. Neemia a realizat o lucrare monumentală într-un interval record de timp. Acest om a fost un geniu al administrației și organizării. Un studiu al metodelor folosite de el este un izvor de inspirație pentru conducătorii din toate timpurile. El a fost un om al rugăciunii, al credinței, al curajului și al acțiunii. Comentând viața lui Neemia am putea spune: „Doamne, fă-ne spirituali în întregime, dar lasă-ne plini de naturalețe și mai ales de spirit practic!“

Hagai

Titlul:

„Hagai“ este o prescurtare a lui „Hagaiah“ și se poate traduce prin „sărbătoarea Domnului“.

Autorul:

Numele lui Hagai apare de 9 ori în textul cărții (Hagai 1:1, 3, 12, 13; 2:1, 10, 13, 14, 20). Când este menționat în altă carte a Biblicii (Ezra 5:1; 6:14) Hagai apare profetind alături de Zaharia, încercând să trezească entuziasmul evreilor pentru rezidirea Templului din Ierusalim.

Data:

Profetul și-a rostit mesajele într-un interval de numai 4 luni, între 1 Septembrie și 24 Decembrie 520 î.Ch., la 15 ani după decretul dat de împăratul persan Cîr, prin care s-a îngăduit evreilor să se reîntoarcă în țara lor și să-și reclădească Templul.

Contextul istoric:

Hagai, Zaharia și Maleahi sunt cei 3 profeți care au fost ridicați de Dumnezeu între evrei după revenirea din robia babiloniană. Cărțile lor trebuie citite pe fondul evenimentelor istorice din Ezra, Neemia și Estera. Întorși din robie, evreii zăboveau să reconstruiască templul. Hagai și Zaharia au fost crainicii reînceperii lucrărilor.

Conținutul cărții:

Mesajul profetic rostit de Hagai a constat într-o serie de 4 cuvântări. Conținutul lor a alternat între mustrare (primul și al treilea) și încurajare (al doilea și al patrulea). Poporul ajunsese mai preocupat cu înfrumusețarea caselor proprii decât de refacerea casei Domnului. Această delăsare în problemele religioase n-a fost ușor de vindecat. Hagai a profetizat numai 4 luni, dar Dumnezeu l-a ridicat apoi pe Zaharia care a profetizat timp de 3 ani de zile. După ei, Dumnezeu a continuat să mustre și să îndemne poporul prin Maleahi.

Mesajul proorocului Hagai este o chemare la o reșezare a priorităților în ierarhia stabilită de Dumnezeu. El avertizează poporul de pericolul neglijenței în slujirea Domnului. Hagai le arată evreilor că atâta timp cât ei nu se vor angaja să-L slujească pe Domnul, Dumnezeu le va încurca treburile și le va opri binecuvântarea: „Uitați-vă cu băgare de seamă la căile voastre! Vă așteptați la mult, și iată că ați avut puțin; l-ați adus acasă, dar Eu l-am suflat. Pentru ce? zice Domnul oștirilor. Din pricina Casei Mele, care stă dărâmată, pe când fiecare din voi aleargă pentru casa lui“ (1:7,9).

Cuvinte cheie, teme caracteristice:

Cartea lui Hagai marchează o piatră de hotar în istoria lui Israel. Rezidirea Templului nu s-a făcut oricând. Data fusese aleasă de Dumnezeu din veșnicie. Acesta a fost motivul pentru care, tocmai atunci, Domnul a trezit duhul lui Zorobabel prin lucrarea lui Hagai și a lui Zaharia. Se împliniseră cei 70 de ani de „pustiire“ rânduți de Dumnezeu asupra Ierusalimului și asupra Templului. Ieremia anunțase că: „Țara aceasta va fi o paragină, un pustiu, și neamurile acestea vor fi supuse împăratului Babilonului timp de 70 de ani“ (Ier. 25:11). La încheierea acestei perioade, îngerul din cartea profetului Zaharia întreabă: „Doamne al oștirilor, până când nu vei avea milă de Ierusalim și de cetățile lui Iuda, pe care Te-ai mâniat în acești șapte zeci de ani?“ (Zah. 1:12). Profetul Hagai este cel trimis să anunțe celor din Ierusalim răspunsul Domnului: „Din ziua aceasta, Îmi voi da binecuvântarea Mea“ (Hagai 2:19).

Mesajul cărții:

Întreaga carte este o ilustrație pentru cuvintele Domnului Isus Christos din Matei 6:33: „Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui, și toate celelalte lucruri vi se vor da pe deasupra“.

Zaharia

Titlul:

Cartea poartă numele autorului ei. „Zekar-Iah“ se traduce prin: „Dumnezeu își aduce aminte“, nume providențial pentru cel ce anunță vremuri de binecuvântare a Israelului.

Autorul:

Zaharia este un nume dat copiilor născuți la bătrânețe. În textul Scripturii ne întâlnim cu nu mai puțin de 29 de personaje care au purtat această numire. Profetul Zaharia a fost „fiul lui Berechia, fiul lui Ido“ (Zah. 1:1). Ca și predecesorii săi, Ieremia și Ezechiel, Zaharia a aparținut neamului preoțesc (Ezra 5:1; 6:14; Neemia 12:4,16). El a fost născut în Babilon și, când împăratul Cir a dat decretul reîntoarcerii, a venit împreună cu bunicul său înapoi în Palestina. A fost chemat de Dumnezeu la slujba profeției încă de tânăr (Zah. 2:4) și a activat la început împreună cu mai vârstnicul Hagai (Ezra 5:1; 6:14). Lucrarea lui s-a întins pe o perioadă de 3 ani de zile. Domnul Isus ne spune în Matei 23:35 că Zaharia a fost „omorât între Templu și altar“, sfârșind la fel ca un alt purtător al aceluiași nume (2 Cron. 24:20-21).

Data:

Împreună cu Zorobabel, căpetenia poporului, Iosua, marele preot și Hagai profetul, Zaharia a fost folosit de Dumnezeu în Ierusalim începând cu anul 520 î.Ch.

Contextul istoric:

Ca și Hagai, Zaharia este un profet al reconstrucției. El este ridicat de Dumnezeu să vorbească evreilor care se întorseseră în Palestina după cei 70 de ani petrecuți în robia Babiloniană. Hagai a avut un mesaj aspru și critic; prin Zaharia, Dumnezeu a lucrat altfel. Mesajul lui Zaharia a trecut repede peste neajunsurile prezentului descoperindu-le viitorul strălucit care îi așteaptă. Zaharia este un vestitor al slavei și al lucrărilor lui Mesia.

Conținutul cărții:

Deși este mult mai scurtă, cartea lui Zaharia poate fi așezată alături de profețiile lui Isaia, Daniel și Ezechiel în ceea ce privește bogăția de informații asupra „vremurilor viitoare“. Împreună, aceste patru cărți sunt corespondentul Apocalipsei din Noul Testament.

Pentru a descrie planurile viitoare pe care le-a făcut Dumnezeu cu poporul ales, Zaharia a folosit o serie de opt vedenii, patru predici și două rostiri profetice. Primele 8 capitole ale cărții au fost scrise ca o încurajare a poporului în lucrarea de rezidire a Templului. Ultimele 6 capitole au fost adăugate după terminarea reconstrucției Templului și vestesc lucrarea lui Dumnezeu prin Mesia. Mesajul din cartea lui Zaharia trece de la stăpânirea popoarelor străine la stăpânirea lui Mesia, de la pedeapsă la vremuri de pace și de la nelegiure la trăirea în sfințenia prezenței Domnului.

Cuvinte cheie, teme caracteristice:

În cartea lui Zaharia există o prezentare extraordinar de amănunțită a lucrării lui Mesia:

- Christos, „Odrasla“ - 3:8
- Christos, „Robul Domnului“ - 3:8
- Intrarea în Ierusalim călare pe măgăruș - 9:9
- Christos, „Păstorul cel bun“ - 9:16; 11:11
- Christos, păstorul lovit cu oile risipite - 13:7
- Christos, vândut pe 30 de arginți, 11:12-13
- Christos cu mâinile străpunse - 12:10
- Christos, Mântuitorul - 12:10; 13:1
- Christos, rănit în casa celor ce-L iubeau - 13:6
- Christos, revenirea pe muntele Măslinilor - 14:3-8
- Christos, încoronat la a doua venire - 14

Mesajul cărții:

În afară de confirmarea lui Isus din Nazaret ca Mesia prin împlinirea profețiilor sale, Zaharia ne oferă și o lecție de spiritualitate în textul din capitolul 7. O delegație venită din partea oamenilor din Betel îl întrebase dacă ritualurile sărbătorești de altădată trebuie reluate. Răspunsul dat atunci de Zaharia este o lecție care nu și-a pierdut nici astăzi valabilitatea: sărbătorile fără suportul unei vieți de ascultare față de Domnul nu au nici o valoare înaintea Lui.

Maleahi

Titlul:

„Maleahi“ este un derivat de la „Mal-ac-Iah“ care se poate traduce prin „Mesagerul lui Iehova“.

Autorul:

Profetul Maleahi a fost ridicat de Dumnezeu în Israel la puțin timp după activitatea desfășurată în Ierusalim de Neemia. Personalitatea și familia profetului sunt complet necunoscute.

Data:

După revenirea evreilor în Ierusalim, la un timp suficient de îndelungat după activitatea lui Neemia pentru ca poporul să o fi luat iarăși pe căi greșite. Zelul preoților și al poporului se stinsese. Activitatea religioasă căzuse iarăși pradă formalismului (Mal. 3:14) și acesta incomplet și neconform Legii (Mal. 1:14). Ultima dată cunoscută despre activitatea lui Neemia în Ierusalim a fost anul 430 î.Ch. așa că trebuie să plasăm misiunea lui Maleahi la puțin timp după această dată, probabil între anii 420- 397 î.Ch.

Contextul istoric:

Problemele din vremea lui Maleahi seamănă foarte mult cu cele întâlnite de Neemia în activitatea lui: o preoție coruptă (Mal. 1:6; Neemia 13:1-9), neglijarea dărniceii către casa Domnului (Mal. 3:7; Neemia 13:10-13) și căsătorii încheiate cu femei din afara Israelului (Mal. 2:10-16; Neemia 13:23-28).

Conținutul cărții:

Scrisă în forma unui dialog între Dumnezeu și evrei, cartea lui Maleahi este un „apel“ insistent la pocăință și la întoarcerea la Domnul. Profeția se împarte simetric în două părți: în primele capitole apelul la pocăință este motivat de starea prezentă a poporului, iar în ultimele de venirea „zilei Domnului“.

Cuvinte cheie, teme caracteristice:

Cartea este un manifest împotriva îndepărtării de Dumnezeu. Textul ei poate fi folosit foarte bine pentru a-i trezi pe cei care s-au „răcit“ în sentimentele lor față de Domnul. Punctul culminant al profeției este Maleahi 3:1,2: „Iată voi trimite pe solul Meu; el va pregăti calea înaintea Mea. Și deodată va intra în Templul Său Domnul pe care-L căutați: Solul legământului pe care-L doriți; ... Cine va putea să sufere însă ziua venirii Lui? Cine va rămânea în picioare când Se va arăta El?“

Maleahi întinde mâna peste aproximativ patru sute de ani și leagă Vechiul Testament de Noul Testament prin vestirea lucrărilor lui Ioan Botezătorul și ale Domnului Isus. șșșLui Maleahi, numirea de „mesager al lui Iehova“ i s-a potrivit de minune, dar tot la fel de bine prin „sol al Domnului“ poate fi

subînțele Ioan Botezătorul și chiar Domnul Isus.

Se cuvine să subliniem câteva lucruri care-l fac pe Maleahi omul care încheie canonul Vechiului Testament:

1. Cartea lui se încheie cu un cuvânt semnificativ pentru starea în care a ajuns poporul sub administrația Legii Mozaice: „blestem“ (Mal. 4:6). Neascultarea evreilor a atras asupra lor dezlănțuirea pedepsei. Trebuia ca Cineva să vină și să înlătore acest blestem care apăsa greu asupra poporului.

2. Profeția lui Maleahi anunță venirea Domnului Isus (Mal. 3:1-3). El este Cel ce „s-a făcut blestem pentru noi“ lăsându-Se atârnat în locul nostru pe lemnul crucii.

3. Maleahi publică un avertisment pentru toți cei ce așteaptă ziua Domnului. Există pericolul așteptării Domnului într-o atitudine greșită. Scepticismul, indiferența și formalismul sunt semnele ei caracteristice.

4. Maleahi anunță preocuparea lui Dumnezeu pentru cei care nu-L uită (Mal. 3:15-18). „O carte de aducere aminte a fost scrisă înaintea Lui, pentru cei ce se tem de Domnul, și cinstesc Numele Lui“.

Cartea lui Maleahi se încheie într-o atmosferă de neglijență și necinstire a N numelui lui Dumnezeu. Doar membrii unei „rămășițe“ mai vorbesc unul cu altul șoptind încet: „Știi că El vine?“ „Da, știu!“ Dumnezeu nu-i uită pe aceștia și-i notează pentru binecuvântarea lor veșnică.

Haremul

Haremul - complicații complice cu păcatul

Cine a spus că pedeapsa pentru poligamie este „două soacre“?

Lăsând gluma la o parte, trebuie să spunem că transformarea femeii dintr-un „ajutor potrivit“ într-un obiect de plăcere“ a fost și este una din cele mai degradante consecințe ale căderii oamenilor din condițiile și calitatea paradisiului. Păcatul a produs tot felul de complicații și de suferințe, iar poziția și statutul femeii în societate este numai una dintre ele. De la blestemul pronunțat de Dumnezeu asupra lui Eva și până la sfâșietoarea practică a divorțului de pe vremea Domnului Isus, femeile culeg fructele amare ale neascultării. Nu este cazul să dăm vina pe Dumnezeu pentru ceea ce vedem în jur. Realitatea aceasta nu este „opera“ lui, ci a noastră și a diavolului care ne-a atras în sfera lui de influență. Cei care au încercat să-L prindă la colț pe Domnul Isus cu întrebarea despre consecințele eterne ale divorțului și recăsătoririi au primit drept răspuns o mustrare aspră:

„Au venit la El Fariseii; și, ca să-L ispitească, L-au întrebat dacă este îngăduit unui bărbat să-și lase nevasta. Drept răspuns, El le-a zis: „Ce v-a poruncit Moise?“

„Moise“, au zis ei, „a dat voie ca bărbatul să scrie o carte de despărțire și s-o lase“. Isus le-a zis: „Din pricina împietririi inimii voastre v-a scris Moise porunca aceasta. Dar de la începutul lumii, Dumnezeu i-a făcut parte bărbătească și parte femeiască. De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va lipi de nevastă-sa. Și cei doi vor fi un singur trup. Așa că nu mai sunt doi, ci sunt un singur trup. Deci, ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă“ (Marcu 10:2-9).

Divorțul, homosexualitatea și poligamia n-au fost rânduite de Dumnezeu, ci rezultate ale căderii în păcat. Biblia ne spune că poligamia a început foarte repede după cădere:

„Lameh și-a luat două neveste: numele uncea era Ada, și numele celeilalte era Bila“ (Geneza 4:19).

Din mulțimea decăzută, Dumnezeu l-a ales pe Noe și apoi pe Avram din famili care, cel puțin aparent, practica monogamia (Gen. 7:13; 11:29).

Mergând apoi pe linia mesianică, primul poligam a fost neascultătorul

Esau:

„La vârsta de patruzeci de ani, Esau a luat de neveste pe Iudita, fata Hetitului Beerî, și pe Basmat, fata Hetitului Elon“ (Geneza 26:34).

Iacov a devenit poligam din cauza violenței socrului său, idolatrul Laban (Gen. 29-30), dar până și Laban s-a pronunțat împotriva unei poligamii deșănțate:

„Dacă vei asupri pe fetele mele, și dacă vei mai lua și alte neveste afară de fetele mele, ia bine seama că nu un om va fi cu noi, ci Dumnezeu va fi martor între mine și tine“ (Geneza 31:50).

Când a stabilit „drepturile și privilegiile celui care va fi împărat în Israel, Dumnezeu a interzis în mod expres poligamia:

„Să n-aibă un mare număr de neveste, ca să nu i se abată inima; și să nu strângă mari grămezi de argint și aur“ (Deuteronomul 17:17).

Totuși, posibilitatea ca evreeii să practice poligamia a fost cunoscută de Dumnezeu care a căutat măcar să-i minimalizeze relele (Deut. 21:15-17).

Dorința de a stabili Îdinastiile puternice, după moda împăraților din celelalte țări i-a făcut pe unii din conducătorii evrei să aibe „haremurî“. Priul despre care citim aceasta a fost Ghedeon:

„Ghedeon a avut șaptezeci de fii ieșiți din el, căci a avut mai multe neveste“ (Judecători 8:30).

Împăratul David a avut deasemenea un „harem“ alcătuit din șapte neveste cu care a avut cincisprezece băieți, „afară de fiii țiitoarelor“ (I Cronici 3:1-9).

Probabil că cel mai numeros harem din istoria Israelului l-a avut Solomon. Despre aceasta putem citi în mărturia lui personală din cartea Ecclesiastul. Fiul lui David a încălcat flagrant prevederile legii date de Dumnezeu pentru împărat:

„Mi-am strâns argint și aur, și bogății ca de împărați și țări. Mi-am adus cântăreți și cântărețe, și desfătarea fiilor oamenilor: o mulțime de femei“ (Ecles. 2:8). Experiența lui Solomon cu haremul n-a fost un izvor de prea mare bucurie. Amărăciunea concluziilor lui confirmă, dacă mai era nevoie, că Dumnezeu a avut dreptate când n-a hotărât ca omul să trăiască în poligamic:

„M-am apucat și am cercetat toate lucrurile, cu gând să înțeleg, să adâncesc, și să caut înțelepciunea și rostul lucrurilor, și să pricep nebunia răutății și rătăcirea prostiei. ^ai am găsit că mai amară decât moartea este femeia, a cărei inimă este o cursă și un laț, și ale

cărei mâini sunt niște lanțuri; cel plăcut lui Dumnezeu scapă de ea, dar cel păcătos este prins de ea. Iată ce am găsit, zice Ecclesiastul, cercetând lucrurile unul câte unul, ca să le pătrund rostul; iată ce-mi caută și acum sufletul și n-am găsit. Din o mică am găsit un om: dar o femeie n-am găsit în toate acestea“ (Ecles. 7:25-28).

Influența femeilor din harem și dorința lui de a le fi fiicăreia pe plac l-au făcut pe Solomon să se îndepărteze de Dumnezeu și să ducă Israelul în rătăcire:

„Împăratul Solomon a iubit multe femei străine, afară de fata lui Faraon; Moabite, Amonite, Edomite, Sidoniene, Hetite, care făceau parte din neamurile despre care Domnul zisese copiilor lui Israel: ÎSă nu intrați la ele, și nici ele să nu intre la voi, căci v-ar întoarce negreșit inimile înspre dumnezeii lor. De aceste neamuri s-a alipit Solomon, târât de iubire. A avut de neveste șapte sute de crăieșe împărățești și trei sute de țitoare; și nevestele i-au abătut inima. Când a îmbătrânit Solomon, nevestele i-au plecat inima spre alți dumnezei; și inima nu i-a fost în totul a Domnului, Dumnezeului său, cum fusese inima tatălui său David. Solomon s-a dus după Astartea, zeița Sidonienilor, și după Milcom, urâciunea Amoniților. ⁴¹ Solomon a făcut ce este rău înaintea Domnului, și n-a urmat în totul pe Domnul, ca tatăl său David. Atunci Solomon a zidit pe muntele din fața Ierusalimului un loc înalt pentru Chemoș, urâciunea Moabului, pentru Moloc, urâciunea fiilor lui Amon. Așa a făcut pentru toate nevestele lui străine, care aduceau tămâie și jertfe dumnezeilor lor. Domnul S-a mâniat pe Solomon, pentru că își abătuse inima de la Domnul, Dumnezeul lui Israel, care i Se arătase de două ori. În privința aceasta îi spusese să nu meargă după alți dumnezei; dar Solomon n-a păzit poruncile Domnului. ⁴² Domnul a zis lui Solomon: ÎFiindcă ai făcut așa, și n-ai păzit legământul Meu și legile Mele pe care ți le-am dat, voi rupe împărăția de la tine și o voi da slujitorului tău. Numai, nu voi face lucrul acesta în timpul vieții tale, pentru tatăl tău David. Ci din mâna fiului tău o voi rupe. Nu voi rupe însă toată împărăția, voi lăsa o seminție fiului tău din pricina robului Meu David, și din pricina Ierusalimului, pe care l-am ales“ (1 Regi 11:1-13).

Cartea Esterei ne dă posibilitatea să vizităm curtea unui satrap oriental și să vedem cu era practica alcătuirii „haremurilor“. Pentru plasarea acestei situații în contextul istoric, iată câteva alte date despre existența „haremului“ la diferitele alte popoare.

Haremul - inchisoarea femeilor favorite

Chiar daca este cel mai adesea asociat societatilor medievale arabe, care i-au dat de altfel si denumirea („harim“, in limba araba, inseamna „locul interzis“), haremul reprezinta un fenomen social larg raspandit in Asia, marturii despre existenta unor asemenea palate ale placerilor provenind din China si India antica. In India, ele se numeau purdah sau zenana, in vechea Persie, andarun. Se spune ca regele hindus Tamba din Banaras (secolul VI i. Chr.) ar fi avut un harem cu 16.000 de femei – o cifra desigur exagerata, dar care ne da o idee despre importanta acordata acestei institutii. Peste aceasta armata de femei era stapana favorita regelui, frumoasa Sussondi, care il cucerise pe acesta, spune legenda, prin talentul ei la aruncatul zarurilor... Regii persi aveau si ei haremuri cu sute de fete si devenise o traditie ca, dupa o expeditie de prada, satrapii sa trimita suveranilor cele mai frumoase femei capturate.

Atunci când auzim cuvântul harem, imaginatia ne poarta imediat catre tarâmurile exotice, catre palate fabuloase, desprinse parca din „Îo mie si una de nopti“, catre frumoase diafane, cu trupurile invaluite in valuri stravezii si cu chipurile ascunse privirii muritorilor de rând, lasând sa se vada doar ochii migdalati... Adevarul este insa mai putin romantic decât aceasta imagine languroasa, intrucât de-a lungul vremii haremurile au reprezentat locuri unde s-au tesut cele mai mârsave intrigi si s-au comis cele mai groaznice crime. O istorie a acestor stabilimente fascinante si in egala masura terifiante ne-am propus sa va infatisam in rândurile ce urmeaza...

Saracii eunuci bogati ...

Desigur, cele mai cunoscute haremuri au apartinut sultanilor turci, iar aceasta institutie, care de multe ori a dictat politica unui intreg imperiu, nu va dispare decat in 1909, odata cu abdicarea ultimului sultan, Abdul al-Hamid al II – lea. La ora actuala, oricat ar parea de curios, exista inca haremuri in unele tari arabe, dat fiind faptul ca religia islamica permite barbatilor sa aiba mai multe femei, functie de avere. Va imaginati, asadar, de ce „colectii“ pot dispune bogatii seici petrolisti ai Arabiei...

Haremul sultanilor turci adapostea sute de femei, dintre care multe nici nu ajungeau vreodata sa treaca prin patul stapanului, mucezind pana la batranete dincolo de zidurile intangibile ale palatului imperial. Toate erau sub supravegherea stricta a mamei sultanului, care alegea ea insasi favoritele pentru fiul sau, dintre cele mai frumoase si mai distinse tinere din harem, si a eunucilor. Acestia erau barbati care devenisera impotenti prin mutilarea sau indepartarea totala a organelor genitale externe. De obicei, lor li se taiau,

inca din copilarie, testiculele, dar initial, in antichitate, solutia adoptata era una mult mai radicala: copiilor de sex masculin destinati sa devina eunuci nu li se mai dadea voie sa bea apa trei zile, apoi li se retezau, cu un brici ascutit, toate organele sexuale, legate cu o sfoara. Pentru a nu se infecta, rana era arsa cu fierul rosu si deasupra se presara cenusa. Timp de alte cateva zile, li se umezeau doar buzele cu apa, apoi, cand rana de sub pantece prindea coaja, li se administrau mari cantitati de apa. In cele din urma, lichidul venit pe tractul urinar reusea sa „sparga“ coaja, intr-un loc, si de atunci inainte, bietii oameni urinau doar pe acolo... Putinii care rezistau acestui tratament – mortalitatea era de aproape 90% – intrau in slujba suveranilor.

Ultimul eunuc al ultimului imparat

Desi sunt asociati haremurilor orientale, eunucii au cunoscut gloria mai intai in societatea romana si cea bizantina (termenul eunuchos este de origine greaca si inseamna „pazitorii camerei de culcare“). Intr-adevar, in Roma imperiala, eunucii aveau ca sarcina paza imparatului si a sotiei acestuia, precum si educatia tinerelor lor odrasle. Si in China, unde eunucii au o traditie milenara, ei erau insarcinati cu supravegherea femeilor din casa imperiala. Interesant e faptul ca multi eunuci proveneau din familii nobile, care vedeau in castrarea fiilor lor o cale de a-si sluji imparatul. Privati de placerile sexuale, eunucii agoniseau averi uriase si deseori deveneau mai puternici decat stapanii lor. In secolul XVII, bunaoara, eunucul Şei Zhongxian a condus efectiv China, inchizandu-l pe imparat in harem! Un alt eunuc, Zheng He, a devenit amiral, descoperind se pare America inaintea lui Columb. Sun Yaoting, ultimul eunuc chinez a murit in 1996, la venerabila etate de 94 de ani, dupa ce-l slujise cu credinta pe ultimul imparat, Pu Yi....

Organizare si diversificare

Revenind la harem, sa spunem ca, in afara sotiiilor si concubinelor suveranului, ori a eunucilor, el mai gazduia si fiii naturali ai sultanilor, ce nu implinisera inca varsta maturitatii. De altfel, acesta era si scopul haremului: sa ofere cat mai multi potentiali urmasi la tron, intr-o perioada cand nivelul mortalitatii infantile era foarte crescut. Organizarea era exemplara si regulile respectate cu strictete. Imparatii chinezi dispuneau de o sotie principala – care purta titlul oficial de imparatesa, trei prime-concubine, noua sotii de rang secund, 27 concubine de rangul trei si 81 de ranguri mai mici, in total 121 de femei aflate permanent la dispozitia lor. Sultanii turci aveau, de obicei, 300 de femei, iar gradele erau in ordine inversa decat la chinezi: cele de rangul unul erau doar slujnice, cele de rangul doi se culcasera o singura data cu stapanul, cele de rangul trei treceau frecvent prin patul acestuia si in sfar-

sit, cele de rangul patru erau considerate „favorite“, ele daruindu-i sultanului copii. Desigur, dintre acestea cea mai apreciata era cea care ii oferea suveranului primul nascut de stirpe barbatesca. Daca micutul devenea candva, la randul sau, sultan, mama lui era numita sultana „validă“, primind puteri discreționare asupra intregului harem.

Odalisecele au inventat jocul de carti

Spre deosebire de femeile din haremurile turcesti, care puteau fi si sclave sau prizoniere de razboi, imparatii chinezi nu acceptau decat fete de rang inalt, provenite din randurile aristocratiei si beneficiind de o educatie fara

cusur. Femeile sultanilor primeau aceasta educatie abia in harem, ele avand dascali eunuci care le invatau sa scrie, sa citeasca, sa cante la instrumente muzicale, si fiind initiate in arta placerilor de catre concubinele mai experimentate, in asa fel incat sa stie cum sa trezeasca simturile sultanului. Ca o anecdota, sa adaugam ca tot femeile din harem au fost cele care au inventat jocul de carti, probabil din plictiseala... Femeile care ii daruiau fii sultanului aveau un statut social foarte ridicat. Ele primeau

propriile apartamente, erau inconjurate de armate intregi de servitoare si eunuci si adunau averi fabuloase. La turci, ca si la chinezi, sultanul isi alegea partenerile nu vazandu-le direct, ci admirand tablourile acestora, pictate de artistii de la curte. Abia dupa ce parcurgea o intreaga asemenea „expoziție“, sultanul era in masura sa decida daca o femeie merita sau nu sa fie aleasa...

Recorduri incredibile

Printre cele mai numeroase hareme atestate ca atare un loc fruntas il ocupa cel al seicului arab Ghiyas-ud-Din Khilji, care a domnit in secolul XV. Pana la varsta de 50 de ani, cand a preluat tronul, la moartea tatalui sau, acesta se dedicase exclusiv pasiunilor sale: vanatoarea si strangerea cat mai multor femei in harem. Daca auzea despre existenta vreunei fete frumoase, Ghiyas nu se lasa pana nu o cucerea, ori cu bani, ori cu forta armelor, declansand adevarate razboaie din aceasta cauza. Regele Mongkut al Siamului (1804-1868) se putea lauda si el cu 9000 de sotii si concubine, care locuiau intr-un oras special construit pentru ele, Nang Harm (Orasul femeilor cu val). Inconjurata de ziduri puternice, asezarea nu gazduia decat femei si eunuci, orice barbat in putere care indraznea sa patrunda acolo fiind ucis pe loc. Nu-i de mirare ca, avand o asemenea „baza de reproductie“, suveranul siamez a lasat in urma 66 de copii... Un alt campion in domeniu a fost hanul mongol Kublai (1215-1294), ce dispunea de 7000 de concubine, care erau inlocuite la fiecare doi ani de alte fete, tinere si proaspete.

Marele cuceritor mogul Akbar (1542-1605) a dobândit, de-a lungul domniei sale asupra Indiei, mii de sotii si concubine. Luminatul suveran nu era deloc pretentios in ceea ce priveste vârsta lor sau aspectul fizic, intrucât singurul lucru dupa care se ghida era importanta politica a acestor „achizitii“. Asa se face ca in haremul sau convietuiau fetiscane abia iesite din copilarie, cu femei aproape batrane, dar care se intrudeau cu stapânitorii regatelor invecinate, asigurându-i astfel abilului rege aliatii puternici.

Mai mult decât atât, Aâbar si-a format chiar o garda personala de „amazoaie“ din Rusia si Abisinia, care-l aparau cu îndârjire de orice tentativa de asasinat - si acestea nu au lipsit. Desi se declara un musulman fanatic, Akbar nu avea nici un fel de retinere in a incalca regulile impuse de Coran, intretinând peste 300 de neveste „cu acte in regula“ cum am spune noi. Un supus al lui Akbar, nobilul Ismail Kuli Khan, intretinea, la rândul sau, un harem de 1200 de femei. El era atât de gelos, încât, neincredzator in eunuci, porunea ca ferestrele palatului unde locuiau frumoasele sale concubine sa fie sigilate, peste zi. Grija exagerata pentru femeile lui i-au atras insa ura acestora, iar Kuli Khan a pierit otravit.

Si regele Marocului, Mulai Ismail (1646-1727), adapostea in palatul sau aproape 4000 de tinere fete. Haremul sau era probabil cel mai cosmopolit din câte se cunosc, caci aici se regaseau fete din Spania, Italia, Georgia, Arabia, Anglia, Franta, Rusia si din multe alte tari. Pentru a nu veni in contradictie cu preceptele musulmane, fetele erau convertite - la nevoie, prin tortura - la Islam.

Sahul persan Firuz, ce a domnit intre 1351 si 1388, si-a neglijat total atributiile de conducator, lasând guvernarea tarii in seama vizirilor sai si dedicându-se „colectionarii“ de femei. Negustorii lui strabateau lumea in

lung si-n lat, selectând cele mai frumoase femei si trimitându-le stapânului, care nu se uita la bani... Trecând la islamism, el a consultat invatatii musulmani si, când a aflat ca religia ii permite sa se insoare cu 300 de femei, a facut nunta cu toate 300 într-o singura zi.

Misteriosul palat Topkapi

Revenind la sultanii turci, cei mai faimosi posesori de haremuri din lume, sa spunem ca initial, pâna la stabilirea capitalei Imperiului Otoman la Constantinopole-Istanbul, femeile nu aveau un palat special destinat, ci traiau in apartamentele sultanului ori il insoteau pe sultan in expeditiile sale razboinice, alaturi de o numeroasa suita. Abia dupa caderea Bizantului, Mehmed al II-lea va ridica palatul Topkapi, resedinta suveranilor turci pentru urmatoarele patru secole. In limba turca, Topkapi inseamna „poarta cu tunuri“, trimitere la faptul ca palatul era puternic fortificat, fiind inaltat pe o colina, intre Bosfor, Cornul de Aur si tarmul Marii Marmara.

Nu trebuie sa ne imaginam insa ca Topkapi era un palat destinat exclusiv haremului. Initial, el adapostea intreaga curte otomana, aproape patru mii de sclavi, functionari si militari, dedicati trup si suflet slujirii sultanului. Daca in aripa palatului numita „selamlık“, barbati aveau acces, aici sultanul isi primea oaspetii si se sfatuia cu ministrii sai, in harem nimeni, in afara eunucilor albi sau de culoare, nu putea patrunde. Cele mai apreciate odalisce proveneau din Caucaz si erau faimoasele sclave circaziene.

De altfel, mama lui Mehmed Fatih a fost o sclava provenita de pe coasta Adriaticii, Dobra, o fiica a doamnei Chiajna (apriga vaduva a lui Mircea Ciobanu) a fost daruita sultanului Murad al III-lea, iar Roxelana, sotia lui Soliman Magnificul, era rusoaica. Aceasta femeie apriga a condus practic destinele Imperiului Otoman in perioada lui de apogeu; dupa ce l-a convins pe Soliman sa-l numeasca pe Ibrahim-Pasa, favoritul ei, mare vizir, aceeasi Roxelana, vazând ca demnitarul nu-i mai asculta ordinele, a tesut intrigi, determinându-l pe sovaieinicul Soliman sa ordone executarea lui. Când noul vizir, Lufti-Pasa, l-a avertizat pe sultan ca niciodata in istoria Imperiului nu se mai pomenise ca femeile din harem sa dicteze decizii politice, s-a trezit si el inlaturat.

Roxelana a manevrat in asa fel încât fiul ei preferat, Mehmed, sa fie numit succesor al sultanului, in locul lui Mustafa, cel mai vârstnic fiu al lui Soliman, un tânar sânguincios si talentat, caruia toti ii prevesteau o domnie glorioasa. Intrigile Roxelanei l-au facut insa pe Soliman sa-si piarda capul si sa porunceasca decapitarea lui Mustafa... Dar curând, si Mehmed, beizadeaua aleasa, a murit si in locul sau va domni un alt fiu al rusoaicei, Selim, poreclit, din pricina viciului sau, „cel betiv“. El si-a dedicat viata placerilor, intretinând un numeros harem si schimbându-si deciziile, ca si Soliman, in functie de influenta favoritelor sale. Unul dintre sultanii cei

mai ahtiați după plăceri carnale a fost Murad al III-lea (1546-1595), care a preferat să-și petreacă viața izolat între zidurile haremului, în vreme ce imperiul clădit de Baiazid, Mehmed Fatih și Soliman se risipea ... De altfel, timp de aproape șapte decenii, până în 1656, Imperiul va fi guvernat nu de sultani, ci de concubinele lor, această perioadă rămânând în istorie sub denumirea de *Îsultanatul femeilor*“.

Cum arata însă frumoasele de ai căror nuri se bucurau sultanii? Erau frumoase, trebuie să o spunem, numai după standardele musulmane, căci ambasadorii străini care aveau ocazia rară să le vadă le considerau „munti de grăsime“, din simplul motiv că pentru musulmani frumusețea era dată și de numărul kilogramelor. Ca urmare, femeile din harem nu doar că erau epilate, parfumate și date cu henna, un fel de praf de carbune, dar și supuse unui regim barbar de îngrasare, fiind îndopate cu carne grasă și dulciuri!

Civilizația modernă este, fie că se recunoaște fie că nu, un produs al influenței învățaturii Noului Testament. Familia alcătuită dintr-un singur bărbat și o singură femeie este astăzi structura acceptată ca „normală“. Abandonarea creștinismului naște pe alocuri complicațiile istorice venite ca și consecințe ale păcatului. În numele unei „iluzorii“ emancipări a femeii, mișcarea feministă a eliberat bărbații de responsabilitatea întemeierii unei familii. Mulțimea de cupluri care trăiesc împreună fără a fi căsătoriți, dese schimbări de parteneri și diferitele forme de promiscuitate întorc societatea occidentală la imoralitatea precreștină. În fața acestor caraghosii decadente, creștinul face bine să-și dea dreptate lui Dumnezeu și să caute să fie „fără prihană, bărbat al unei singure neveste, având copii credincioși care să nu fie învinuiți de destrăbălare sau neascultare“ (Tit 1:6).

Horoscopul

Fascinația cu bolta înstelată nu a început cu Newton: „Două lucruri mă uimesc: bolta înstelată deasupra capului meu și legea morală din inima mea“.

Inaccesibilitatea astrelor și intuiția unei influențe ale lor pe pământ i-a făcut pe oameni să caute sensuri și strategii în relația cu bolta înstelată. Cartea Iov, probabil una dintre cele mai vechi din Biblie, înregistrează o realitate care, deși ne este interzisă categoric apoi prin revelația mozaică, este incontestabilă:

„Poți să înozi tu legăturile Găinușei, sau să dezlegi frânghiile Orionului? Tu faci să iasă la vremea lor semnele zodiacului, și tu cârmuiești Ursul mare cu puii lui? Cunoști tu legile cerului? Sau tu îi orânduiești stăpânirea pe pământ?“ (Iov 38:31-33).

Sumerienii, primii astrologi

Stabiliți în Mesopotamia cam prin 4000 î. Ch., sumerienii constituie un prim exemplu de popor care folosea secretele astrologiei și care se închinau la planete. Astfel, ei considerau planetele ca fiind trupurile cerești sau casele zeilor. Numele zeiței lunii era „Nanna“, zeul soarelui era numit „Utu“, iar zeița Venus se numea „Inanna“. Sumerienii se mai închinau și la alți zei, în special la cei ai creației. Akandienii, vecini ai Sumerului, au adoptat zeii Soarelui, ai Lunii și ai lui Venus, schimbându-le numele. Preoții timpului care comunicau cu zeii erau și primii conducători ai poporului. Au fost construite o serie de temple, în care sute, chiar mii de oameni ocupau diverse funcții: consilieri, muzicieni, olari, etc. Mai târziu au apărut liderii militari, care apoi au devenit regi. Regii obișnuiau să ia pe lângă ei un „clarvăzător“ sau „preot-baru“. Acea persoană interpreta semnele cerului, atenționând în special asupra unor evenimente nefaste în cazul eclipselor de Lună. Se poate spune că acei „preoți-baru“ au fost primii astrologi. Pentru a putea studia cerul și a comunica cu zeii, au fost construite niște lăcașuri de cult înalte reprezentând altarul. În timp, acestea au adoptat o structură lărgită, numindu-se zigurate. Și mai târziu, aceste zigurate erau folosite pentru a crea hărți ale constelațiilor și pentru a studia cerul în direcția prezicerilor pentru viitor.

Preoții-baru erau adesea sub presiunea de a prezice corect, iar predicțiile deveniseră mai mult o artă decât o știință. Ei au avut succes în prezicerea eclipselor prin calcule matematice corecte, contribuind la dezvoltarea

astronomiei. Preoții erau preocupați să prezică eclipsele, poziția Lunii și vremea pentru a-și menține puterea față de cei din jur. Eforturile lor au contribuit și la dezvoltarea astrologiei, alcătuind un calendar al pozițiilor stelare, denumite „efemeride“, identificând ciclurile Soarelui, ale Lunii și ale câtorva planete. Acești preoți au divizat anul în 12 luni, bazat pe ciclul lunar de 28 zile într-o lună.

Babilonienii

În al doilea mileniu î.Ch., babilonienii se concentrau mai mult asupra influenței stelelor asupra regelui și a regatului, nu asupra indivizilor. Preoții babilonieni au înregistrat cu acuratețe momentele apariției și dispariției planetei Venus, a cărei mișcare pe cer li s-a părut destul de ciudată. Din aceste motive, ei au asociat-o cu dragostea și cu războiul. Prin 1300 î.Ch., s-a inițiat precursorul horoscopului individual, pe care-l întâlnim astăzi. Erau predicții bazate doar pe luna în care se naștea copilul. În această perioadă, corpurile cerești încep să joace un rol foarte important în analiza astrologică.

Evreii

Textul scripturilor evreiești prezintă date interesante despre sistemul astral. De exemplu, în primul capitol al cărții Genezei găsim scris că Dumnezeu a creat corpurile cerești ca să slujească la orientarea celor de pe pământ (Geneza1:14-19).

„Dumnezeu a zis: „Să fie niște luminători în întinderea cerului, ca să despartă ziua de noapte; ei să fie niște semne care să arate vremurile, zilele și anii; și să slujească de luminători în întinderea cerului, ca să lumineze pământul.“ Și așa a fost. Dumnezeu a făcut cei doi mari luminători și anume: luminătorul cel mai mare ca să stăpânească ziua și luminătorul cel mai mic ca să stăpânească noaptea; a făcut și stelele. Dumnezeu i-a așezat în întinderea cerului, ca să lumineze pământul, să stăpânească ziua și noaptea și să despartă lumina de întuneric. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun.“

Asirienii

Era asiriană, între 1300 și 600 î. Ch., a marcat o nouă fază în dezvoltarea astrologiei. În această perioadă, asirienii au cucerit Babilonul (729 î.Ch.), schimbând și denumirea zeilor. Astfel, zeul soarelui se numea acum „Shamash“, fiind cel mai mare zeu. Viitorul regatului era în continuare privit

---

ca mult mai important decât soarta individului, motiv pentru care semnele și predicțiile erau direcționate asupra stării regatului. Asirienii au creat un calendar foarte exact și consistent. Hărțile stelare au fost conturate corect, s-au distins constelațiile și s-a construit astrolabul, creându-se și o listă a stelelor. Semnele cerești erau foarte importante pentru asirieni, iar preoții-astrologi-astronomi prezentau deseori curții ceea ce văd pe cer. Cei care puteau prezice lucruri bune erau foarte respectați și bine văzuți. Asirienii au identificat 18 constelații pe cer. Mai târziu, prin 600 î. Ch., acestea au fost combinate, iar altele șterse, formându-se cele 12 constelații ale zodiacului. Există o serie de controverse cu privire la modul în care au fost denumite. Ei au acordat mai mare importanță celor 5 planete pe care le-au identificat și asupra mișcării lor în aceste constelații. Ei considerau că planetele sunt zei sau casele zeilor. Numele date acestor planete, înlocuite apoi de greci, apoi de romani, erau următoarele: Soare=Shamash, Luna=Sin, Ishtar=Venus, Mercur=Nebo sau Nabu, Marte=Nergal, Saturn=Ninurta, Jupiter=Marduk.

Următoarea fază în istoria astrologiei o constituie perioada Noii Babilonii (600-300 î. Ch.). Dintre astrologii proeminenți ai acestei perioade făceau parte Kiddinu, Berossus, Anipatrus, Achinopoulus și Sudines. Abia din această perioadă s-au descoperit semnele zodiacului și debutează astrologia natală a individului. Până la ora actuală, s-au păstrat 16 horoscoape babiloniene.

Grecii

Grecii încep să aducă în secolele al cincilea și al patrulea î. Ch. contribuții importante în astrologie. Alexandru cel Mare a reușit să răspândească stilul de viață grecesc, denumit și elenism, către locuri îndepărtate cum ar fi Alexandria și Antiohia. Perioada elenistică începe din momentul decesului său în 323 î. Ch. până la mijlocul secolului al doilea î. Ch., când romanii preiau estul Mării Mediteraneene. Grecii au „incorporat” mitologia în astrologie. Este epoca unor mari oameni de știință ai antichității, cum ar fi Platon, Pitagora, care afirmă că Pământul era rotund și se învâрте în jurul Soarelui; Leucippus, a cărei teorie va forma începuturile științei atomice, dar și Aristotel. Printre alte personalități care au contribuit la dezvoltarea astronomiei în Grecia antică se numără Eudoxus, care susținea că astrologia este ridicolă. Pe de altă parte, astrologi de marcă ai acelei vremi, cum ar fi Critodemus, Apollonius din Myndus și Epigene din Bizanț au continuat să perfecționeze studiul horoscopului.

Romanii

La început, romanii nu prea acceptau astrologia. Abia prin 250 î.Ch., un mare număr de oameni de rând devin interesați de această disciplină, însă existau și mulți conservatori care o respingeau, fiind mari susținători ai religiei, în special ai creștinismului. Totuși, astrologia se răspândește în Roma, în ciuda unor încercări repetate de a-i alunga pe astrologi din imperiu. În timp, astrologia este acceptată pe o scară mai largă, în special datorită faptului că romanii acordau un mare respect culturii grecești.

Prin 331 î.Ch., Alexandru cel Mare a fondat orașul Alexandriei, marcând începutul perioadei greco-romane în istoria Egiptului. Alexandria devine, astfel, una dintre cele mai faimoase capitale elenistice. Populația Alexandriei a păstrat o parte din cultura egipteană, dar au amestecat-o cu cea a grecilor, romanilor, macedonenilor, persienilor, sirienilor, evreilor și chaldeenilor. Când Imperiul Roman intra în declin, Alexandria reușește să-și mențină prestigiul ca centru cultural. Totuși, în timp, Alexandria intră și ea în declin, revoluția științifică ia sfârșit, iar astrologia este acceptată de majoritatea populației. În această perioadă se remarcă marele om de știință, Claudius Ptolemeu, cel care a rămas în istorie, în special cu o mare operă astronomică și astrologică, „Tetrabiblos“.

Practică interzisă în creștinism

Influența creștinismului monoteist a făcut ca practicarea religiilor esoterice să fie abandonată și chiar interzisă. Totuși, pe alocuri și mai pe ascuns, astrologia a continuat să funcționeze. După Ptolemeu, au urmat numeroși astrologi egipteni, precum Paul din Alexandria, Hephæstion din Thebe și Palchus. Opera lui Ptolemeu a fost continuată și comentată de matematicianul alexandrian Pappus, de astronomul și matematicianul Theon din Alexandria și de matematicianul grec Proclus.

Islam

După o perioadă ștersă în istoria sa, astrologia a fost redescoperită prin secolul opt când Islamul a început să practice astrologia elenistică. Un intelectual musulman, Albumasar, a reușit să aducă secretele astrologiei în Orient și să aducă importante contribuții în acest domeniu.

Concluzie

În loc de concluzie, am preluat un material de pe Internet (<http://www.rcrwebsite.com/astrologie.htm>). Mulțumim celor care ni l-au pus la îndemână.

În Dicționar:

Astrologie: s.f. (în antichitate și în evul mediu). Precizere a viitorului pe baza studierii poziției și mișcării astrilor, a constelațiilor sau a unor fenomene cerești - din fr. astrologie, lat. astrologia.

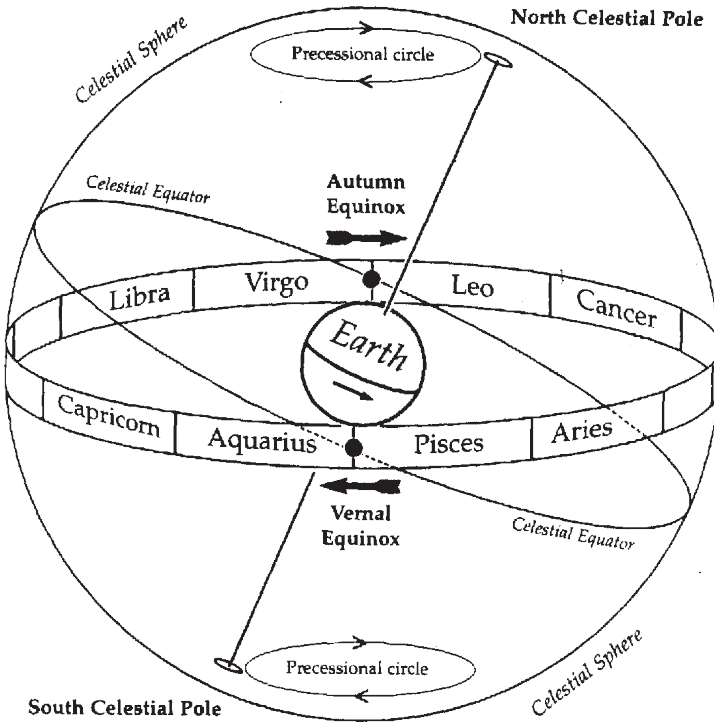
Zodiac: Zonă circulară (o centură) a sferei cerești în care se află cele 12 constelații corespunzătoare lunilor anului și prin fața cărora trece drumul aparent al Soarelui în cursul unui an; fiecare dintre cele 12 sectoare ale acestei zone... Carte de astrologie cuprinzând preziceri asupra destinului oamenilor, potrivit zodiei în care s-au născut...

În predica de excepție pe care Ștefan a ținut-o în primele zilele ale Bisericii în fața mai marilor poporului evreu și a preoților strânși în sobor, recapitulând istoria poporului ales, acesta a vorbit la un moment dat despre un fapt care intră în atenția noastră în această evaluare biblică a astrologiei și a zodiacului.

Fapte 7:39 „Părinții noștri n-au vrut să-l asculte, ci l-au nesocotit: și, în inimile lor, s-au întors spre Egipt, și au zis lui Aaron: „Fă-ne niște dumnezei, care să meargă înaintea noastră; căci acest Moise, care ne-a scos din țara Egiptului, nu știm ce s-a făcut.“ Și în zilele acelea, au făcut un vițel, au adus jertfă idolului, și s-au bucurat de lucrul mâinilor lor. Atunci Dumnezeu S-a întors de la ei, și i-a dat să se închine oștirii cerului, după cum este scris în cartea proorocilor: „Mi-ați adus voi vite junghiate și jertfe timp de patruzeci de ani în pustie, casă a lui Israel?.. Ați purtat cortul lui Moloh și chipul stelei zeului Remfan, chipurile acelea, pe care le-ați făcut ca să vă închinați lor! De aceea vă voi strămuta dincolo de Babilon.“

Din această cuvântare îndrăzneată în care i-a chemat pe evrei să-l recunoască pe Isus ca Domn și Mântuitor, să se pocăiască de răutatea faptelor lor și de încălcările lor de lege, reiese clar că unul dintre păcatele care au caracterizat poporul lui Dumnezeu în timp a fost chiar „închinarea oștirii cerului“ și „purtarea chipului stelei zeului Remfan“ (probabil, numele egiptean pentru planeta Saturn). Fără a intra în detalii (care se pot afla din

orice dicționar biblic), putem deduce că Dumnezeu a pedepsit aspru această preocupare necuvenită față de astre - chiar prin deportarea israeliților în Babilon unde au fost robi timp de 70 de ani! (vezi, vers. 43, Fapte, cap.7) Sper că este destul de clar că Dumnezeu dezaprobă fără doar și poate, astrologia!

Astrologia este un „înlocuitor“ al credinței în Dumnezeu.

Să mai observăm că, „Dumnezeu i-a dat să se închine oștirii cerului“, ceea ce pare să fie o consecință a idolatriei crase în care căzuseră prin făurirea vițelului de aur, în lipsa lui Moise, aflat pe munte împreună cu Dumnezeu de prea multe zile. Se pare astfel că astrologia a fost un „dumnezeu surogat“, un înlocuitor al Dumnezeului Biblic pe care evreii l-au abandonat și care la rândul Său i-a abandonat acestei forme de idolatrie - venerarea astrelor - care în timp nu le-a adus decât nenorociri și dezaastre naționale.

Aș dori să spun aici că „închinare“ nu reprezintă doar gestul de a săruta

și de a face plecăciuni înaintea unui altar, sau a unei icoane. Închinarea este o noțiune mult mai complexă care poate să cuprindă forme cât se poate de variate. Știm că un creștin se închină atunci când dăruiește, slujește, cântă, se roagă, sau atunci când studiază și cercetează Biblia. Nu doar pentru un creștin „închinare“ poartă o astfel de semnificație ci și pentru membrii altor mari religii ale lumii cum sunt musulmanii, sau budiștii.

De aceea, poate că cei ce practică astrologia nu vor recunoaște imediat că literalmente se „închină oștirii cerului“, sau că „poartă chipul vreunei stele“ cu ei, și așa mai departe. Cu toate acestea, ce poate fi această preocupare obsesivă de a ști ce spun stelele, de a urmări previziunile astrale de la televizor, de a citi horoscopul și zodiacul din ziare înainte de a pleca dimineața la serviciu? Ce pot să însemne toate acestea, mai ales în lipsa unei relații personale cu Dumnezeu adevărat și cu Fiul Său dat pentru păcatele noastre? Ce poate să însemne pentru cei născuți într-o anumite zodie a se purta în respectiva zi după cum spune zodiacul și nu după cum Dumnezeu spune prin voința Sa clar exprimată în Biblie?

Într-adevăr, astrologia devine un înlocuitor pentru aceia care s-au făcut inițial vinovați de negarea lui Dumnezeu în conștiința lor, de substituirea Lui cu creația Sa și s-au făcut vinovați de idolatrie, ei fiind lăsați să se „închine“ astrelor, să-și călăuzească viața după așezarea lor pe bolta cerească și să devină preocupați cu tot felul de lucruri nevrednice de respectul profund pe care-L merită Dumnezeu. Cei ce nu-L recunosc pe Creatorul cerurilor și al stelelor, par să fie „pedepsiți“ cu această rătăcire care-i înșală asupra destinului și în privința caracterului lor!

Acest lucru este confirmat de epistola lui Pavel către Romani, unde cei ce se fac vinovați de aceeași nelegiuire, refuzul de a-L recunoaște pe Dumnezeu în lucrurile care sunt create, s-au închinat creației în locul Creatorului, se spune că sunt „lăsați în voia“ unor patimi scârboase, „pradă necurăției“ săvârșind tot felul de păcate.

Astrologia horoscopului era pentru evrei o infracțiune

În plus, Legea lui Dumnezeu dată prin intermediarul Său, Moise, condamnă fără echivoc astrologia, mai precis, preocuparea de a citi în stele un program de viață, sau de a afla viitorul.

Deuteronomul 4:19 - „Veghează asupra sufletului tău, ca nu cumva, ridicându-ți ochii spre cer, și văzând soarele, luna și stelele, toată oștirea cerurilor, să fii târât să te închini înaintea lor și să le slujești ...“

În cazul lor, lipsa de veghere asupra sufletului lor i-a făcut să piardă legătura cu Dumnezeu lor și să devină obsedați de astrele cerești. Odată cercetată și probată, această preocupare avută de un israelit trebuia aspru

pedepsită în Vechiul Testament: „De îndată ce vei lua cunoștință și vei afla lucrul acesta, să faci cercetări amănunțite. Dacă lucrul este adevărat, dacă faptul este întemeiat, dacă urâciunea aceasta a fost săvârșită în Israel, atunci să aduci la porțile cetății tale pe bărbatul sau femeia care va fi vinovat de această faptă rea, și să uciți cu pietre sau să pedesești cu moartea pe bărbatul acela sau pe femeia aceea. Cel vinovat de moarte să fie omorât pe mărturia a doi sau trei martori; să nu fie omorât pe mărturia unui singur martor. Întâi mâna martorilor să se ridice asupra lui ca să-l omoare, și apoi mâna întregului popor. Să scoți astfel răul din mijlocul tău.“ (Deut.17:4-7).

Țefania, un profet de la oraș vorbește despre „cei ce se închină pe acoperișuri înaintea oștirii cerurilor“ și pentru care Domnul v-a „întinde mâna împotriva“ lui Iuda și a locuitorilor Ierusalimului pentru că s-au abătut de la Domnul, nu-L caută și nici nu întreabă de El: „Îmi voi întinde mâna împotriva lui Iuda, și împotriva tuturor locuitorilor Ierusalimului; voi nimici cu desăvârșire din locul acesta rămășițele lui Baal, numele slujitorilor săi și preoții împreună cu ei, pe cei ce se închină pe acoperișuri înaintea oștirii cerurilor, pe cei ce se închină jurând pe Domnul, dar care jură și pe împăratul lor Malmac, pe cei ce s-au abătut de la Domnul, și pe cei ce nu caută pe Domnul, nici nu întreabă de El.“ (Țefania 1:4-6)

Acestea sunt acuzații grave care denotă apostazia religioasă în care Ierusalimul se complăcea pe vremea profetului. Apostazie care mai era manifestată și prin închinarea la idoli (rămășițe ale lui Baal, Moloh), dar și prin astrologie (cei ce se închină pe acoperișurile caselor; la urma urmei unde se montează telescoapele? Cu toate acestea nu doresc să se înțeleagă că nu sunt de acord cu privitul la stele prin intermediul aceluși instrument!)

Alte cazuri de idolatrie întâlnită în Israel asociată cu astrologia și condamnată de Dumnezeu:

„Eu n-am poruncit“, spune Domnul Dumnezeu!

„ ... care să meargă după alți dumnezei ca să le slujească și să se închine înaintea lor, după soare, lună sau toată oștirea cerurilor, așa cum Eu n-am poruncit. Dumnezeu nu dorește să se găsească în mijlocul poporul Său „cititori în stele“ - Deuteronomul 17:3

„Să nu fie la tine nimeni care să-și treacă pe fiul sau pe fiica lui prin foc, nimeni care să aibă meșteșugul de ghicitor, de cititor în stele, de vestitor al viitorului, de vrăjitor, de descântător, nimeni care să întrebe pe cei ce cheamă duhurile sau dau cu ghiocul, nimeni care să întrebe pe morți. Căci oricine face aceste lucruri este o urâciune înaintea Domnului; și din pricina acestor lucruri va izgoni Domnul, Dumnezeul tău, pe aceste neamuri dinaintea ta“. - Deuteronomul 18:10-12

„Au părăsit toate poruncile Domnului, Dumnezeul lor, și-au făcut viței turnați, au făcut idoli de ai Astarteei, s-au închinat înaintea întregii oștiri a cerurilor, și au slujit lui Baal“ - 2 Împărați 17:16

„El a zidit din nou înălțimile, pe care le dărâmasese tatăl său Ezechia, a ridicat altare lui Baal, a făcut un idol al Astarteei, cum făcuse Ahab, împăratul lui Israel, și s-a închinat înaintea întregii oștiri a cerurilor și i-a slujit“ - 2 Împărați 21:3

„A izgonit pe preoții idolilor, puși de împărații lui Iuda să ardă tămâie pe înălțimi în cetățile lui Iuda și în împrejurimile Ierusalimului, și pe cei ce aduceau tămâie lui Baal, soarelui, lunii, zodiilor și întregii oștiri a cerurilor“. - 2 Împărați 23:5

„Casele Ierusalimului, și casele împăraților lui Iuda vor fi necurate ca Tofetul, toate casele pe acoperișul cărora se aducea tămâie întregii oștiri a cerurilor, și se turnau jertfe de băutură altor dumnezei!“ - Ieremia 19:13

Mai în glumă, mai în serios, Barbara Bush, mama actualului președinte al SUA și soția altuia care a fost președinte, spunea că atât ea cât și soțul ei sunt „gemeni“, adică din zodia ce poartă acel nume. Din acest motiv, spunea ea, „probabil nu ar fi trebuit niciodată să ne căsătorim!“ Atât a putut astrologia să o sfătuiască după mai mulți ani de căsnicie alături de George senior!

Prevăzând invazia caldeenilor, profetul Isaia deplânge ocupația iudeilor de a încerca să afle viitorul de la „cei ce împart cerul“ și cumplita lor ineficiență de a prevedea viitorul:

„Te-ai oboșit tot întrebând: să se scoale dar și să te scape cei ce împart cerul, cari pândesc stelele, care vestesc, după lunile noi, ce are să ți se întâmple!“ (Isaia 47:13).

Acesta ar trebui să fie sentimentul firesc de zădărnici și de frustrare al tuturor celor care consultă horoscopul și zodiacul pentru a afla viitorul! Astele nu sunt menite de Dumnezeu decât să ne „vorbească“ de gloria și măreția unui Creator pe care să-L recunoaștem și să-L căutăm personal în revelația Cuvântului Său.

Dumnezeu le spune copiilor Săi că practica astrologiei este exact ceea ce-i caracterizează pe păgânii numiți „neamuri“. Voia Lui este ca aceștia să nu le urmeze practicile: Ieremia 10:1-3 „Ascultați Cuvântul pe care vi-l vorbește Domnul, casa lui Israel! „Așa vorbește Domnul: „Nu vă luați după felul de viețuire al neamurilor, și nu vă temeți de semnele cerului, pentru că neamurile se tem de ele. Căci obiceiurile popoarelor sunt deșerte.“

Mulți dintre cei care-și trăiesc viața în lumina horoscopului și a zodiacelor susțin că nu sunt vinovați de acea consultare a stelelor condamnată în Vechiul Testament, și că în schimb prezicerile (astfel le placă să le numească - „predicții“ - deși nu prea sună românește!) pe care le urmăresc sunt deduse pe cale matematică și adaptate latitudinii și longitudinii fiecărui individ în parte. Dar, o astfel de presupusă „știință“ ar trebui repudiată, niște adevărați creștini trebuind să consulte Cartea Sfântă și să urmărească călăuzirea lor permanentă de către Duhul Sfânt al lui Dumnezeu. Avertismentul oferit demult de către un apostol al Domnului Isus privitor la „știință, pe nedrept numită astfel“, rămâne în picioare și astăzi:

„Timotee, păzește ce ți s-a încredintat; ferește-te de flecăriile lumești și de împotrivirile științei, pe nedrept numite astfel, pe care au mărturisit-o unii și au rătăcit cu privire la credință“ (1 Timotei 6:20-21).

Astăzi, horoscopul este o prezență zilnică în paginile majorității ziarelor din lume. Care este explicația? Ziarele nu vând decât ceea ce „se caută“! Fascinația cu lumea astrală a cuprins din nou omenirea. Sentimentul neputinței personale în fața evenimentelor care ne bulversează viața i-a făcut pe mulți să caute adăpost la umbra prezicerilor stelare. În spatele acestor preziceri se află însă niște „prezicători“ de calitate îndoielnică cu miros de șarlatani și ghicitori de duzină. Un student de la o universitate americană a făcut multă vâlvă cu teza din acest domeniu. Ca să arate „relativismul“ prezicerilor din horoscoapele marilor cotidiane, el a trimis câte o „prezicere“ la peste o mie de oameni, născuți în fiecare din cele doisprezece zodii. Majoritatea i-au răspuns confirmându-i valabilitatea prezicerii pentru ceea ce li s-a întâmplat în perioada respectivă. Atunci a venit și „bomba“. Studentul trimisese tuturor participanților unul și același paragraf „prezicator“. S-a dovedit odată în plus ce mare putere are autoconvingerea, ca să nu spunem „auto-înșelarea“. Și pentru că am început acest scurt articol cu un citat, să-l încheiem cu un altul:

„Doar două lucruri sunt fără măsură: universul și prostia; despre cel dintâi nu sunt chiar atât de sigur“ - Albert Einstein

---

Cosmogonia biblică

De unde este freacățul ce ne cuprinde când privim noaptea, deasupra capului, bolta înstelată? Ce sunt aceste stele așezate în grupuri de constelații, navigând pe căi trasate cu precizia unor ecuații matematice? Cine le-a așezat în spațiu și care le este mesajul misterios? Există un mesaj al numerelor. Nu cumva există și unul purtat spre noi de ordinea și numele constelațiilor?

Scopul cu care a creat Dumnezeu corpurile cerești ne este enunțat chiar în pasajul în care ele sunt menționate pentru prima dată, Geneza 1:14-19. Acolo ni se spune că, în afară de a marca alternarea zi/noapte, corpurile cerești au menirea de a fi „semne care să arate vremile, zilele și anii“.

Luminătorii trebuie să fie niște SEMNE.

În original, pentru semne este folosit oth, un derivat al lui atah, care înseamnă a veni. „Semnele“ vorbesc deci despre ceva sau Cineva care va veni. Cei care înțeleg mesajul lor sunt anunțați și avertizați de ele, în timp ce ceilalți „se tem de ele“ (Ieremia 10:2).

Biblia ne spune că stelele cerului sunt numărate de Dumnezeu și că fiecăruia i s-a dat un nume (Ps. 147:4). Multe din numele acestor stele s-au pierdut în decursul istoriei. În prezent există aproximativ doar 100 de nume străvechi pe care le putem culege din documente scrise în limbile arabică și ebraică. Astronomii de astăzi folosesc numirile străvechi fără să se mai gândească la semnificațiile lor. Numele stelelor sunt pomenite, pe ici pe colo, în pasajele Bibliei, deși uneori, traducerea lor cam lasă de dorit (în Iov 9:9, ash este Arcturus - Ursa Mare, kesil este Orion, kimah sunt Pleiadele). În Iov 38:31-33 ni se vorbește despre Găinușa, Orionul, Ursa Mare și ... semnele Zodiacului! Despre același Zodiac, despre Orion și despre Cloșca cu pui ni se vorbește și în 2 Împărați 23:5; Isaia 13:10 și în Amos 5:8.

Prin Zodiac se înțelege o succesiune de douăsprezece semne (figuri) desenate pe bolta cerului. Ele sunt ca un fel de inel prin care trece soarele în drumul său aparent din timpul celor douăsprezece luni ale anului. Comentatorii străvechi sunt de părere că prima referință la semnele Zodiacului se găsește în visul pe care l-a avut Iosif (Soarele, luna și unsprezece stele se închinau înaintea lui; Iosif fiind cel de al doisprezecelea semn Zodiactal).

Este important să spunem că profilurile figurilor cerești sunt trasate arbitrar și că numele lor vine spre noi din protoistoria omenirii. Iosif Flavius, un istoric evreu din primul secol, notează tradiția evreiască care susține că aceste semne ale Zodiacului, ca elemente de astronomie Biblică, ne-au fost lăsate de Adam, Set și Enoh. Prima evidență Biblică despre așa ceva o găsim

în Geneza 11:4, unde ni se spune că oamenii s-au apucat să zidească un turn „cu cerul în vârf“ (greșit tradus: „care să atingă cerul“). Prin expresia „cu cerul în vârf“ ni se sugerează că la etajul de sus al turnului Babel erau desenate semnele cerești ale Zodiacului. Același Zodiac fusese desenat și în Templele Denderci și Esnehei din Egipt.

Tăblițele de lut descoperite în săpăturile arheologice din Babilon, amintesc despre aceste semne ale Zodiacului, adăugând că însemnătatea lor primordială se pierduse sau fusese denaturată între timp. Această denaturare sau degradare a adevărului istoric primitiv a dus și la caricaturala mitologie greacă.

Trebuie să ne amintim că Biblia scrisă nu a apărut decât pe vremea lui Moise, cam prin anul 1.450 înainte de Christos. Până atunci, revelația divină a fost transmisă și prin alte căi, printre care, unii comentatori cred, a fost și această cale a semnelor Zodiacale. Existența unor personaje ca Melhisdec, împăratul Salemului, Ietro, preot al Dumnezeului cel viu în Madian și Balaam, profet al Domnului în țara Mesopotamiei, ne obligă să credem că Dumnezeu a avut reprezentanți Săi în popoarele lumii cu care a comunicat pe căi speciale, în afara Scripturilor evreiești. Un alt exemplu al acestei realități îl găsim în cartea Iov: toate personajele sunt contemporane cu patriarhii biblici, Îl cunosc pe Dumnezeu, trăiesc sub călăuzirea și judecata lui Dumnezeu, iar Elihu este chiar un exponent evident al Duhului Sfânt.

Lucru uimitor este că figurile zodiacale nu sunt imediat evidente în constelațiile vizibile, ci au fost desenate arbitrar pe bolta astronomică, de parcă cineva a vrut să așeze fresca unui mesaj în infinitul spațiului sideral, departe de orice posibilitate de contaminare prin amestecul mâinii omenești.

După ce au apărut Scripturile scrise, oracolele cronicilor sfinte (Rom. 3:2) au înlocuit mesajul stelar. Însemnătatea semnelor zodiacale s-a estompat, a fost uitată sau, și mai tragic, a fost înlocuită cu o altă însemnătate, demonică în natură și distrugătoare în intenție. Mitologiile și religiile lumii sunt astfel bazate pe cioburi de adevăr, rămase dintr-un mesaj pervertit de-a lungul veacurilor.

Despre frumusețea și farmecul revelației stelare ni se vorbește sugestiv în Psalmul 19. Cele două jumătăți ale psalmului (1-6 și 7-14) așează într-un fel de paralelă cronologică două cărți de revelație divină: bolta cerului și Scriptura. Trecerea abruptă de la un subiect la altul din mijlocul psalmului i-a lăsat perplecși pe comentatorii din toate timpurile.

Între cele două jumătăți există o simetrie care le dă valoare egală:

„Cerurile spun slava lui Dumnezeu și întinderea lor vestește lucrarea mâinilor Lui. O zi istorisește ... o noapte dă de știre alteia ... “ și

„Legea Domnului este desăvârșită și înviorează sufletul, mărturia Domnului este adevărată și dă înțelepciune celui neștiutor ... “

Prima parte a psalmului nu ne vorbește despre minunăția creației

cosmice, ci despre mesajul ei. Într-o foarte clară aluzie ni se spune despre drumul soarelui care „răsare la un capăt al cerurilor și își isprăvește drumul la celălalt capăt“. Este evident că nu este vorba despre mișcarea solară iluzorie din timpul zilei, ci de parcurgerea unui drum zodiacal cu semnificație de mesaj profetic. Mișcarea de pe bolta cerească are ceva de spus: „Și aceasta fără vorbe, fără cuvinte, al căror sunet să fie auzit, dar răsunetul lor străbate tot pământul și glasul lor merge până la marginile lumii.“

Ce vestesc cerurile ? Răspunsul se găsește în Gen. 3:15. Esența revelației primordiale este Protoevanghelia. Acolo ni se vestește venirea lui Christos și răscumpărarea rasei umane căzute sub sfera de influență a lui Satan.

Semnele zodiacului vestesc „lucrarea mâinilor Lui“, adică venirea Celui care, după ce va suferi, va zdrobi capul șarpelui cel vechi, Satan.

Dar cum să deschidem această carte a cerului? Zodiacul este un inel de semne simbolice. Unde îi este începutul? De-a lungul procesiunii „echinoxurilor“, soarele își modifică gradual poziția, în așa fel încât la fiecare 2.000 de ani, el își începe drumul din alt semn al zodiacului. Cei din vechime știau asta și anticipând că, peste timp, oamenii nu vor mai ști unde este începutul cărții de revelație stelară ei au inventat și construit „Sfinxul“! El este un semn de aducere aminte: cap de femeie și corp de leu. Cartea cerului începe cu zodia Fecioarei și se va încheia cu zodia „Leului“. Numirea de „Sfinx“ este un derivat al verbului grec sfingo, care înseamnă a pune împreună, a lega. Creatura curiosă din deșertul Egiptului leagă cele două capete ale ciclului zodiacal.

Există un total de douăsprezece semne zodiacale. Gematria ne spune că 12 este cifra care definește guvernarea perfectă și exact aceasta este menirea „luminătorilor“ așezați de Dumnezeu pe boltă: „să stăpânească ziua și noaptea“ (Gen. 1:18), „Cunoști tu legile cerului? Sau tu îi orânduiești stăpânirea pe pământ?“ (Iov. 38:33)

Cronica stelară este împărțită în trei cărți, fiecare cu câte patru capitole (semne). În cazul acesta, cifra 12 este rezultatul lui 3x4, sau a adevărului divin care se revelează pământului (vezi anexa despre „Cifrul spiritual al cifrelor“).

Cartea întâi. Răscumpărătorul

FECIOARA (VIRGO). Profeția despre sămânța femeii.

BALANȚA (LIBRA). Lucrarea răscumpărătorului (harul).

SCORPIONUL (SCORPIO). Lupta Răscumpărătorului.

SĂGETĂTORUL (SAGITTARIUS). Împlinirea profeției.

Cartea a doua. Cei răscumpărați

CAPRICORNUL (CAPRICORNUS). Profeția eliberării.

VĂRSĂTORUL (AQUARIUS). Rezultatul revărsat peste mulți.

PEȘTII (PISCES). Rezultatul împărțit multora.

BERBECELE (ARIES). Împlinirea eliberării promise.
Cartea a treia. Răscumpărătorul (Cea de a doua venire)
TAURUL (TAURUS). Profeția judecății viitoare.
GEMENII (GEMINI). Domnia slăvită a Răscumpărătorului.
RACUL (CANCER). Siguranța celor răscumparați.
LEUL (LEO). Împlinirea profeției despre biruință.

Fiecare capitol (semn zodiacal) al celor trei cărți este alcătuit astronomic din trei constelații. Există astfel un total de 36 (3x12) constelații implicate în ciclul zodiacal. Împreună cu numărul semnelor zodiacale, obținem totalul de $36+12=48$ (4x12) de elemente ale revelației stelare. Un studiu al tuturor acestor elemente ar fi impresionant, dar depășește scopul și spațiul pe care-l avem. Este interesant să adăugăm doar că Apocalipsa ne descrie o scenă a sfârșitului, în care, în limbajul făpturilor cerești, se vestește că: „Leul din semniția lui Iuda ... a biruit ca să deschidă cartea și să-i rupă pecetea” (Apoc. 5:5).

Aproape în toate ziarele de astăzi apar horoscoape și se consultă semnele Zodiacului. Care trebuie să fie atitudinea noastră față de această realitate?

Explicațiile de mai sus s-au vrut o lămurire și o avertizare. Sigur, Dumnezeu ne-a lăsat în paginile Bibliei frânturi de informații și aluzii la realitatea și revelația „luminătorilor cerești”. La fel de sigur însă, revelația scrisă a înlocuit-o pe cea stelară. Lumina clară a revelației scrise a făcut să pălească lumina difuză a zodiilor. Pentru „vremea” de acum, Dumnezeu interzice ghicirea în stele și astrologia. Revelația stelară este astăzi denaturată și demonizată. A stărui în ea, înseamnă a trăi conștient împotriva unei porunci dumnezeiești: „Să nu fie la tine nimeni care să-și treacă pe fiul sau pe fiica lui prin foc, nimeni care să aibă meșteșugul de ghicitor, de cititor în stele, de vestitor al viitorului, de vrăjitor, de descântător, nimeni care să întrebe pe cei ce cheamă duhurile sau dau cu ghiocul, nimeni care să întrebe pe morți. Căci oricine face aceste lucruri este o urâciune înaintea Domnului.” (Deuteronom 18:10-12).

Bibliografie

1. „Esther - the Romance of Providence“, de Vernon McGee, Thru the Bible Books
2. „Be Committed“, de Warren W. Wiersbe, Victor Books.
3. „Old Testament Survey“, de William Saford LeSor, Eerdmans Publishing Co.
4. „The Queen and I“, de Ray C. Stedman, Word Books, Tx.